

Rapport 2018:12

Analys av antagnings-
omgångarna och trender
i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning höstterminen 2018

Universitets- och
högskolerådet

www.uhr.se

Antagning till högre utbildning höstterminen 2018

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

UHR:s rapportserie 2018:12, Universitets- och högskolerådet, oktober 2018

Kontaktperson: Anders Lundholm

ISBN 978-91-7561-059-7

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	6
Rapporten – en bild av antagningen ht 2018 och mera långsiktiga trender	9
Antagningsomgångarna ht 2017 och ht 2018	11
IK och MASTER – de internationella antagningsomgångarna	18
Särskilda antagningsomgångar för internationella sökande.....	18
Färre sökande men fler antagna till internationella masterprogram (MASTER)	20
Fler sökande och antagna till internationella kurser och program (IK).....	29
Trender	36
Översikt – antal antagna jämfört med behöriga sökande.....	37
Trender för hela utbudet.....	38
Trender för utbildningar som leder till yrkesexamen	42
Förändringar i utbildningsutbudet	49
Läroutbildning – sökande, behöriga och antagna	57
Statistik per examen m.m.	59
Statistik per inriktning – grundlärare	64
Statistik per inriktning – ämneslärare	68
Statistik per åldersgrupp och examen m.m.	72
Könsfördelning per examen m.m.	74
Distansutbildning – sökande, behöriga, antagna och reserver	77
Behöriga sökande.....	80
Antagna	81
Reserver	84
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	85
Bilaga 2: Statistiken i våra databaser	89

Sammanfattning

Höstterminen 2018: Färre sökande men fler antagna

Det totala antalet sökande till universitet och högskolor minskade hösten 2018 med 1,7 procent jämfört med året innan. Vid sista anmälningdag hade nästan 360 200 personer anmält sig. Inklusiva sena anmälningar fram till det andra urvalet fanns drygt 400 500 sökande.

Antalet antagna i det första urvalet var 2,2 procent fler än året före, och i det andra urvalet 0,7 procent fler. I det första urvalet erbjöds drygt 275 200 sökande en plats. I det andra urvalet fanns strax under 239 400 antagna. (Antalet sökande och antagna är här avrundade till närmaste hundratal.)

Bland skälen till förändringarna kan framhåvas det goda arbetsmarknadsläget och att lärosäten har gjort stora överintag, det vill säga antagit fler sökande än de haft platser, eftersom lärosätena av erfarenhet vet att en del sökande kommer att tacka nej till erbjuden plats.

Långsiktig jämförelse av antagningen till höstterminerna: Tre av fem sökande är kvinnor, fler antagna till ingenjörs- och läkarutbildningar

Det totala antalet sökande ökade fram till hösten (ht) 2014. Därefter har antalet sökande minskat från år till år. Andelen behöriga sökande som antas har ökat sedan hösten 2014.

Under de senaste tio åren har kvinnor utgjort drygt 60 procent av de sökande, män strax under 40 procent. De senaste fyra åren har andelen män sjunkit något.

Av de yrkesutbildningar som rapporten följer har samtliga fått färre sökande de senaste antagningsomgångarna. Civilingenjörs-, högskoleingenjörs- och läkarutbildningar har fler antagna hösten 2018 än något annat år under perioden, vilket åtminstone delvis beror på att utbildningarna har fått ytterligare resurser. Sjuksköterskeutbildningar kan synas ha en kraftig minskning av såväl sökande som antagna, men det beror på att flertalet specialistsjuksköterskeprogram i år flyttat från den gemensamma antagningsomgången till en separat omgång och därför inte räknas med här. Utvecklingen är därför svårbedömd för dessa utbildningar.

Störst konkurrens till program på grundnivå

Vissa utbildningar har stor konkurrens om platserna – behöriga sökande reservplaceras – medan andra utbildningar kan anta alla behöriga sökande. De flesta utbildningar har ingen konkurrens, medan cirka 23 procent av drygt 19 000 kurser och program inför hösten 2018 hade konkurrens om platserna. Det är

vanligare med konkurrens på program än på kurser, och allra vanligast till program på grundnivå. 58 procent av programmen på grundnivå hade reserver efter det andra urvalet. Ur den sökandes perspektiv är konkurrensen hård: 71 procent av de sökande konkurrerar om sina förstahandsval. Allra hårdast är konkurrensen för program på grundnivå, där hela 91 procent av de sökande har en utbildning med konkurrens som förstahandsval.

Fler antagna till internationella utbildningar

Antagningsomgångarna för internationella masterprogram (MASTER) och internationella kurser och program (IK) har fler antagna än förra året. Den grupp som har ökat mest är avgiftsskyldiga sökande. Bland de sökande som betalat anmälningavgift antogs 12 483 personer till MASTER ht 2018, jämfört med 10 631 året innan, en ökning med drygt 17 procent. Antalet antagna ökade totalt med drygt 13 procent.

Det är fler antagna till internationella masterprogram nu än 2010, innan anmälning- och studieavgifter infördes. Såväl i MASTER ht 2017 som ht 2018 är antalet antagna större än ht 2010, den sista icke avgiftsbelagda MASTER-omgången.

Sökande och antagna till olika lärarutbildningar: Kompletterande pedagogisk utbildning har ökat kraftigt, yrkeslärare har blivit fler

Läroutbildningarna hade som flest sökande ht 2015 och har därefter minskat, om man betraktar dessa som en helhet. Det finns emellertid många olika typer av läroutbildning, och trenderna skiljer sig åt beroende på vilken examen utbildningen leder till, de sökandes ålder och kön. Till exempel har yrkesläroutbildningar fått fler sökande och antagna när andra utbildningar fått färre. Kompletterande pedagogisk utbildning – en kortare läroutbildning för sökande som redan klarat av sina ämnesstudier – har fått fler sökande och antagna varje hösttermin mellan 2012 och 2018.

Sökande och antagna till distansutbildningar i jämförelse med övriga utbildningar

Antalet sökande till distansutbildningar ökade kraftigt fram till ht 2014 och har därefter följt samma trender som det totala antalet sökande. Även antalet antagna till distansutbildning följer på senare år i stort samma trender som övriga utbildningar. Liksom för hela utbildningsutbudet är det fler kvinnor än män som söker och antas, men könsfördelningen är ännu mer ojämn för distansutbildning.

Summary

Autumn semester 2018: fewer applicants but more admissions

The total number of applicants for autumn 2018 reduced by 1.7 per cent compared to the previous year. By the application deadline, over 360,200 people had applied. Including late applications, by the second selection there were over 400,500 applicants.

The number admitted in the first selection was 2.2 per cent more than the previous year; in the second selection there were 0.7 per cent more admissions. In the first selection, over 275,200 applicants were offered a place. Slightly fewer than 239,400 were admitted in the second selection. (The number of applicants and admitted students have been rounded to the closest hundred).

Reasons for the changes include the good situation on the labour market and how higher education institutions accept many more applicants than they have places for, because they know from experience that some applicants will decline the place they are offered.

Long-term comparison of admissions to autumn semesters: three out of five applicants are women, more admissions to degree programmes in engineering and medicine

The total number of applicants increased until autumn 2014, after which the number of applicants has decreased from year to year. While the total number of qualified applicants has decreased since autumn 2014, the percentage of those qualified applicants who were admitted has increased since that same time period.

Over the past ten years, women have comprised over 60 per cent of applicants, with men just under 40 per cent. The proportion of men has declined somewhat in the last four years.

All of the following vocational degrees have had fewer applicants in recent admissions rounds. Master's and Bachelor's programmes in engineering and Master's programmes in medicine have had more admissions in the autumn of 2018 than in any other year during the period, which may partly be due to these programmes receiving extra resources. Nursing programmes may appear to have experienced significant reductions in both applications and admissions, but this is because this year a number of specialist nursing programmes moved from the shared admissions round to a separate one, and are thus not included here. It is therefore difficult to evaluate the trend for these programmes.

Most competition for first-cycle programmes

There is great competition for places on some courses and programmes – qualified applicants are placed on a waiting list – while others can admit all qualified applicants. The majority of courses and programmes have no competition – for autumn 2018, around 23 per cent of more than 19,000 courses and programmes had competition for places. Competition is more common for programmes than for courses, and most common for first-cycle programmes. On the first cycle, 58 per cent of the programmes had reserves after the second selection.

Competition is tough from an applicant's perspective: 71 per cent of applicants are in competition for their first choice. Competition is toughest for first-cycle programmes, where 91 per cent of applicants have a first choice programme with competition for places.

More admissions to international programmes

The international admissions rounds for international master programmes (MASTER) and international courses and programmes (IK) have had more admissions than last year. The group that has increased most is fee-paying applicants. Among applicants who paid an application fee, MASTER had 12,483 admissions for autumn 2018, compared to 10,631 for the previous year, an increase of 17 per cent. The total number of admissions increased by more than 13 per cent.

There were more accepted applicants to international master programmes this year than in 2010, before application and tuition fees were introduced. In both MASTER autumn semester 2017 and 2018, the number of accepted applicants was larger than in autumn semester 2010, the last MASTER round that didn't require fees.

Applications and admissions to various teacher education programmes: Bridging programmes in education have significantly expanded and the number of people with diplomas in vocational education has increased

For teacher education as a whole, the number of applicants was highest for the autumn semester of 2015 and has declined since then. However, there are many different types of teacher education, and trends differ depending on the degree programme, the applicants' age and gender. For example, there are now more applications and admissions to the Higher Education Diploma in Vocational Education, while other programmes have fewer. Bridging programmes in education, which are short teacher education programmes for applicants who have completed their studies in a particular subject, have received more applications and admitted more people every autumn from 2012 to 2018.

Applications and admissions to distance learning compared to other courses and programmes

Applications to distance learning courses and programmes increased significantly until the autumn of 2014 and have subsequently followed the same trends as overall applications. In recent years, the number of admissions to distance learning has also largely followed the same trends as for other courses and programmes. As for all courses and programmes on offer, more women than men apply and are admitted, but gender distribution is even more unequal for distance courses and programmes.

Rapporten – en bild av antagningen ht 2018 och mera långsiktiga trender

Ett regeringsuppdrag

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för Universitets- och högskolerådet (UHR) avseende budgetåret 2018, som anger att myndigheten till Utbildningsdepartementet ska lämna en analys i fråga om utfallet av genomförd antagningsomgång höstterminen 2018.

Produktionssamordnare Anders Lundholm står för texten i rapporten. Statistikerna Fredrik Lindström och Sukaina Nasser har bidragit med underlag.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de nationella antagningsomgångarna höstterminen 2018, samt långsiktiga trender.

- En jämförelse mellan den antagningsomgång där utbildningarna främst ges på svenska (ht 2018) och förra årets motsvarande omgång (ht 2017).
- De två mindre antagningsomgångarna där utbildningarna vanligen ges på engelska – internationella masterutbildningar (MASTER ht 2018) och internationella kurser (IK ht 2018) jämförs med tidigare års motsvarande omgångar.
- Genom att följa utvecklingen under en elvaårsperiod ser vi trender över bland annat sökande och antagna, totalt och för vissa program som leder till yrkesexamen.
- I ett fördjupningsavsnitt redovisas sökande och antagna till distansutbildning under samma tidsperiod. Vissa jämförelser görs också med den rapport om distansutbildning som Universitetskanslersämbetet nyligen gett ut.¹
- Slutligen redovisas sökande och antagna lärarutbildningarna i detalj, per examen som utbildningen leder till samt inriktning i vissa fall, och per ålders- och könsfördelning.

Analys av höstantagningen

Syftet med den samlade beskrivningen av de tre antagningsomgångarna hösten 2018 är att redovisa aspekter av antagningsomgångarna som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista

¹ Distansutbildning i svensk högskola. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Universitetskanslersämbetet, Rapport 2017:18.

anmälningdag och vid tidpunkten för första eller andra urvalet. En jämförelse görs med antagningsomgångarna hösten 2017. De underlag som refereras till i rapporten utgörs av de underlag som tidigare inlämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–2). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen, till exempel lärarutbildningarna. Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmälningavgift eller inte.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör att antalet sökande ökar mellan sista anmälningdag samt första och andra urvalet. De redovisningar som görs i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Ytterligare förändringar kan ske efter det, då efterantagning kan göras av respektive lärosäte om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

I en bilaga definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik.

Underlag

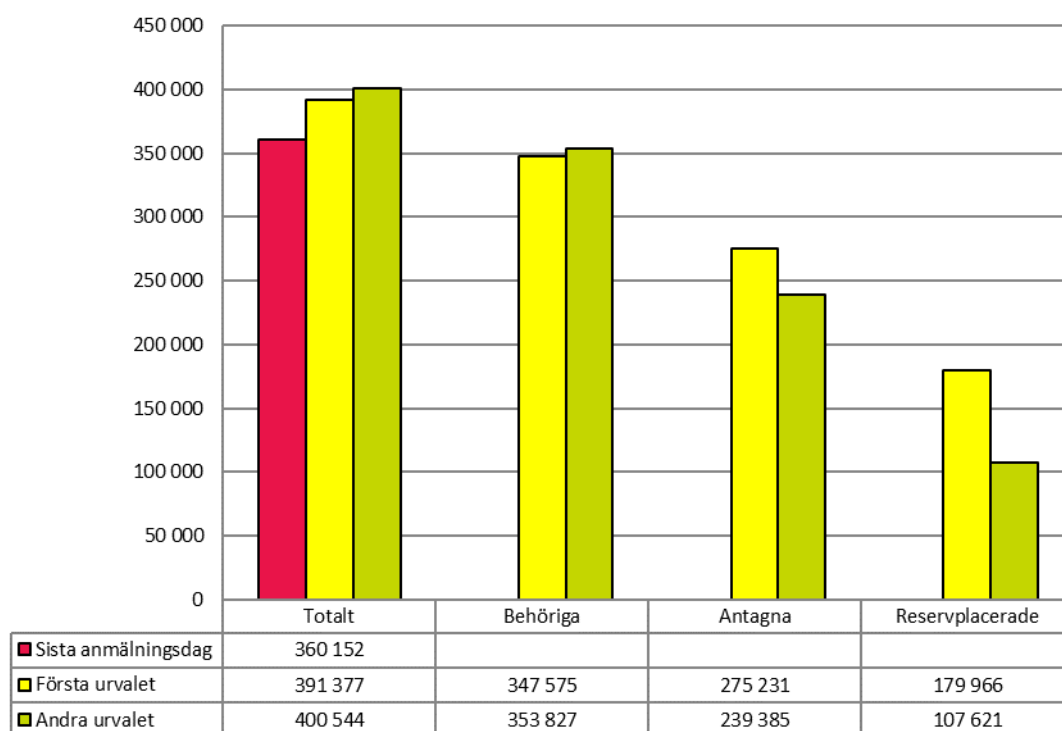
Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till höstterminen 2018 (ht 2018).

Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till höstterminen 2018 (ht 2018).

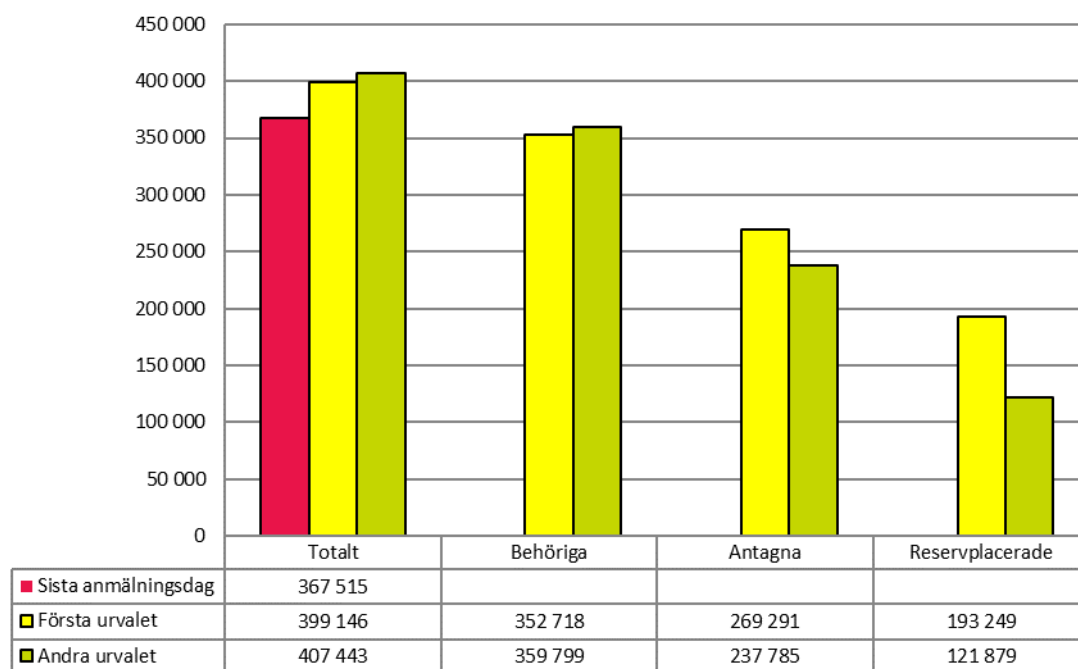
Antagningsomgångarna ht 2017 och ht 2018

I det här avsnittet presenteras förändringar när det gäller antalet individer som anmält sig, samt antalet kurser och program. Sena anmälningar är inkluderade. Sökande till inställda utbildningar är inte medräknade.

Figur 1: Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2018, antal sökande.

Figur 2: Förändring mellan sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2017, antal sökande.

Många kurser och program håller öppet för sen anmälan efter sista anmälningssdag. Därför ökar antalet sökande under antagningsomgången.

Antalet sökande totalt ht 2018 per sista anmälningssdag var 2,2 procent lägre än i ht 2017 vid samma tid. Det var även antalet sökande vid första respektive andra urvalet – 1,9 procent respektive 1,7 procent lägre än året innan.

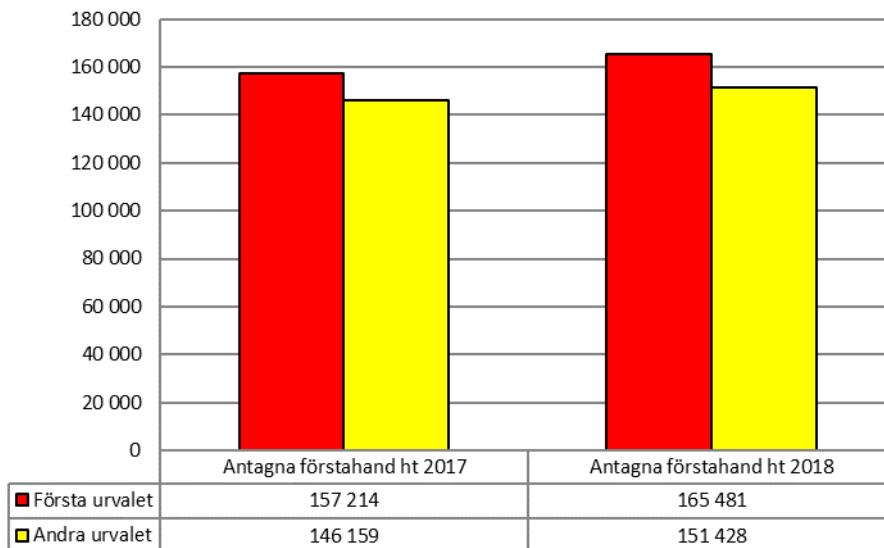
Antalet behöriga sökande vid första urvalet ht 2018 var 1,5 procent lägre än vid samma tid ht 2017. Vid andra urvalet var motsvarande minskning 1,7 procent.

Däremot var antalet antagna något större ht 2018 än ht 2017. I första urvalet var ökningen 2,2 procent, i andra urvalet 0,7 procent.

I båda antagningsomgångarna antogs fler sökande i första än i andra urvalet. Det förklaras bland annat av att lärosäten gör överintag till många utbildningar, alltså antar fler sökande än det finns platser. Överintagen kan vara stora i första urvalet men ofta mindre i andra urvalet. Vidare tackar vissa sökande nej till platser de erbjudits i första urvalet, och stryks i andra urvalet.

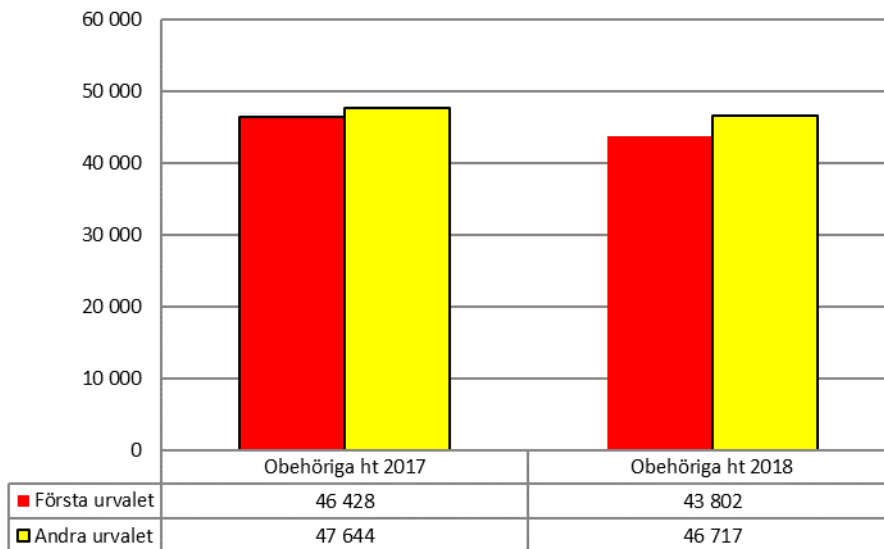
Även antalet reservplacerade minskar från första till andra urvalet. Det beror bland annat på att vissa sökande som var reservplacerade i första urvalet antas i andra urvalet, och på att sökande tackar nej till sina reservplatser efter första urvalet och stryks i andra urvalet.

Figur 3: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2017 och ht 2018, antal antagna som antagits till sitt förstahandsval.

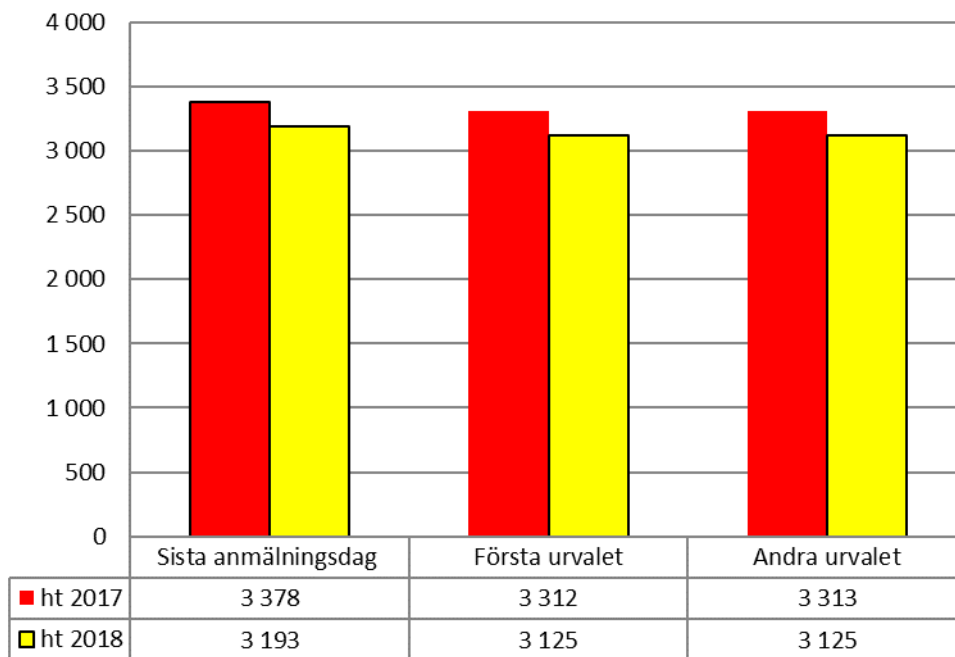
Antalet sökande som antagits till sitt förstahandsval ökade något från ht 2017 till ht 2018. Andelen antagna som antogs till sitt förstahandsval ökade i första urvalet från 58,4 till 60,1 procent; i andra urvalet från 61,5 till 63,3 procent.

Figur 4: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2017 och ht 2018: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

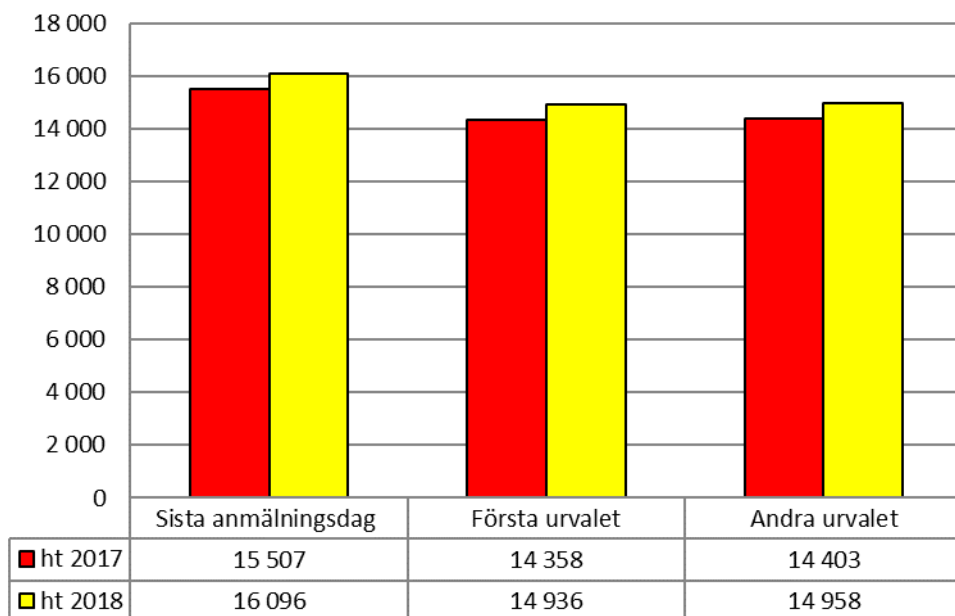

Antalet sökande som var obehöriga till samtliga sökta utbildningar minskade något från ht 2017 till ht 2018. Andelen helt obehöriga av det totala antalet sökande minskade i första urvalet från 11,6 till 11,2 procent, i andra urvalet var andelen 11,7 procent, oförändrad jämfört med förra året.

Figur 5: Antal program ht 2017 och ht 2018 vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet.

Figur 6: Antal kurser ht 2017 och ht 2018 vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet.

Antalet utbildningar totalt var relativt lika ht 2017 som ht 2018. Kurserna blev något fler men programmen blev något färre. I båda antagningsomgångarna minskade såväl kurser som program från sista anmälningssdag till första urvalet. Från första till andra urvalet ökade antalet kurser i båda antagningsomgångarna, medan program ökade något ht 2017 och var oförändrat ht 2018.

Minskningen fram till första urvalet beror på att utbildningar blev inställda. Minskningen var något större ht 2018 än ht 2017 för program (2,1 respektive 2,0 procent) men något mindre för kurser (7,2 respektive 7,4 procent).

Ökningen i antalet kurser mellan första och andra urvalet var mindre än förra året, 0,1 procent ht 2018 jämfört med 0,3 procent ht 2017. Antalet program förändrades nästan inte alls mellan första och andra urvalet, varken ht 2017 eller ht 2018.

Ökningen i antalet kurser och program kan delvis förklaras av att Newmaninstitutet tillkommit i det gemensamma antagningssystemet sedan förra året. Institutets utbud ht 2018 var strax under fyrtio kurser och drygt tio program.

Stor spridning i konkurrens ht 2018

Olika utbildningar har olika söktryck. Några utbildningar har tusentals sökande, de flesta andra väsentligt färre. När det finns fler behöriga sökande än platser konkurrerar de sökande med varandra. Med begreppet konkurrens avses här att utbildningen har minst en reservplacerad sökande. Tabellen nedan beskriver hur många utbildningar som har respektive inte har konkurrens om platserna. Procentsatserna (% K/ej K) anger hur stor andel av utbildningarna har respektive inte har konkurrens.

Tabell 1: Konkurrenssituationen ht 2018 på utbildningar efter andra urvalet.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	% K/ej K
	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K		
<i>Program</i>	2 217		908		118		3 243	
- Konkurrens	1 275	(58%)	309	(34%)	0	(0%)	1 584	(49%)
- Ej konkurrens	942	(42%)	599	(66%)	118	(100%)	1 659	(51%)
<i>Kurs (inkl. kurspaket)</i>	10 721		5 293		237		16 251	
- Konkurrens	2 147	(20%)	692	(13%)	78	(33%)	2 917	(18%)
- Ej konkurrens	8 574	(80%)	4 601	(87%)	159	(67%)	13 334	(82%)
<i>Summa</i>	12 938		6 201		355		19 494	
- Konkurrens	3 422	(26%)	1 001	(16%)	78	(22%)	4 501	(23%)
- Ej konkurrens	9 516	(74%)	5 200	(84%)	277	(78%)	14 993	(77%)

Vanligare med konkurrens på program

I antagningsomgången ht 2018 fanns 19 494 utbildningar fördelat på 3 243 program och 16 251 kurser. Bland programmen var det konkurrens på 49 procent, bland kurserna på 18 procent. För hela utbudet var det konkurrens på 23 procent av utbildningarna.

Vanligare med konkurrens på grundnivå, framför allt på program på grundnivå

I en jämförelse mellan utbildningsnivåer var det vanligare med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Andelen utbildningar med konkurrens var

26 procent på grundnivå, jämfört med 16 procent på avancerad nivå. Bland program på grundnivå var det konkurrens på hela 58 procent.

Ingen konkurrens på de flesta utbildningar

För hela utbudet var det konkurrens på 23 procent av utbildningarna. För övriga utbildningar, hela 77 procent, kunde alla behöriga antas.

Drygt sju av tio konkurrerar om platser

I föregående avsnitt jämförde vi antal utbildningar per typ och nivå – hur många kurser och program som har konkurrens. I nedanstående tabell utgår vi i stället från de sökande – hur många som sökt de olika utbildningarna i första hand, uppdelade per typ och nivå. Antal nedan avser förstahandssökande för att varje sökande ska räknas enbart en gång. Här är bilden en annan – de flesta har sökt en utbildning med konkurrens.

Tabell 2: Konkurrenssituationen ht 2018 för förstahandssökande efter andra urvalet.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	% K/ej K
	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K		
<i>Program</i>	163 737		23 930		0		187 667	
- Konkurrens	149 128	(91%)	16 458	(69%)	0	(0%)	165 586	(88%)
- Ej konkurrens	14 609	(9%)	7 472	(31%)	0	(0%)	22 081	(12%)
<i>Kurs (inkl. kurspaket)</i>	165 241		31 725		7 562		204 528	
- Konkurrens	95 447	(58%)	12 428	(39%)	4 911	(65%)	112 786	(55%)
- Ej konkurrens	69 794	(42%)	19 297	(61%)	2 651	(35%)	91 742	(45%)
<i>Summa</i>	328 978		55 655		7 562		392 195	
- Konkurrens	244 575	(74%)	28 886	(52%)	4 911	(65%)	278 372	(71%)
- Ej konkurrens	84 403	(26%)	26 769	(48%)	2 651	(35%)	113 823	(29%)

Vanligare med konkurrens för sökande till program

Vid andra urvalet fanns drygt 392 000 förstahandssökande, varav strax under hälften sökt ett program i första hand och strax över hälften en kurs. Bland de programsökande var det inte mindre än 88 procent som sökt en utbildning med konkurrens. För kurssökande var motsvarande andel 55 procent.

Vanligare med konkurrens för sökande på grundnivå, framför allt på program på grundnivå

I en jämförelse mellan sökande per utbildningsnivå var det väsentligt vanligare med förstahandssökande till en utbildning med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Andelen förstahandssökande till en utbildning på grundnivå med konkurrens var 74 procent, till avancerad nivå 52 procent.

Bland förstahandssökande till program på grundnivå var det konkurrens för inte mindre än 91 procent av de sökande.

Drygt två tredjedelar av de förstahandssökande konkurrerar om utbildningsplatserna

Av samtliga sökande hade 71 procent anmält sig till en utbildning med konkurrens som sitt förstahandsval.

Hur går det ihop?

71 procent av de förstahandssökande konkurrerar men bara 23 procent av utbildningarna har konkurrens. Hur går det ihop? Några viktiga faktorer:

- Olika utbildningar har olika antal platser.
- Olika utbildningar har olika antal sökande.
- Och tillsammans: olika antal utbildningar har olika antal sökande per plats, så kallat söktryck.

En slutsats är därför att de utbildningar som har konkurrens ofta har ett mycket högt söktryck – väsentligt fler sökande än antal platser. Detta är särskilt märkbart för program på grundnivå (91 procent av de förstahandssökande har sökt en utbildning med konkurrens), även om även övriga utbildningstyper och –nivåer kan ha högt söktryck, antingen för att det är väldigt många sökande eller för att det är få platser.

Samtidigt finns många utbildningar som helt saknar konkurrens, antingen för att de har få sökande, eller för att de har så många platser att ett stort antal sökande kan antas.

IK och MASTER – de internationella antagningsomgångarna

Särskilda antagningsomgångar för internationella sökande

De antagningsomgångar som främst vänder sig till internationella sökande ligger tidigare än de ordinarie antagningsomgångarna. Sista anmälningssdag inför höstterminen är i mitten av januari och antagningsbesked skickas redan i mars-april. Anledningen till detta är att många sökande i antagningsomgångarna behöver tidiga besked för att ansöka om uppehållstillstånd, ordna med bostad med mera innan de börjar studera i Sverige.

Utbudet i de internationella antagningsomgångarna består främst av utbildningar med engelska som undervisningsspråk, och vänder sig främst till utländska sökande, men även svenska sökande har möjlighet att anmäla sig. Inför varje termin finns två antagningsomgångar:

- MASTER: internationella masterprogram och liknande utbildningar som startar på avancerad nivå.
- IK: internationella kurser på grundnivå och avancerad nivå samt program som startar på grundnivå.

Några ord om anmälningssavgifter och behörighetsbedömning

Sedan 2011 är utbildning på grundnivå och avancerad nivå avgiftsbelagd. Sökande måste antingen styrka att de är avgiftsbefriade (t.ex. styrka att de är medborgare i ett EU-land) eller betala anmälningssavgift. I och med att MASTER- och IK-omgångarna har till huvuddel utländska sökande blir avgiftshanteringen en central del av processen. Sökande som varken styrker att de är avgiftsbefriade eller betalar anmälningssavgift går inte vidare till behörighetsbedömning.

Behörighetsbedömning sker både gemensamt i UHR:s regi och vid respektive lärosäte.

- Gemensamt: Sedan ett flertal år finns en s.k. virtuell organisation (VO) där handläggare vid olika lärosäten och UHR bedömer utländska meriter. VO registrerar gymnasiala och akademiska meriter samt engelsktest som underlag

för bedömning av grundläggande behörighet samt språkrav i engelska för särskild behörighet.

- Respektive lärosäte: Lärosätena bedömer övriga krav för särskild behörighet, t.ex. specifika krav på tidigare akademiska studier. Även meritvärdering för rangordning i urvalet sker vid respektive lärosäte.

Ändrad tidsplan inför höstterminen 2018, från två till ett urval

Fram till höstterminen 2017 hade de internationella antagningsomgångarna två urval på samma sätt som de ordinarie antagningsomgångarna.

Höstterminen 2018 gjordes bara ett enda urval i MASTER- och IK-omgången, som tidsmässigt hamnade mellan de datum där första och andra urval brukar köras. (Datum här avser själva urvalskörningen, antagningsbesked skickades en eller ett par dagar senare.)

	MASTER			IK		
2017	Första urvalet: 22 mars	Andra urvalet: 19 april	Därefter reservantagning, efterantagning löpande	Första urvalet: 29 mars	Andra urvalet: 24 april	Därefter reservantagning, efterantagning löpande
2018	Första (enda) urvalet: 4 april	-	Därefter reservantagning, efterantagning löpande	Första (enda) urvalet: 17 april	-	Därefter reservantagning, efterantagning löpande

Efter det enda urvalet 2018 fanns inget svarskrav, däremot måste de antagna följa lärosätets instruktioner kring registrering, eventuell betalning av studieavgift m.m. Antagna som inte avser påbörja utbildningen uppmanas att lämna återbud.

Längre tid för handläggning innan urval

Sista anmälningsdag och sista kompletteringsdag har inte förändrats. Alltså har det i år funnits cirka två veckor längre tid för handläggning av anmälningar inför det första (enda) urvalet, jämfört med tidigare år.

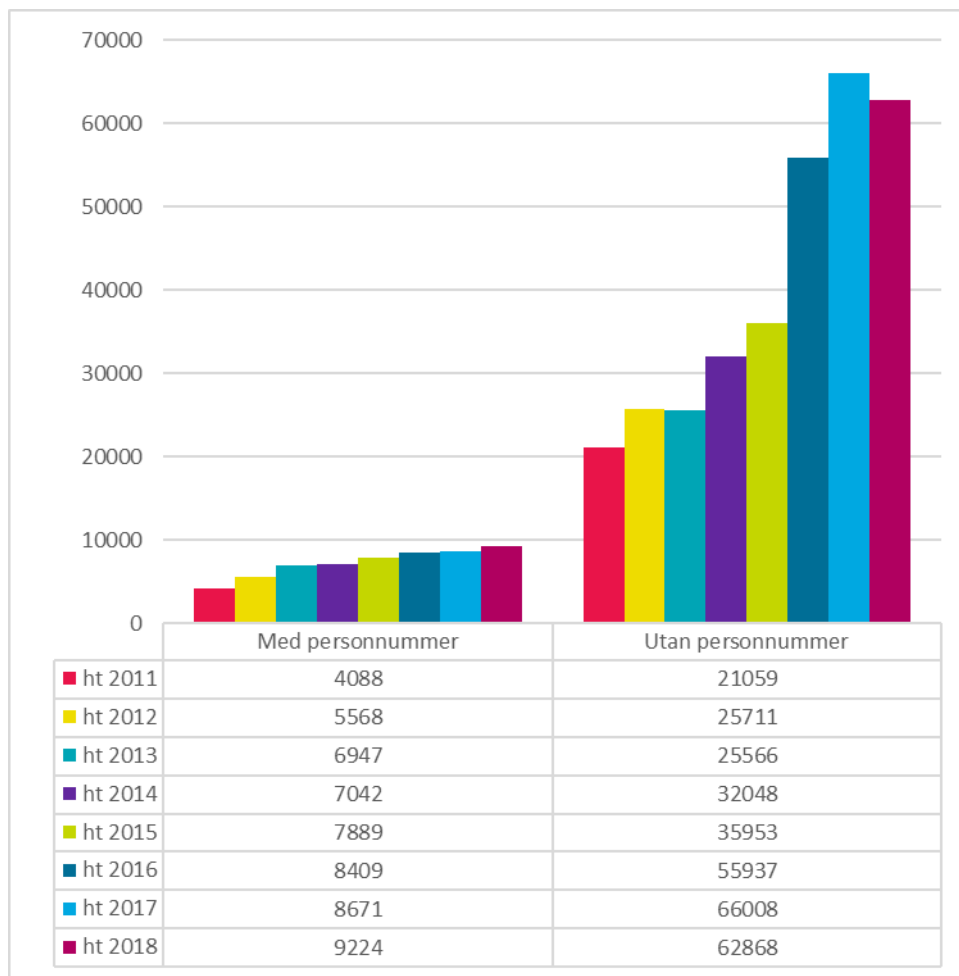
VO (se ovan) har hunnit handlägga fler ärenden än tidigare år innan urval. Utöver de kompletteringar som inkommit i tid har VO även hunnit handlägga rätt många sent inkomna kompletteringar. Tidigare år har VO endast hunnit med i tid inkomna kompletteringar, sena kompletteringar har hanterats mellan det första och det andra urvalet, eller ännu senare.

Även lärosätena har haft längre tid för sin del av handläggningen. Lärosäten kan ha hunnit handlägga fler sent inkomna meriter (som hör till i tid inkomna ansökningar) samt fler nytillkomna sena ansökningar än tidigare år.

Färre sökande men fler antagna till internationella masterprogram (MASTER)

Färre sökande vid sista anmälningsdag

Figur 7: Antal sökande med/utan svenskt personnummer i MASTER-omgångar vid sista anmälningsdag.

Antalet sökande i MASTER-omgången ht 2018 vid sista anmälningsdag var något lägre än ht 2017. Ht 2018 hade 72 092 personer anmält sig, att jämföra med 74 679 ht 2017. Det motsvarar en minskning med 3,5 procent. Därmed bryts trenden med ökat antal sökande i MASTER-omgångarna varje hösttermin sedan 2011.

Det är gruppen utan svenskt personnummer som står för minskningen; sökande med svenskt personnummer ökade något.

- Sökande med svenskt personnummer: plus 553 personer eller 6,4 procent.
- Sökande utan svenskt personnummer: minus 3 140 personer eller 4,8 procent.

Sökande utan svenskt personnummer är fortsatt den överlägset största gruppen – drygt 87 procent av de sökande i MASTER-omgången ht 2018 saknar svenskt personnummer, jämfört med drygt 88 procent ht 2017.

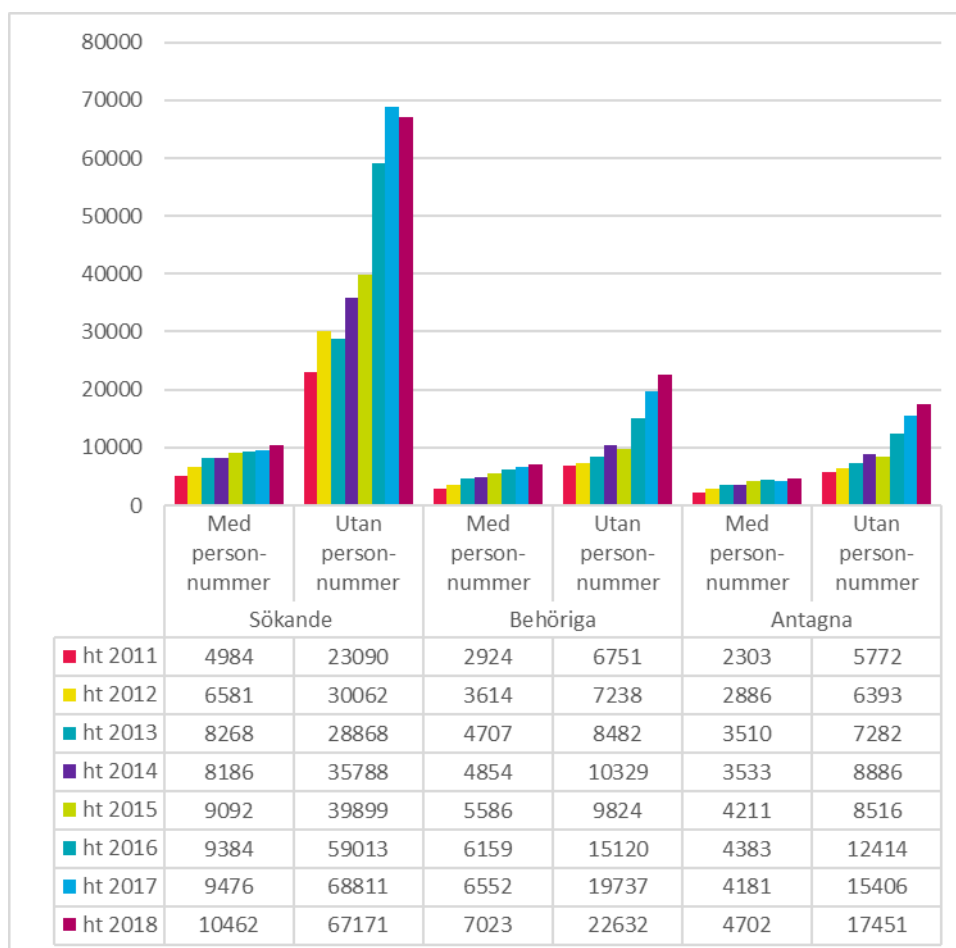
Fler utbildningar att söka

Från ht 2017 till ht 2018 har antalet utbildningar ökat från 735 till 781, vilket motsvarar en ökning på drygt sex procent.

Antalet utbildningar som gick att anmäla sig till i MASTER-omgångarna inför höstterminerna minskade från ht 2011 till ht 2014 men har därefter ökat varje år.

Fler antagna trots färre sökande

Figur 8: Antal sökande samt behöriga och antagna sökande i MASTER-omgångar med/utan svenskt personnummer vid första urvalet.

Antalet sökande vid första urvalet följer samma mönster som vid sista anmälningssdag till MASTER ht 2018 – antalet sökande med svenskt personnummer ökar medan de sökande utan svenskt personnummer minskar. Antalet sökande totalt vid första urvalet, inklusive sena sökande, minskade med 0,8 procent från MASTER ht 2017 till ht 2018.²

Däremot ökade såväl antalet behöriga sökande som antalet antagna från ht 2017 till ht 2018. Behöriga sökande ökade med 12,8 procent och antagna med 13,1 procent. Uppdelat på sökande med respektive utan svenskt personnummer är ökningen av antagna hyggligt jämnt fördelad medan behöriga sökande har en större ökning bland mot sökande utan svenskt personnummer.

- Behöriga sökande med svenskt personnummer: plus 471 personer eller 7,2 procent.
- Behöriga sökande utan svenskt personnummer: plus 2 895 personer eller 14,7 procent.
- Antagna med svenskt personnummer: plus 521 personer eller 12,5 procent.
- Antagna utan svenskt personnummer: plus 2 045 personer eller 13,3 procent.

Andelen behöriga av alla sökande har ökat från 34 procent i MASTER-omgången ht 2017 till 38 procent ht 2018. Andelen antagna av alla behöriga sökande är 75 procent såväl ht 2018 som året innan.

Fler antagna än innan avgifter infördes

Såväl sökande som antagna blev väsentligt färre när anmälningss- och studieavgifter infördes 2011. Antalet antagna MASTER ht 2010, alltså sista icke avgiftsbelagda antagningsomgången, var 19 147. I såväl MASTER ht 2017 som ht 2018 var det fler antagna än så; 19 587 förra året och 22 153 i år.

² Antalet sökande består här, förutom de sökande som anmälde sig inför sista anmälningssdag, av sena sökande. Dessa sena sökande består vid första urvalet i sin tur av två grupper: (1) sökande som de facto anmält sig efter sista anmälningssdag, till utbildningar som hållit öppet för sen anmälan, och (2) sökande som anmält sig i tid, men som betalat anmälningssavgift eller styrkt att hen är avgiftsbefriad för sent, och därför behandlas som om anmälan kommit sent. Senare i antagningsprocessen tillkommer en tredje grupp sena sökande, som styrkt att de är behöriga först efter att de strukits i urvalet, och därefter gjort en s.k. återanmälan.

Figur 9: Antal betalande och avgiftsbefriade sökande, behöriga och antagna i MASTER-omgångarna vid det första urvalet.

Om vi i stället summerar per avgiftsstatus ser vi att såväl antalet betalande som avgiftsbefriade ökar bland de sökande, behöriga sökande och antagna.

Antalet sökande som betalat anmälningsavgift ökade med 8,9 procent från MASTER ht 2017 till ht 2018. Även avgiftsbefriade sökande ökade, plus 6,2 procent under samma period. Detta trots att antalet sökande totalt har minskat. Minskningen av sökande totalt beror därför på att gruppen som varken betalar anmälningsavgift eller styrker avgiftsbefrielse minskat.

Även antalet behöriga sökande och antagna ökar. Från MASTER ht 2017 till ht 2018 har antalet antagna ökat från 19 587 till 22 153 personer, vilket motsvarar 13,1 procent.

Ökningen är störst bland de betalande:

- Behöriga sökande som betalat anmälningsavgift: plus 2 502 personer eller 18,8 procent.
- Behöriga sökande, avgiftsbefriade: plus 855 personer eller 6,5 procent.
- Antagna som betalat anmälningsavgift: plus 1 852 personer eller 17,4 procent.

- Antagna, avgiftsbefriade: plus 698 personer eller 7,7 procent.³

Ökningarna bland de behöriga sökande och antagna kan till största del förklaras av den förändrade tidsplanen, med längre tid för handläggning innan första (enda) urval. Några delförklaringar följer här:

Fler sena sökande antagna redan vid första urvalet

Den förändrade tidsplanen gör att lärosäten har större möjlighet att inte bara hinna med att handlägga anmälningar som inkommit i tid, utan även vissa sena. I MASTER ht 2017 blev 271 sena sökande antagna; i MASTER ht 2018 var motsvarande siffra 672. Drygt 400 fler sena sökande blev alltså antagna, vilket är drygt 15 procent av den totala ökningen av antagna.

Fler kompletteringar i tid gav fler behöriga...

Orelaterat den förändrade tidsplanen var det fler sökande som laddade upp eller skickade in meriter inom kompletteringstiden. Fler sökande styrkte alltså sin behörighet, och blev därför antagna eller reservplacerade.

... och även vissa sena kompletteringar blev handlagda innan urvalet

I MASTER ht 2018 hann VO handlägga ett antal sent inkomna kompletteringar, se avsnittet Längre tid för handläggning innan urval ovan.

Olika lärosäten hanterar sena kompletteringar olika. Några tar inte sent inkomna meriter alls, andra beaktar dem men behandlar då anmälan som sent inkommen (placeras "sist i kön"), och ytterligare andra beaktar sent inkomna meriter på samma sätt som i tid inkomna, så länge det är rimligt. Vissa sökande som kompletterat för sent torde i alla fall ha blivit antagna eller reserver redan i första (enda) urvalet.

Varför ökar antalet betalande mer än avgiftsbefriade?

Ökningen av behöriga sökande och antagna är väsentligt större för betalande än för avgiftsbefriade, trots att ökningen bland de sökande är jämnare fördelad.

Om man tittar på andelen behöriga sökande av alla sökande per land ser man att flera länder som tidigare haft en relativt liten andel behöriga fått en större andel, medan länder som redan har en hög andel behöriga förändrats väsentligt mindre. Några exempel:

- Bangladesh: andel behöriga MASTER ht 2017: 37 procent; ht 2018: 47 procent.
- Sudan: andel behöriga MASTER ht 2017: 15 procent; ht 2018: 27 procent.

³ Om man slår ihop antalet betalande och avgiftsbefriade antagna blir summan något större än antalet antagna totalt. Det beror på att ett litet antal sökande betalar anmälningsavgift trots att de är avgiftsbefriade, och därför räknas med i båda grupperna ovan. Motsvarande gäller för antal sökande och behöriga sökande.

- Tyskland: andel behöriga MASTER ht 2017: 59 procent; ht 2018: 62 procent.

I och med att länder där de sökande i regel är avgiftsskyldiga (som Bangladesh och Sudan) börjar ”komma ikapp” länder där de sökande i regel är avgiftsbefriade (som Tyskland) blir ökningen bland betalande större.

Att länder som tidigare haft låg andel behöriga fått en ökad andel kan i sin tur bero på att VO och lärosätena hunnit handlägga vissa sena kompletteringar redan innan urvalet, som i tidigare antagningsomgångar skulle ha hanterats först senare. Andra skäl kan vara att informationen till de sökande – på Universityadmissions.se och hos respektive lärosäte – blivit tydligare, det vill säga att sökande får bättre stöd att skicka eller ladda upp rätt dokument redan från början; att lärosätenas rekryteringsinsatser riktats mot vissa länder samt att möjligheten att få stipendier har förändrats.

Fortsatt många sökande och antagna från Indien, Bangladesh och Pakistan

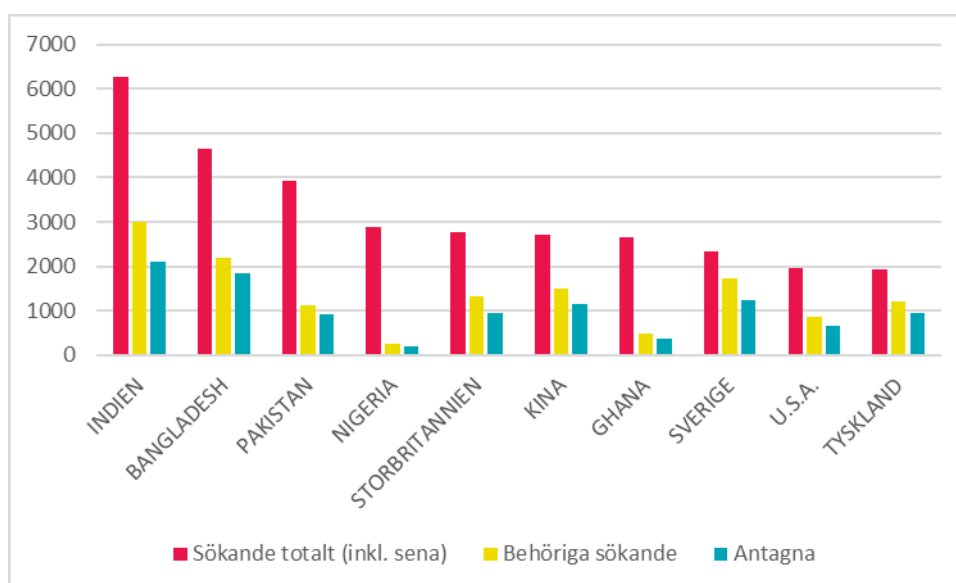
De internationella antagningsomgångarna har sökande från nästan två hundra olika länder. Här visar vi de tio största länderna bland de sökande och antagna.

Land här är den sökandes egen uppgift

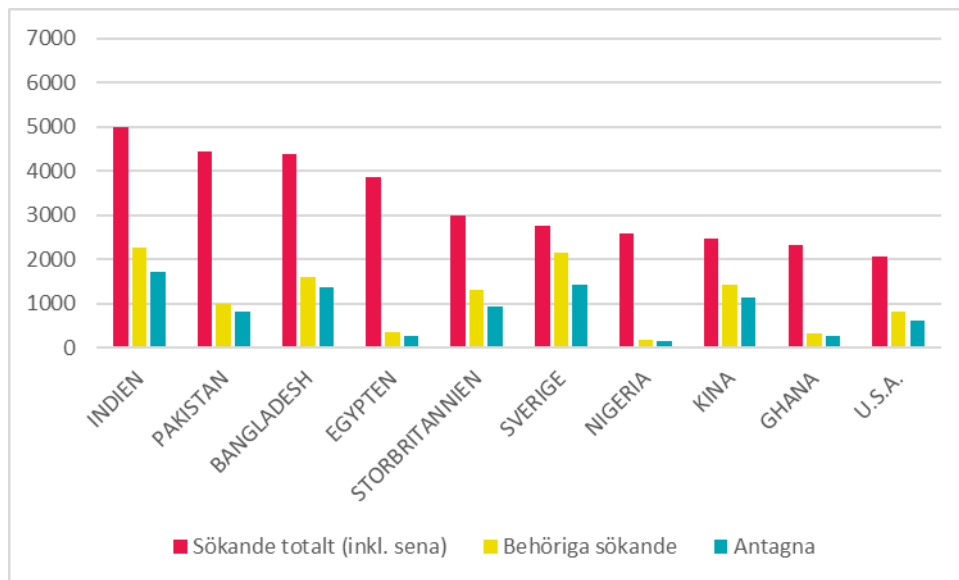
När sökande anmäler sig får de uppgift från vilket land de har sin tidigare högskoleutbildning. Även om uppgifterna i regel stämmer kan det finnas avvikelser. Notera också att det land som man studerar i inte nödvändigtvis är samma land som man är född eller bosatt i.

De tio länder som har flest sökande

Figur 10: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest sökande, vid första (enda) urvalet MASTER ht 2018.

Figur 11: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest sökande, vid första urvalet MASTER ht 2017.

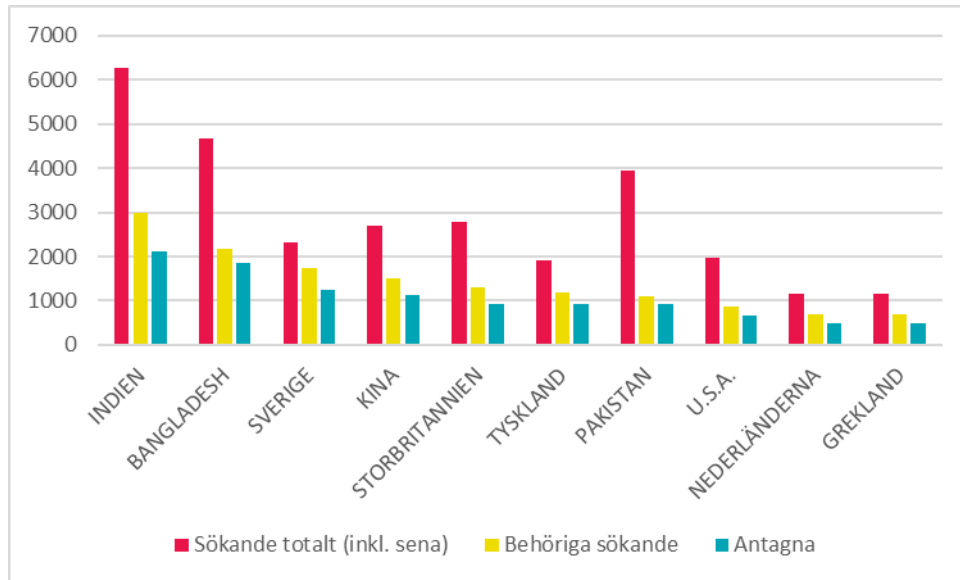

I MASTER ht 2018 var det sökande med meriter från Indien, Bangladesh och Pakistan som var allra flest, följt av Nigeria och Storbritannien. Även ht 2017 var Indien störst, följt av Pakistan och Bangladesh, som ht 2018 bytte plats med varandra. Egypten, som var fjärde största land ht 2017, hade väsentligt färre sökande ht 2018 och hamnade på elfte plats.

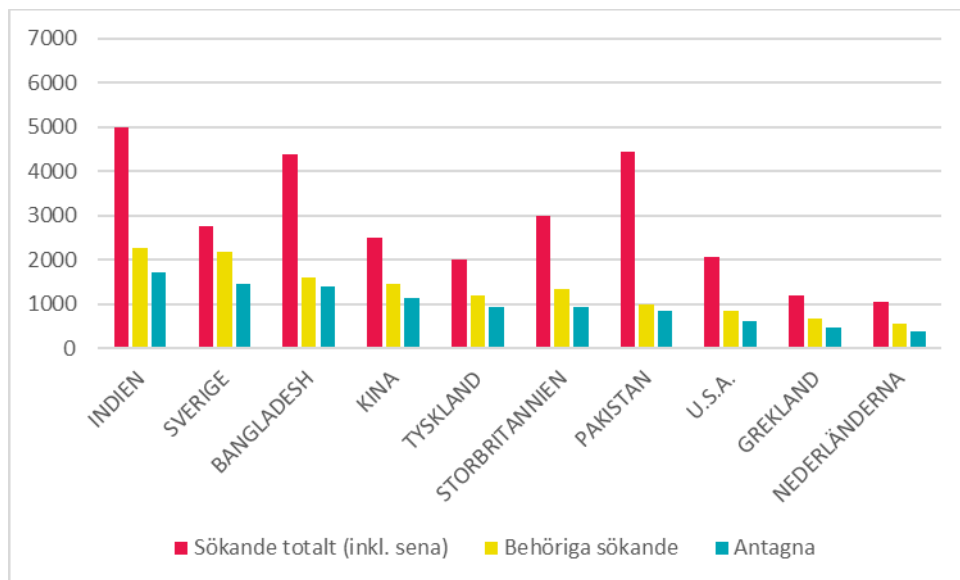
Det land som ökat mest i absoluta tal är Indien, med nästan 1 300 fler sökande ht 2018 än ht 2017, vilket motsvarar en ökning på 26 procent. Det land som minskat mest är Egypten, som hade drygt 2 100 färre sökande ht 2018 än året innan. Det är en minskning med hela 55 procent. De största procentuella förändringarna avser länder som endast har ett fåtal sökande, där en förändring som gäller enstaka sökande kan ge en procentuell förändring om hundra procent eller mer. Det land som har fler än hundra sökande, som ökar mest procentuellt, är Afghanistan som ökar med 75 procent, motsvarande 124 sökande.

De tio länder som har flest antagna

Figur 12: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest antagna, vid första (enda) urvalet MASTER ht 2018.

Figur 13: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest antagna, vid första urvalet MASTER ht 2017.

I MASTER ht 2018 var det flest antagna med meriter från Indien, Bangladesh och Sverige, följt av Kina, Storbritannien och Tyskland. Ht 2017 var det samma länder men i något annorlunda ordning.

Det land som har störst ökning i absoluta tal är Bangladesh, som har drygt 450 fler antagna till MASTER ht 2018 än ht 2017, vilket är en ökning på 33 procent. Störst minskning har Sverige, med drygt 200 färre antagna till MASTER ht 2018 än året innan, vilket motsvarar en nedgång på 14 procent.

Förändringen för Bangladesh torde åtminstone delvis bero på att regelverket ändrats: förra året krävdes att sökande med meriter från Bangladesh måste skicka examensbevis per post, men från 2018 godtas dessa även om de laddas upp på Universityadmissions.se, liksom meriter från de flesta andra länder.⁴

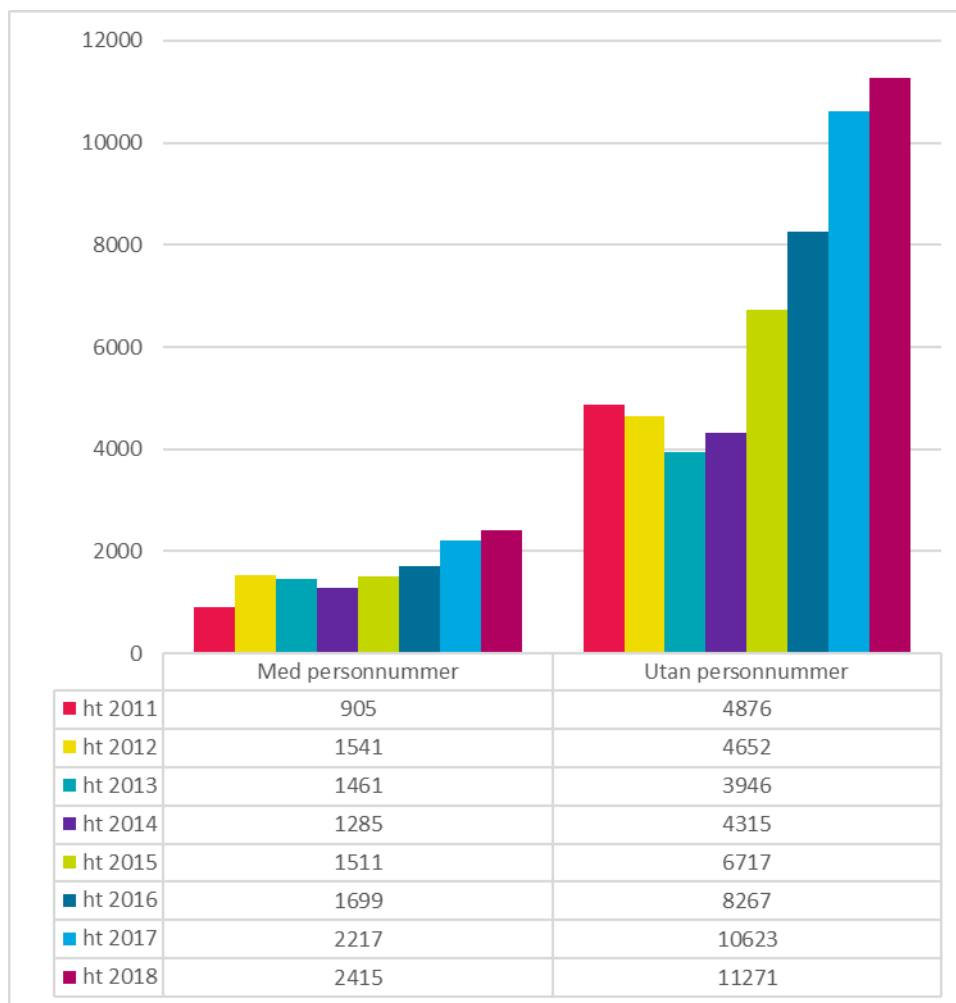
Delvis samma länder i topp bland sökande och antagna

Om man jämför de tio största länderna bland de sökande med de tio största bland de antagna är det delvis samma länder, om än i annan ordning. Några länder skiljer sig åt. Det finns många sökande med meriter från Nigeria och Ghana, men relativt få av dem antas, så dessa länder inte kommer med bland de tio största bland antagna. Däremot har Grekland och Nederländerna tillräckligt många antagna för att hamna bland de tio största, trots att de har färre sökande än till exempel Ghana.

⁴ Det är fler länder som fått denna förändring från 2017 till 2018, men Bangladesh har överlägset flest sökande av dessa.

Fler sökande och antagna till internationella kurser och program (IK)

Figur 14: Antal sökande i IK-omgångar med/utan svenskt personnummer vid sista anmälningssdag.

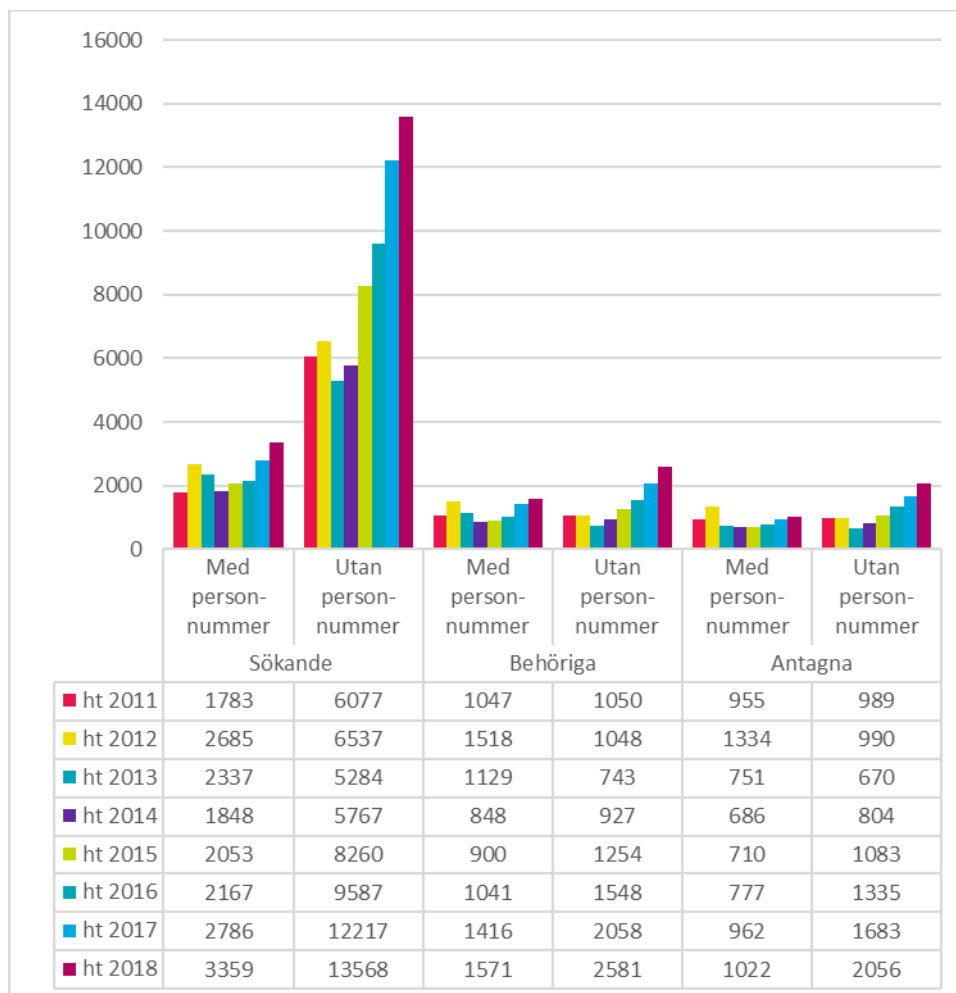
Antalet sökande vid sista anmälningssdag i IK ht 2018 var 13686, jämfört med 12840 vid samma tid i IK ht 2017. Det motsvarar en ökning på 6,6 procent. Sökande som har svenskt personnummer ökar mer (+8,9 procent) än sökande som saknar svenskt personnummer (+6,1 procent), men den senare gruppen är fortsatt störst.

Fler kurser och program att söka

Från ht 2017 till ht 2018 har antalet utbildningar i IK-omgången ökat från 495 till 514 vilket motsvarar en ökning på strax under fyra procent. Av de 514 utbildningarna var 54 program, övriga kurser.

Antalet utbildningar som gick att anmäla sig till i IK-omgångarna har varierat under perioden. Allra flest kurser och program fanns i IK ht 2012, 731 stycken, medan antalet därefter har legat mellan 450 och 550.

Figur 15: Antal sökande samt behöriga och antagna i IK-omgångar med/utan svenskt personnummer vid första urvalet.

Vid första (enda) urvalet till IK ht 2018 var det fler sökande än vid första urvalet ht 2017. Ökningen totalt (+12,8 procent) var procentuellt större för sökande med svenskt personnummer (+20,6 procent) än utan svenskt personnummer (+11,1 procent).

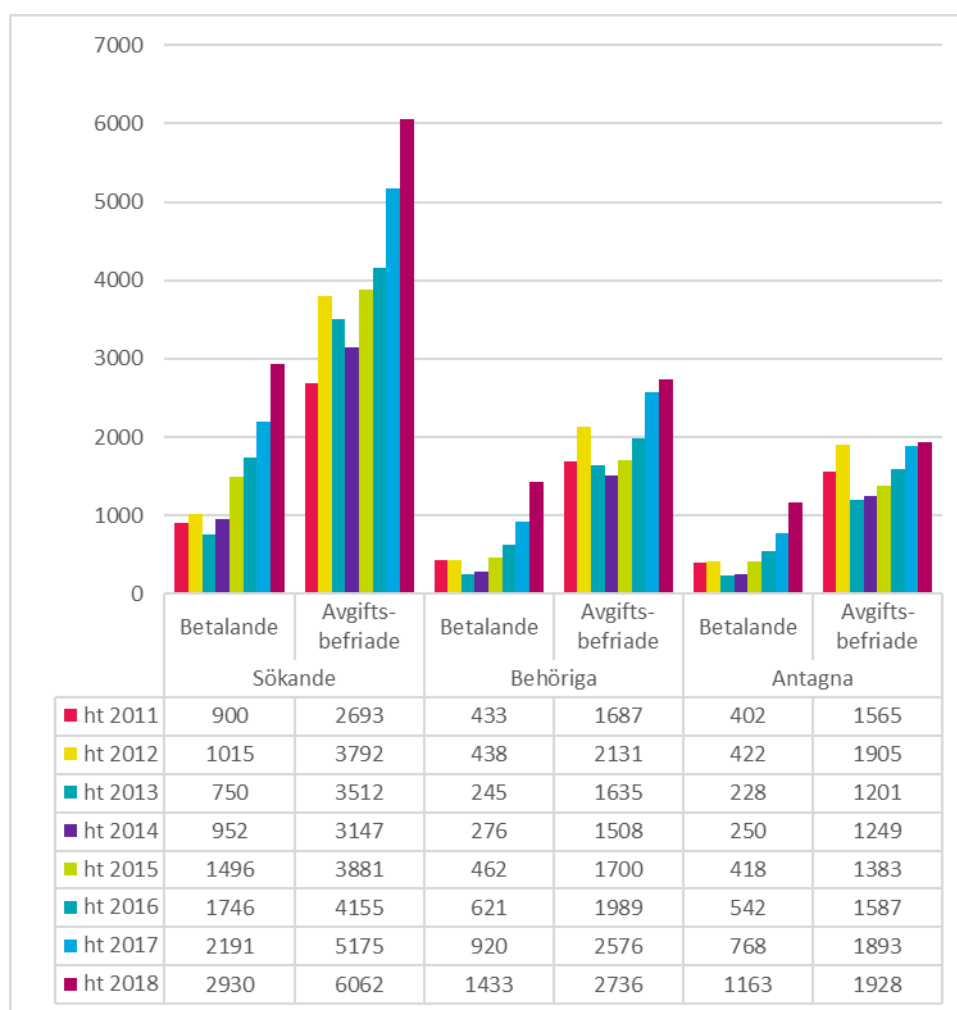
Även för behöriga sökande och för antagna är det en ökning i båda grupperna sedan förra året. Behöriga sökande ökade med 19,5 procent från IK ht 2017 till IK

ht 2018, och de antagna ökade med 16,4 procent under samma tid. Här är det emellertid gruppen utan svenskt personnummer som står för de största procentuella ökningarna:

- Behöriga sökande med svenskt personnummer: plus 155 personer eller 10,9 procent.
- Behöriga sökande utan svenskt personnummer: plus 1 351 personer eller 25,4 procent.
- Antagna med svenskt personnummer: plus 60 personer eller 6,2 procent.
- Antagna utan svenskt personnummer: plus 373 personer eller 22,2 procent.

Andelen behöriga av alla sökande ökade från 23 procent i IK-omgången ht 2017 till 25 procent ht 2018. Andelen antagna av de behöriga sökande minskade från 76 till 74 procent under samma tid.

Figur 16: Antal sökande samt behöriga och antagna i IK-omgångar per avgiftsstatus vid första urvalet.

Om vi i stället summerar per avgiftsstatus ser vi att gruppen betalande ökar kraftigt. Sökande som betalat anmälningsavgift ökade med 33,7 procent från IK ht 2017 till IK ht 2018. De avgiftsbefriade ökade med 17,1 procent under samma

period. För avgiftsbefriade är motsvarande ökning 17,1 procent (sökande), 6,2 procent (behöriga) och 1,8 procent (antagna).

- Behöriga sökande som betalat anmälningavgift: plus 513 personer eller 55,8 procent.
- Behöriga sökande, avgiftsbefriade: plus 160 personer eller 6,2 procent.
- Antagna som betalat anmälningavgift: plus 395 personer eller 51,4 procent.
- Antagna, avgiftsbefriade: plus 35 personer eller 1,8 procent.⁵

Fler kompletteringar i tid

Fler sökande laddade upp eller skickade in meriter i tid vid IK ht 2018 jämfört med året innan. Sannolikt är detta huvudförklaringen till att ökningen av antagna är större än ökningen av sökande.

Till skillnad från i MASTER fick sent inkomna kompletteringar vänta till efter urvalet i IK ht 2018.

Större andel behöriga och antagna till många länder

Liksom för MASTER-omgången har IK ht 2018 väsentligt fler behöriga sökande jämfört med ht 2017, särskilt bland betalande. Om man tittar på vilka länder som ökar mest är det främst länder där sökande i regel är avgiftsskyldiga. Till exempel ökade andelen behöriga sökande med meriter från Pakistan (jämfört av sökande totalt med sådana meriter) från 24 till 30 procent. Andelen behöriga med meriter från Kamerun ökade från 7 till hela 31 procent. Samtidigt låg andelen behöriga med meriter från länder där sökande oftast är avgiftsbefriade, till exempel Finland och Tyskland, relativt stilla jämfört med förra året.

Oförändrat antal sena antagna i första urvalet

Till skillnad till i MASTER ht 2018, där sena sökande står för en större del av de antagna än tidigare, är antalet antagna som gjort en sen anmälan till IK ht 2018 närmast oförändrat jämfört med IK ht 2017.

⁵ Om man slår ihop antalet betalande och avgiftsbefriade antagna blir summan något större än antalet antagna totalt. Det beror på att ett litet antal sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och därför räknas med i båda grupperna ovan. Motsvarande gäller för antal sökande och behöriga sökande.

Fortsatt många sökande och antagna från Pakistan

Här visar vi de tio största länderna bland sökande och antagna i IK ht 2018 och ht 2017.

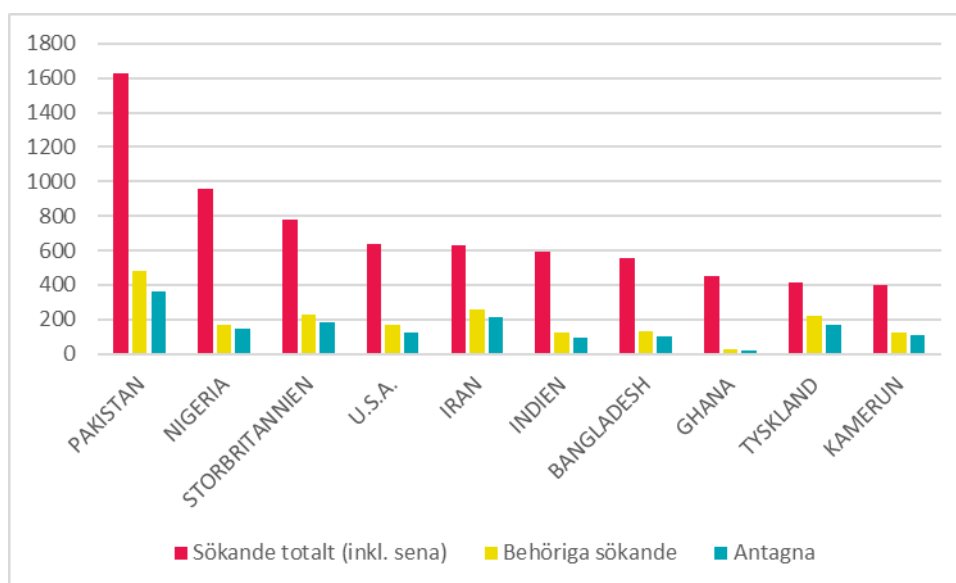
Land här är den sökandes egen uppgift, vissa sökande kan räknas två gånger

När sökande anmäler sig får de uppgift från vilket land de har sin gymnasieutbildning och eventuell tidigare högskoleutbildning. Den som har gymnasieutbildning och högskoleutbildning från olika länder räknas med på båda ställena.

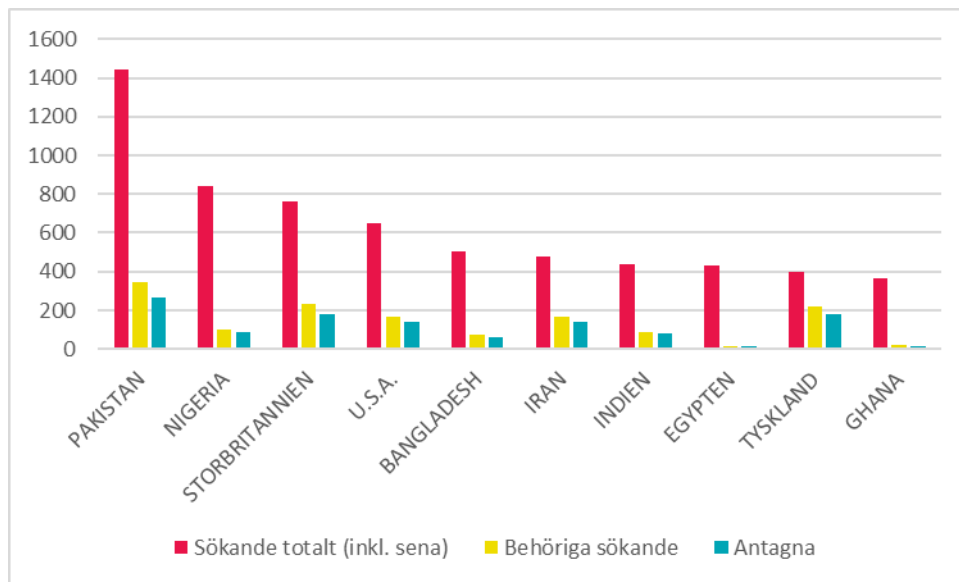
Även om uppgifterna i regel stämmer kan det finnas avvikelser. Notera också att det land som man studerar i inte nödvändigtvis är samma land som man är född eller bosatt i.

De tio länder som har flest sökande

Figur 17: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest sökande, vid första (enda) urvalet IK ht 2018.

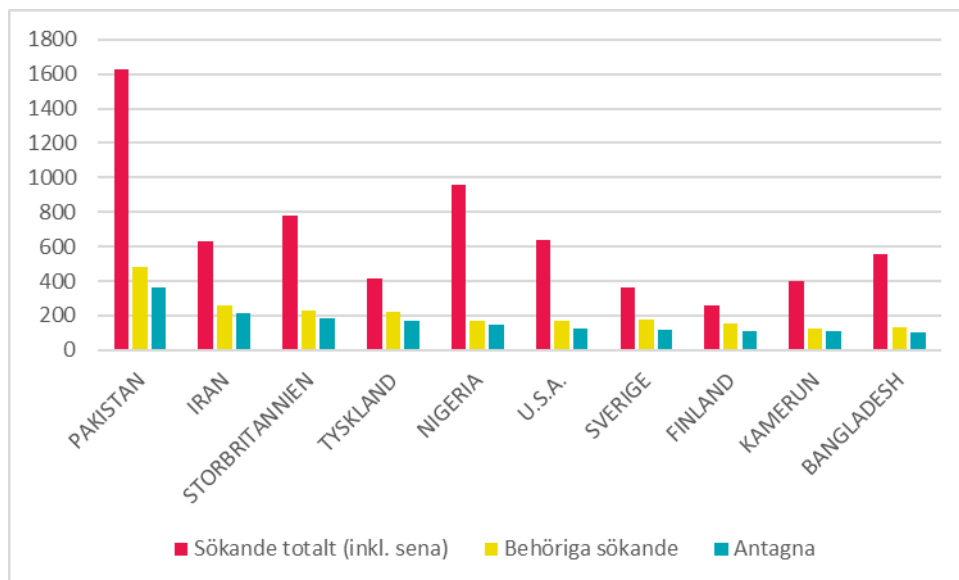
Figur 18: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest sökande, vid första urvalet IK ht 2017.

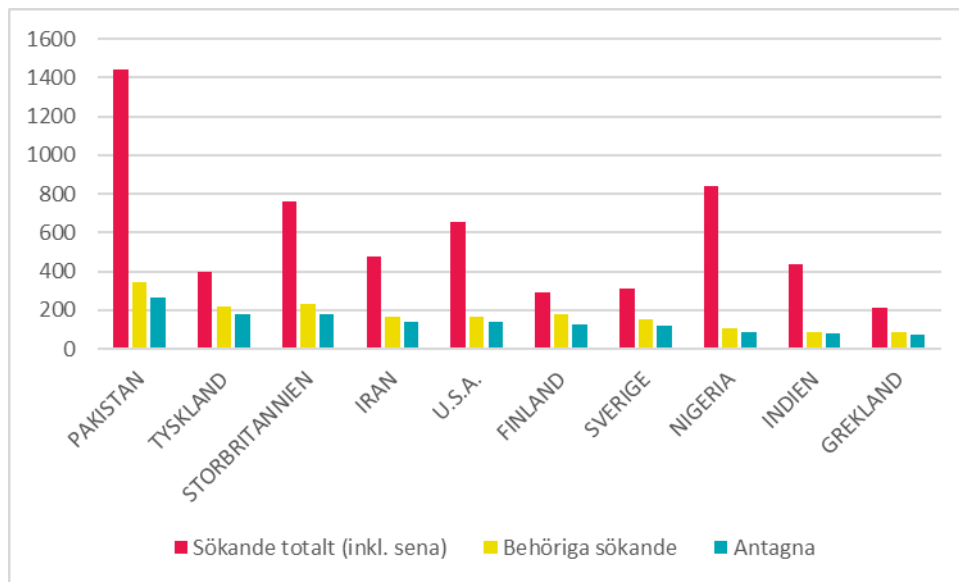
I såväl IK ht 2018 som ht 2017 var det sökande med meriter från Pakistan, Nigeria och Storbritannien som var allra flest. Övriga länder är i stort lika i båda antagningsomgångarna, men i något annorlunda ordning. Kamerun fanns med ht 2018 men inte ht 2017. Egypten fanns med ht 2017 men inte ht 2018.

De tio länder som har flest antagna

Figur 19: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest antagna, vid första (enda) urvalet IK ht 2018.

Figur 20: Antal sökande, behöriga sökande och antagna, för de tio länder som har flest antagna, vid första urvalet IK ht 2017.

I IK ht 2018 var det flest antagna med meriter från Pakistan, Iran och Storbritannien. Jämfört med IK ht 2017 har Iran bytt plats med Tyskland, som ht 2018 hamnade på fjärde plats. Bland övriga länder har Kamerun och Bangladesh tillkommit bland de tio största länderna, från ht 2017 till ht 2018, och ersatt Indien och Grekland.

Trender

Långsiktiga trender för helheten och för vissa utbildningar

Här beskrivs utvecklingen över längre tid. Statistiken omfattar perioden ht 2008 – ht 2018, alltså de senaste elva åren. Vi tittar på antal

- sökande
- behöriga sökande
- antagna
- reserver.

Vidare tittar vi specifikt på några utbildningar som leder till yrkesexamen. Slutligen går vi igenom antalet utbildningar som gått att söka: kurser respektive program, samt vissa program som leder till yrkesexamen.

Sökande utan svenskt personnummer

Flera avsnitt nedan redovisar antal och andel sökande utan svenskt personnummer. Notera följande:

- Kön och ålder för dessa sökande är i regel inte tillgängligt.
- All statistik i detta kapitel avser de nationella antagningsomgångarna inför höstterminer, alltså till största del utbildning som ges på svenska. Här finns också vissa utbildningar på engelska som vänder sig till sökande från EU/EES/Schweiz. En större andel sökande utan svenskt personnummer finns i de internationella antagningsomgångarna – IK och MASTER – som beskrivs i förra kapitlet.

Inställda utbildningar inte medräknade

För samtliga uppgifter i detta kapitel gäller: Data innehåller inte inställda utbildningar.

Översikt – antal antagna jämfört med behöriga sökande

Figur 21: Antal behöriga sökande, antagna och andelen antagna vid andra urvalet ht 2008–ht 2017. Notera att den högra skalan är kapad.

Behöriga sökande

Antalet behöriga sökande ökade fram till ht 2014 men har därefter minskat. En förklaring till minskningen är att antalet sökande totalt minskat. Detta i sin tur beror på det goda arbetsmarknadsläget. Årskullarna av 19-åringar har minskat på senare år men vänt uppåt 2018, men den nedåtgående trenden för sökande har ännu inte vänt.

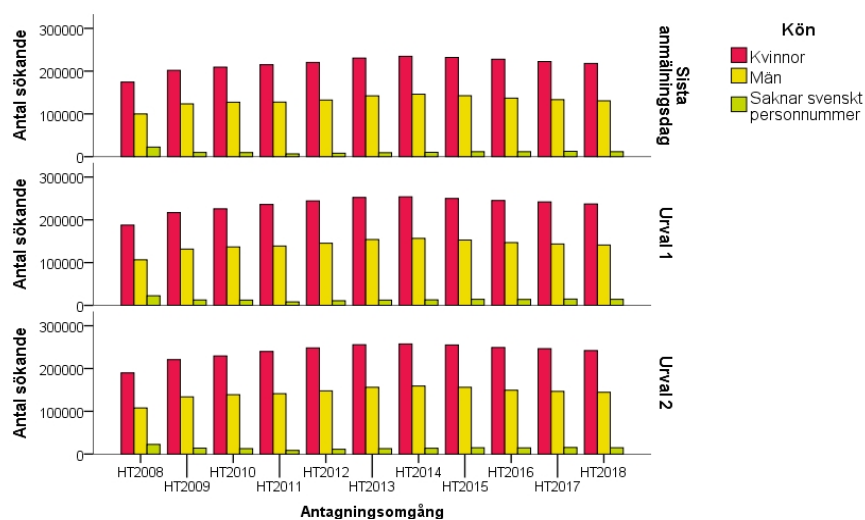
Antagna

Antalet antagna ökade fram till ht 2014, minskade till ht 2016, och har därefter åter ökat. Andelen antagna av de behöriga sökande minskade däremot fram till ht 2014, och har därefter vänt uppåt. Konkurrenssituationen hårdnade alltså när det var som flest sökande, men de senaste fyra åren har andelen antagna blivit större, en eller två procentenheter per år, som konsekvens av att antalet behöriga sökande minskat mer än antalet antagna.

Trender för hela utbudet

Sökande

Figur 22: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per kön.

Nästan två av tre sökande är kvinnor

Totalt antal sökande ökade från ht 2008 till ht 2014 och har därefter minskat något. Andelen kvinnor har under hela perioden varit väsentligt större än andelen män, 62–64 procent kvinnor jämfört med 36–38 procent män.

Minskningen i antalet sökande totalt sedan 2014 har varit något större för män än för kvinnor. Vid sista anmälningssdag har andelen män sjunkit från 38,4 procent ht 2014, till 38,1 procent ht 2015, 37,5 procent såväl ht 2016 som ht 2017, och 37,4 procent ht 2018.

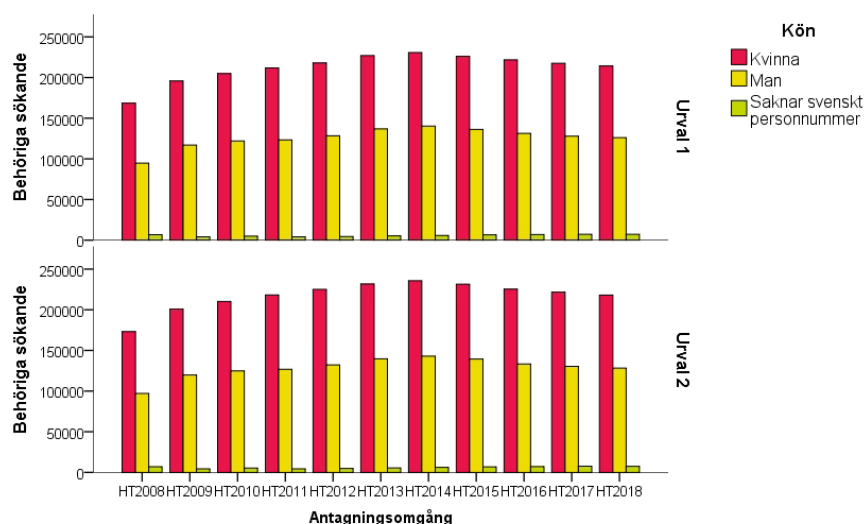
Könsfördelningen för sena anmälningar följer könsfördelningen i övrigt.

Sökande utan svenskt personnummer minskar något

Antalet sökande utan svenskt personnummer blev färre ht 2011 efter att studieavgifter infördes. Därefter ökade de något varje år fram till ht 2017, även när antalet sökande totalt minskade. I år vänder gruppen ner något, 11 759 sökande utan svenskt personnummer vid sista anmälningssdag ht 2018 jämfört med 12 465 vid samma tid ht 2017.

Behöriga sökande

Figur 23 Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per kön.

Färre behöriga sökande av båda könen

Även antalet behöriga sökande ökade till och med ht 2014 och har därefter minskat något. Minskningen har påverkat könsfördelningen marginellt, andelen män och kvinnor har inte varierat mer än en procentenhet. Andelen män har minskat något de senaste åren; vid andra urvalet har andelen gått från 37,8 procent ht 2014, till 37,6 procent ht 2015, 37,2 procent ht 2016, och 37,0 procent såväl ht 2017 som ht 2018. Det är alltså i stort samma trend som för sökande totalt.

Behöriga sökande utan svenskt personnummer blev färre ht 2011 efter att anmälnings- och studieavgifter infördes. Därefter har de ökat något år för år, planat ut från ht 2017 till ht 2018 vid första urvalet, men minskat något vid andra urvalet. Ht 2017 fanns 7 216 behöriga sökande utan svenskt personnummer vid första urvalet, ht 2018 fanns 7 267. Vid andra urvalet var motsvarande siffror 7 589 (ht 2017) respektive 7 453 (ht 2018).

De flesta sökande är behöriga

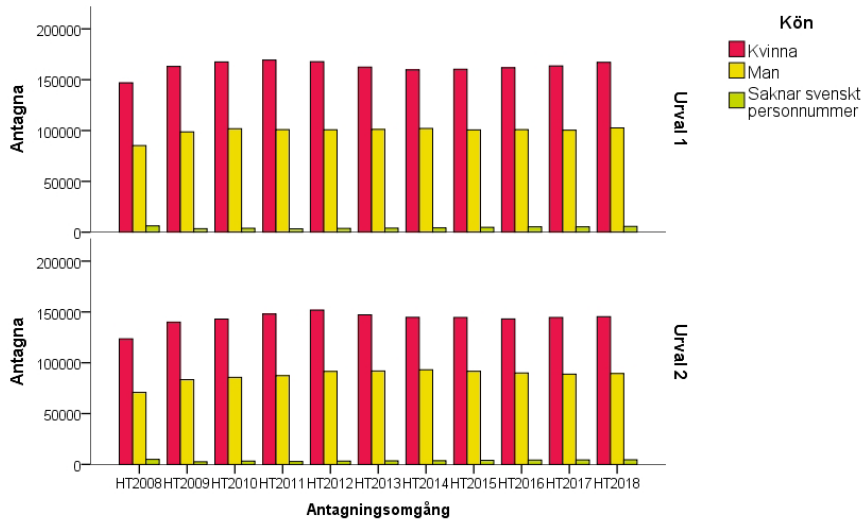
Andelen behöriga sökande jämfört med sökande totalt är hög – de allra flesta sökande är behöriga till åtminstone någon utbildning. Ht 2008 var 85 procent behöriga till någon sökt utbildning i första urvalet; sedan ht 2009 har andelen varierat mellan 88 och 89 procent. under hela tidsperioden – båda könen verkar bli behöriga vid sena anmälningar i lika omfattning.

Samma fördelning för sena anmälningar

Antalet behöriga sökande var genomgående större vid andra urvalet på grund av sent inkomna anmälningar. Andelen kvinnor respektive män har varit likartade

Antagna

Figur 24: Antal antagna i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per kön.

Flest antagna ht 2018

Antalet antagna har varierat över perioden. I första urvalet ökade antalet till ht 2011 (273 627 antagna), minskade därefter till ht 2015 (265 714 antagna), för att sedan öka varje år från ht 2016 till i år. Allra flest antagna under perioden har ht 2018, med 275 231 antagna. I det andra urvalet är trenden liknande men där var antalet som störst ht 2012 (246 743 antagna) för att minska till ht 2016 (237 433) och sedan åter öka något. Ht 2018 var 239 385 antagna i det andra urvalet, alltså några tusen färre än rekordterminen ht 2012.

Könsfördelningen närmast oförändrad

Andelen kvinnor respektive män har sett i stort sett lika ut under hela perioden. I första urvalet ht 2018 antogs 167 077 kvinnor jämfört med 163 637 året innan, vilket motsvarar en ökning på 2,1 procent. För män var motsvarande siffror 102 535 (ht 2018) respektive 100 324 (ht 2017), motsvarande 2,2 procent. Andelen antagna män ökade alltså marginellt medan antalet kvinnor minskade.

Fler sökande utan svenskt personnummer

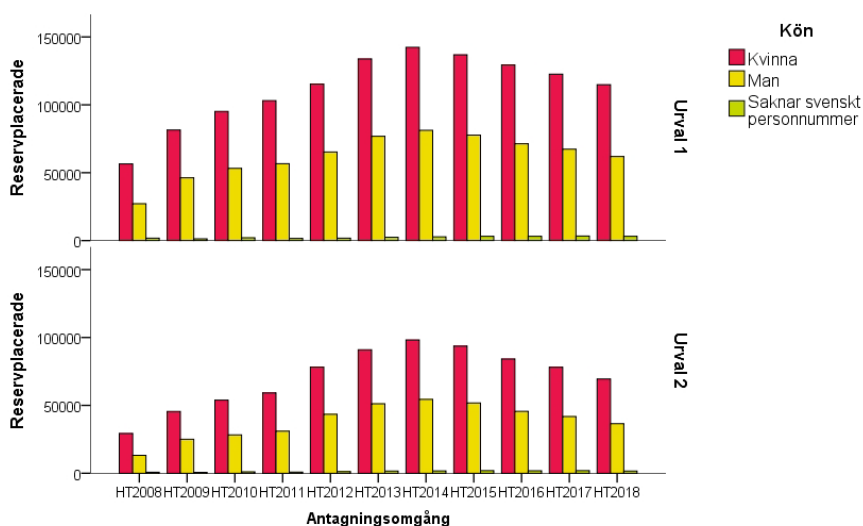
Antalet antagna som saknar svenskt personnummer minskade när anmälning- och studieavgifter infördes 2011 men har därefter ökat något varje år. I första urvalet ht 2018 var det 5 619 antagna utan svenskt personnummer, att jämföra med 5 330 ht 2017.

Att antalet antagna förändras över tid har flera anledningar, bland annat följande:

- Antalet platser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen.
- Vissa utbildningar fyller inte alla platser på grund av för få behöriga sökande.
- Vissa utbildningar startar inte varje år.
- Utbildningar kan bli inställda.
- Lärosäten kan göra olika stora överintag, alltså anta fler sökande än platser, då man av erfarenhet vet att en andel sökande kommer att tacka nej till erbjuden plats.

Reserver

Figur 25: Antal reservplacerade i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per kön.

Antalet reservplacerade följer utvecklingen för antalet sökande, som ökade fram till ht 2014 men därefter har minskat. Fördelningen mellan kvinnor och män har inte förändrats nämnvärt under perioden, andelen kvinnor bland de reservplacerade har legat på 64–65 procent och män på 34–35 procent.

Trender för utbildningar som leder till yrkesexamen

Här beskriver vi utvecklingen för utbildningar som leder till någon av följande yrkesexamen:

- lärarexamen
- civilingenjörsexamen
- högskoleingenjörsexamen
- sjuksköterskeexamen
- läkarexamen
- socionomexamen.

Notera: felkällor för äldre statistik

Läroutbildningar och högskoleingenjörsutbildningar har haft stora uppgångar under perioden. Ökningarna är emellertid inte fullt så stora som de kan se ut på grund av hur utbildningarna klassificerats och benämnts. Hämtningen av information om läroutbildningar ur statistikdatabasen är optimerad för 2014 års förutsättningar; det finns risk att utbildningar längre tillbaka i tiden inte kommit med i analysen. Från och med ht 2015 har betydligt fler program kodats som högskoleingenjörsutbildningar än tidigare höstar. Därför är äldre statistik inte helt jämförbar med nyare statistik.

Notera: de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre medräknade

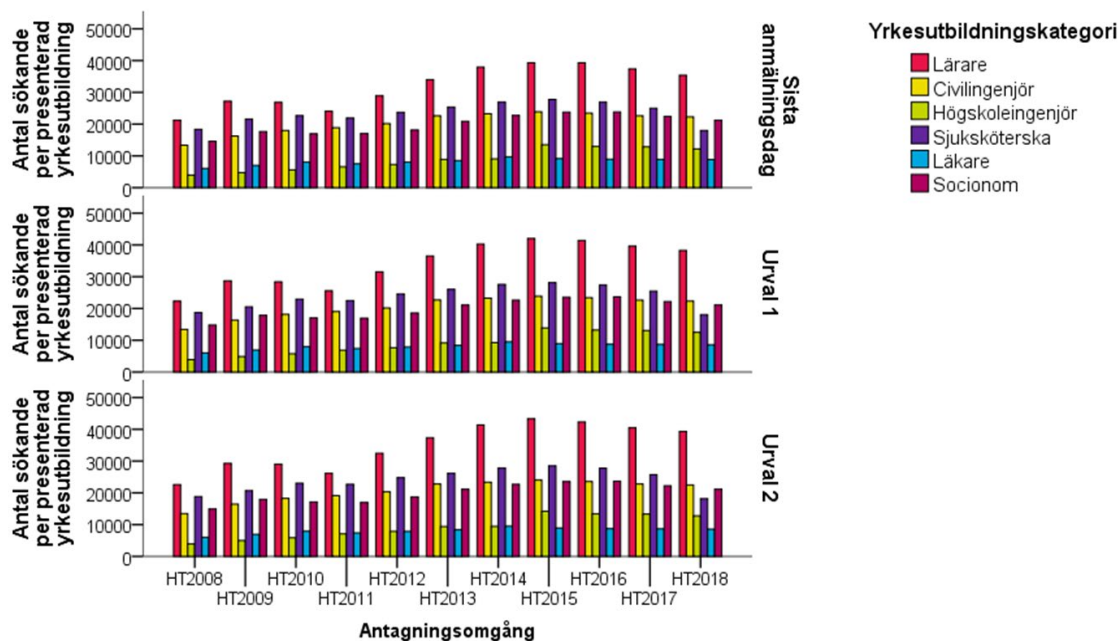
Under de flesta terminer som beskrivs här består antalen under "Sjuksköterskeexamen" dels just av utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen (på grundnivå), dels utbildningar som leder till specialistsjuksköterskeexamen.

Från ht 2018 har de flesta lärosäten valt att ha sina specialistsjuksköterskeprogram i en separat antagningsomgång, *Vidareutbildning för yrkesverksamma*. Antagningsomgången har en tidigare anmälningssperiod och ett tidigare antagningsbesked än den ordinarie antagningsomgången, bl.a. för att yrkesverksamma ska ha större chans att få tjänstledigt för de kommande studierna.

I och med att statistiken i denna rapport enbart omfattar utbildningar i de nationella (ordinarie) antagningsomgångarna räknas därför de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre med här. Siffrorna från ht 2018 är därför inte jämförbara med tidigare terminer. Den separata antagningsomgången har ingen jämförbar statistik. Däremot finns statistik för de "vanliga" sjuksköterskeutbildningarna (som inleds på grundnivå), denna redovisas tillsammans med totalsiffrorna i följande avsnitt.

Sökande

Figur 26: Antal sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamina vid sista anmälningssdag, i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Sett till hela perioden har antalet anmälningar till yrkesutbildningar gått upp kraftigt. De senaste antagningsomgångarna har emellertid alla utbildningarna fått färre sökande. Om vi tittar på antalet sökande inklusive sena till och med andra urvalet:

Utbildningar som leder till lärarexamen

Toppnotering ht 2015: 43 314 sökande. Ht 2018: 39 364 sökande.

Utbildningar som leder till civilingenjörsexamen

Toppnotering ht 2015: 24 023 sökande. Ht 2018: 22 492 sökande.

Utbildningar som leder till högskoleingenjörsexamen

Toppnotering ht 2015: 14 189 sökande. Ht 2018: 12 752 sökande.

Utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen⁶

Toppnotering ht 2015: 28 503 sökande. Ht 2018: 18 172 sökande.

Därav sjuksköterskeprogram på grundnivå: Toppnotering ht 2015: 21 703 sökande. Ht 2018: 17 252 sökande.

⁶ Statistik från ht 2018 är inte jämförbar med tidigare terminer, se avsnittet Notera: de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre medräknade ovan.

Utbildningar som leder till läkarexamen

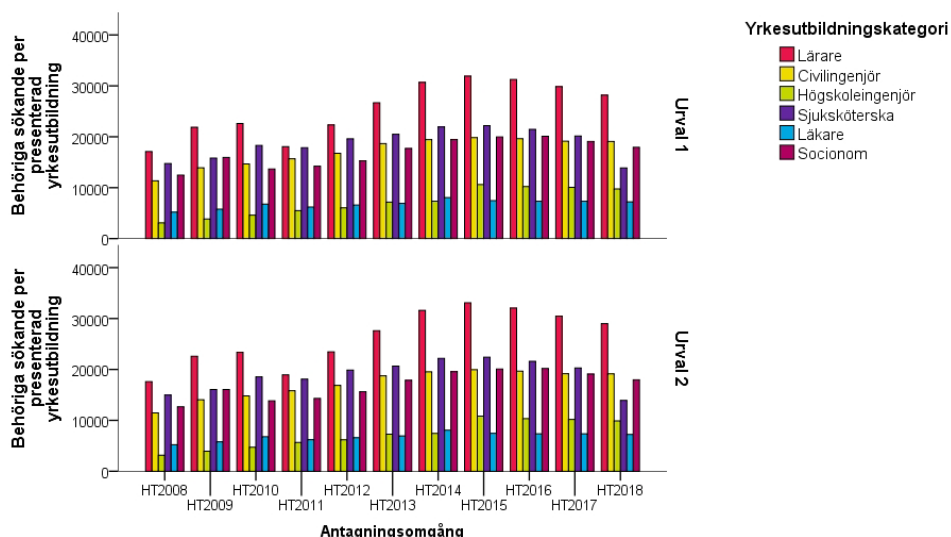
Toppnotering ht 2014: 9 509 sökande. Ht 2018: 8 591 sökande.

Utbildningar som leder till socionomexamen

Toppnotering ht 2016: 23 689 sökande. Ht 2018: 21 122 sökande.

Behöriga sökande

Figur 27: Antal behöriga sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

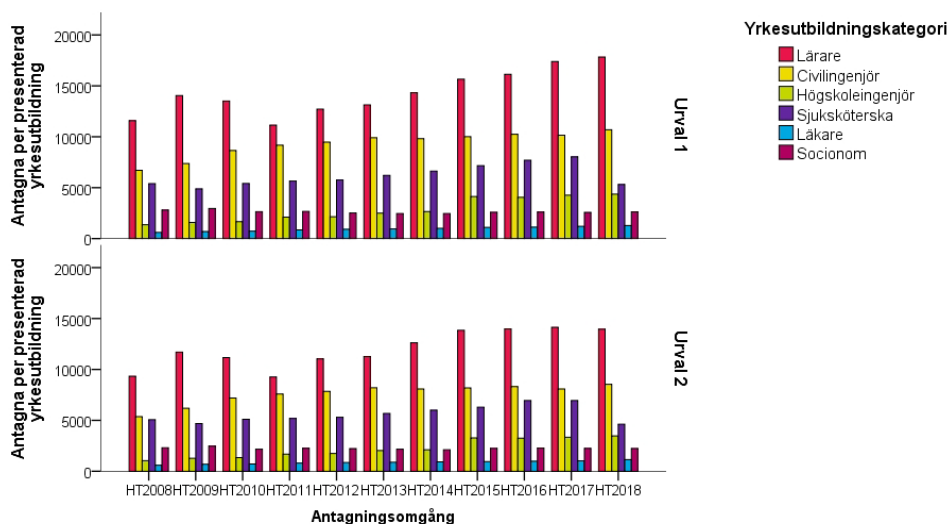
Antalet behöriga sökande till de olika programmen följer i stort antalet sökande totalt. De flesta ökade fram till ht 2014. Därefter ökade lärar-, civilingenjörs- och högskoleingenjörsprogrammen även ht 2015. Ht 2017 till ht 2018 har antalet behöriga minskat för samtliga program.

Minskningen från ht 2017 till ht 2018 vid första urvalet var störst för sjuksköterskor, om än inte lika stor som antyds av figuren ovan. Minskningen från ht 2017 till ht 2018 var 31 procent, men det beror på att de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar flyttat till en separat antagningsomgång, se avsnittet Notera: de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre medräknade ovan. Antalet behöriga sökande till sjuksköterskeprogram på grundnivå minskade med 13 procent.

Minst procentuell förändring från ht 2017 till ht 2018 hade civilingenjörsutbildningarna, som minskade med 0,4 procent.

Antagna

Figur 28: Antal antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Antalet antagna till de olika utbildningarna följer inte samma trender som totalt antal sökande och behöriga sökande. Det förklaras till stor del av att många utbildningar har fler sökande än platser – nytillkomna sökande till redan fulla utbildningar reservplaceras. Vid det andra urvalet kan följande trender iakttas:

Utbildningar som leder till lärarexamen

Antalet antagna har haft en kontinuerlig ökning sedan ht 2011. Toppnotering ht 2017: 14 147 antagna.

Utbildningar som leder till civilingenjörsexamen

Antalet antagna ökade fram till ht 2013 och har därefter varierat något. Toppnotering ht 2018: 8 315 antagna.

Utbildningar som leder till högskoleingenjörsexamen

Antalet antagna ökade fram till ht 2015, planade ut till ht 2017 och ökade ht 2018. Toppnotering ht 2018: 3 465 antagna.

Utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen⁷

Antalet antagna ökade nästan varje år fram till ht 2016 och planade ut ht 2017. Ht 2018 kan synas innebära en kraftig minskning, se not nedan. Toppnotering ht 2016: 6 943 antagna.

⁷ Statistik från ht 2018 är inte jämförbar med tidigare terminer, se avsnittet Notera: de flesta specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre medräknade ovan.

Därav sjuksköterskeprogram på grundnivå: Antalet antagna har ökat varje år sedan ht 2010. Toppnotering ht 2018: 4 333 antagna.

Utbildningar som leder till läkarexamen

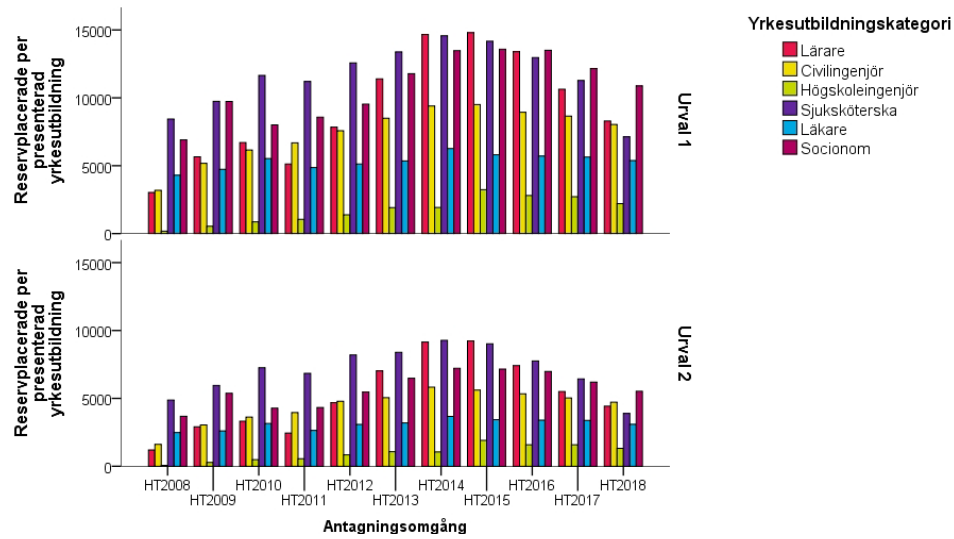
Antalet antagna har ökat varje år under perioden. Toppnotering ht 2018: 1 147 antagna.

Utbildningar som leder till socionomexamen

Antalet antagna har varierat under perioden, det minskade från ht 2009 till ht 2014 för att därefter öka något igen. Toppnotering ht 2009: 2 482 antagna.

Reserver

Figur 29: Antal reservplacerade till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

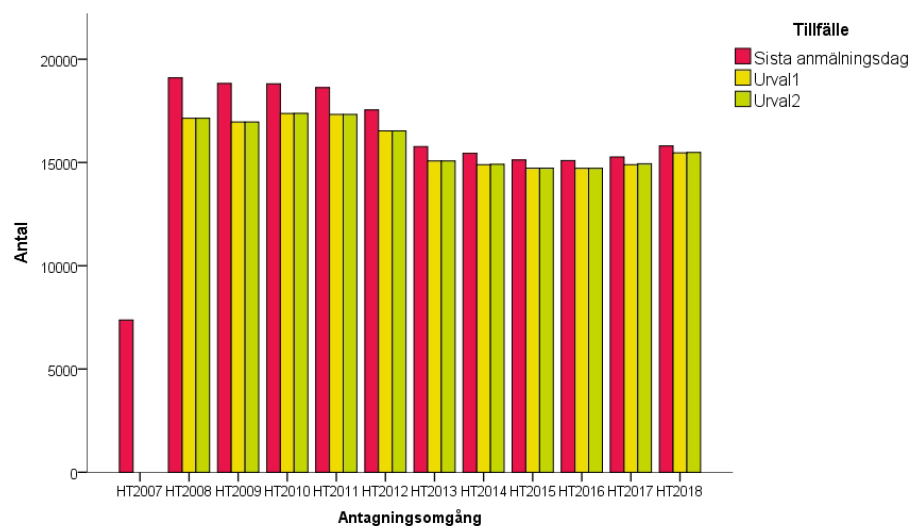
Antalet reservplacerade varierar kraftigt mellan de olika utbildningarna. Sett till hela perioden har samtliga fått fler reserver. Flest reserver fanns ht 2014 och ht 2015, när antalet sökande var som högst, och har därefter minskat något.

Förändringar i utbildningsutbudet

Här beskriver vi förändringar i antalet utbildningar som ges totalt i höstintagningsomgångarna. Vidare tittar vi på hur många utbildningar som har konkurrens om platserna – om det finns reserver eller inte.

Kurser

Figur 30: Antal kurser vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Utbudet av kurser sjönk från ht 2010 till ht 2013 och låg därefter relativt stabilt till ht 2016. Ht 2017 och ht 2018 har antalet kurser ökat.

Efter sista anmälningssdag kan utbildningar ställas in. Det kan också tillkomma nya utbildningar under antagningsomgången.

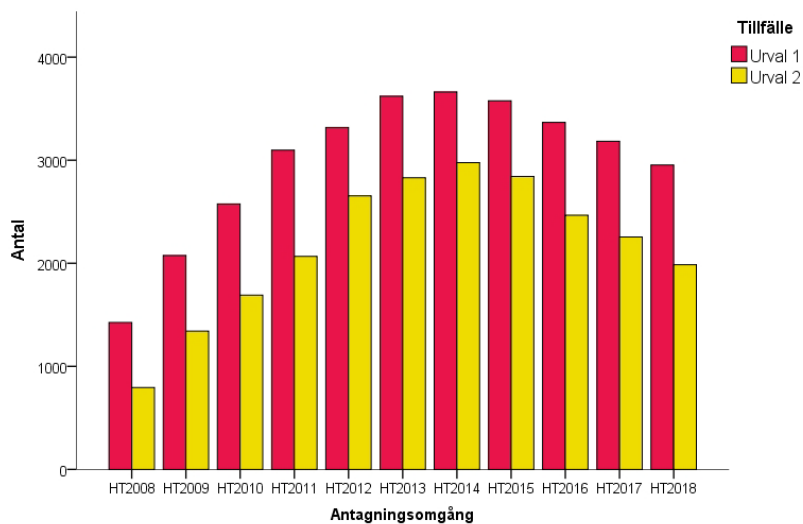
Utbildningsutbudet fastställs ofta i mycket god tid, vilket kan göra att kurser ställs in om förutsättningarna ändras. Inställda kurser kan också bero på att det finns för få sökande. Utbildningsutbudet minskar därför från sista anmälningssdag till första urvalet. Ett antal kurser ställs in ungefär en vecka innan det första urvalet, vilket tyder på att lärosätet bedömt att antalet behöriga sökande inte är tillräckligt för att ge kursen.

Kurser kan även tillkomma efter sista anmälningssdag. I regel är ökningen mellan det första och det andra urvalet endast ett fåtal kurser. Ht 2017 var ökningen mellan urvalen 45 kurser, ht 2018 var ökningen 23 kurser.

Förändringar i antal erbjudna utbildningar mellan olika antagningsomgångar kan ha flera skäl, men beror främst på att antalet studieplatser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen. En annan orsak kan vara för få sökande för att fylla alla tillgängliga platser. Vidare kan lärosäten välja att lägga vissa utbildningar i lokala antagningsomgångar, eller att göra antagningen utanför det gemensamma antagningssystemet. Det kan också tillkomma nya lärosäten i

antagningsomgångarna. Ht 2018 är den första höstomgången då Newmaninstitutet deltar i det gemensamma antagningssystemet.

Figur 31: Antal kurser där ett urval har skett i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

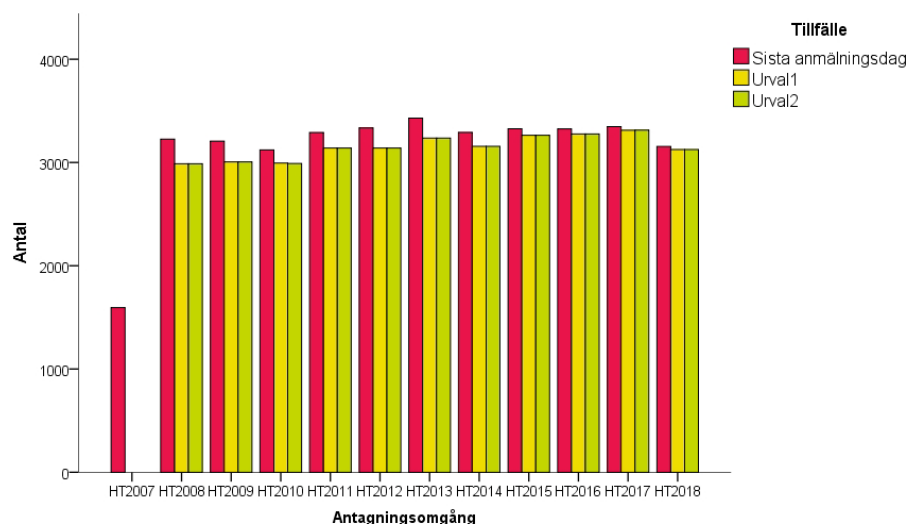
Till de flesta kurser sker inget urval alls, alla behöriga sökande antas. Urval sker till cirka 20 procent av det totala antalet kurser. Antalet kurser med urval ökade fram till ht 2014, då antalet sökande även var som störst. Därefter har antalet minskat något varje år.

Antalet sökande har under perioden ökat i större omfattning än antalet utbildningar där urval skett. En sannolik förklaring är att anmälningarna inte är jämnt fördelade över utbudet, utan att redan populära kurser, som redan har urval, blir ännu populärare.

Efter det första urvalet tackar vissa sökande nej till sina platser, med följd att alla behöriga sökande kan erbjudas plats i andra urvalet. Därför minskar antal kurser med urval i det andra urvalet.

Program

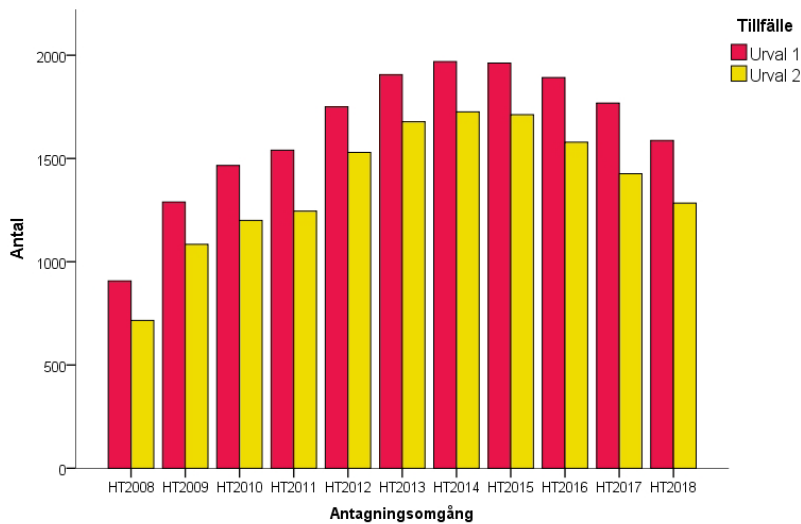
Figur 32: Antal program vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Antalet program som erbjuds har legat relativt konstant under perioden. Flest program fanns att söka ht 2013, 3 430 vid sista anmälningssdag. Från ht 2017 till ht 2018 ser vi en kraftig minskning, från 3 347 till 3 155. Detta kan till stor del förklaras av att antagningen till specialistsjuksköterskeprogram och liknande utbildningar ht 2018 sker i en separat antagningsomgång, och att dessa program inte längre räknas med här.

I och med att antalet kurser minskat under perioden (se ovan) medan antalet program legat mer konstant, kan man säga att utbildningsutbudet blivit mer programtungt. Ht 2008 fanns 19 098 kurser och 3 226 program, alltså cirka 14 procent program. Ht 2017 fanns 15 265 kurser och 3 447 program, cirka 18 procent. Ht 2018 var andelen program tillbaka på cirka 14 procent (15 800 kurser, 3 155 program), vilket till viss del förklaras av att vissa program flyttat till en separat antagningsomgång, se ovan.

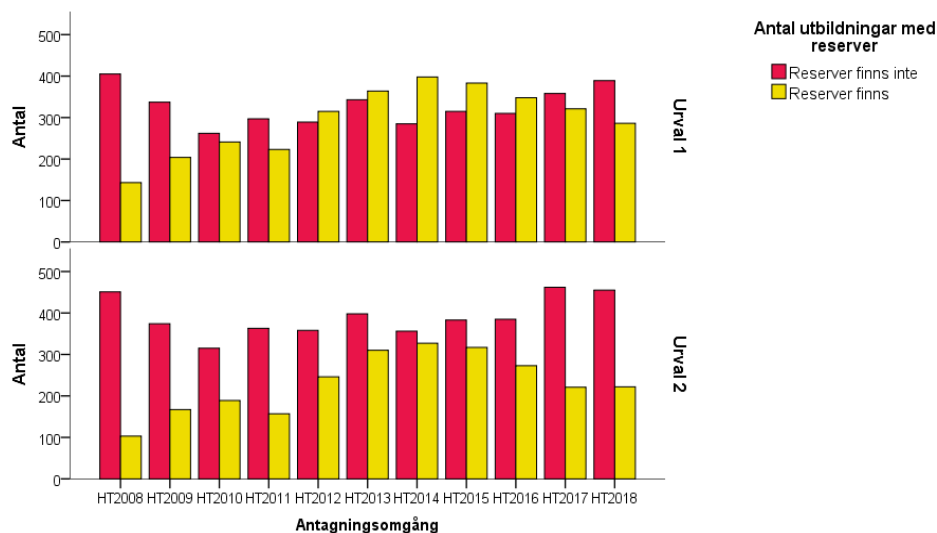
Figur 33: Antal program där ett urval har skett i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Andelen program där urval skett är väsentligt större än för kurser. Antalet program med urval var som störst ht 2014 och har därefter minskat.

Konkurrensen till lärarprogram minskar

Figur 34: Antal lärarprogram med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

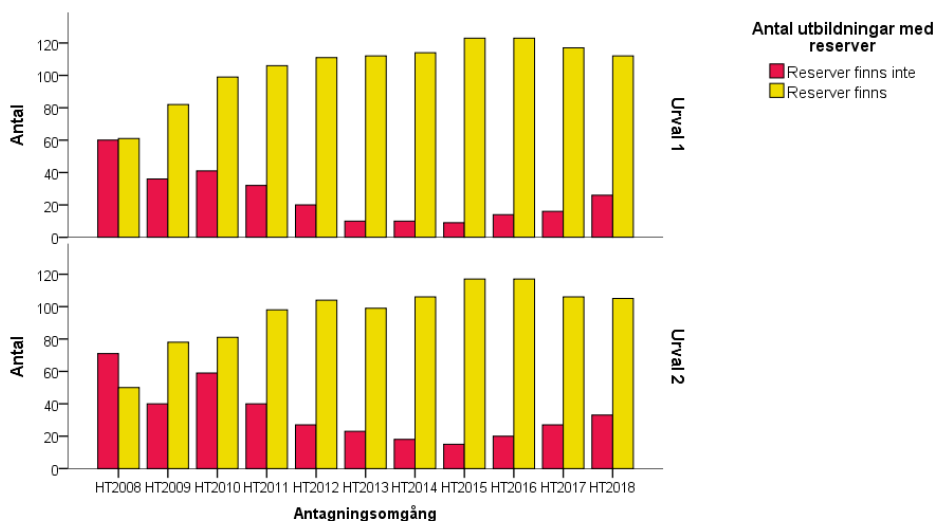
Antal lärarprogram med konkurrens ökade till ht 2014 för att därefter minska. Sett till hela perioden är det en ökning. Här finns emellertid en felkälla för äldre statistik, se avsnittet Notera: felkällor för äldre statistik i inledningen till detta kapitel.

De senaste åren har antalet lärarprogram med reserver minskat, i första urvalet fortsätter denna trend ht 2018, men i andra urvalet är antalet närmast oförändrat.

Att lärarprogrammen oftare har reserver är ett tecken på att utbildningarna har blivit mer populära, vilket är positivt med tanke på den stora brist på examinerade lärare som befaras uppkomma under det närmaste decenniet. Examinerade från lärarutbildningar tillhör de examensgrupper som bland annat Statistiska centralbyrån (SCB) och Universitetskanslersämbetet (UKÄ) bedömt ha mycket goda framtida arbetsmarknadsutsikter.⁸ Möjligtvis kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar. Lärarutbildningar omfattas även av en pågående utbyggnad där regeringen tillför ytterligare resurser.⁹

Konkurrens till de flesta civilingenjörsprogram

Figur 35: Antal civilingenjörsutbildningar med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

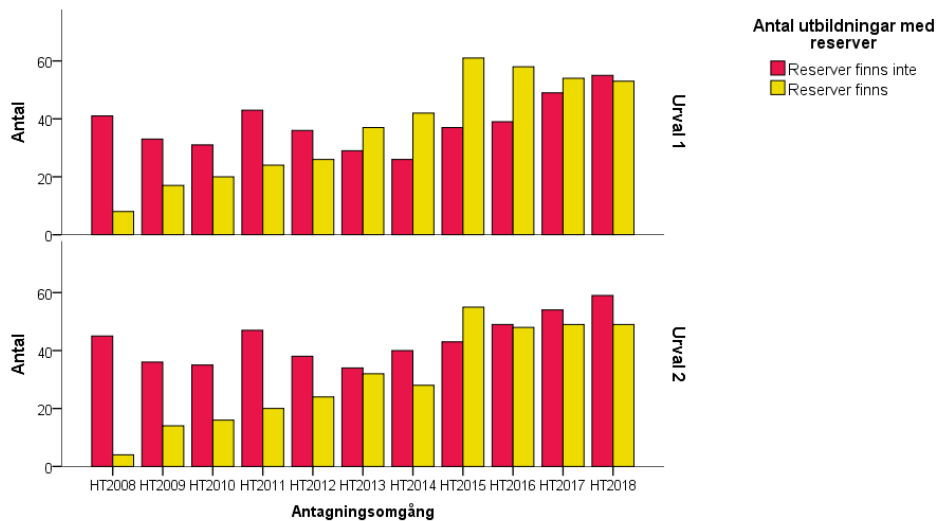
Antal civilingenjörsutbildningar med konkurrens fortsatte att öka när många andra program minskade efter ht 2014. Ht 2017 skedde en minskning men sett över hela perioden är det en betydande ökning. SCB och UKÄ har pekat ut dessa som utbildningar med relativt goda framtidsutsikter. Under 2018 inleds också en utbyggnad av utbildningar som regeringen bedömer som samhällsviktiga, där ingenjörsutbildningar ingår.

⁸ Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2014" samt Universitetskanslersämbetet, "Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden", 2015:5 R.

⁹ Universitetskanslersämbetet, "Universitet och högskolor årsrapport 2018", Rapport 2018:5, s. 145–146.

Konkurrensen till högskoleingenjörprogram planar ut

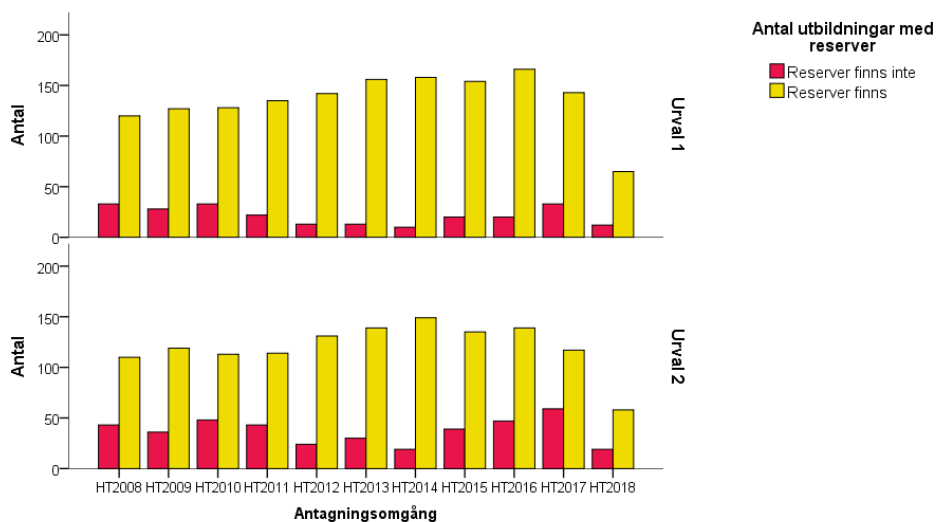
Figur 36: Antal högskoleingenjörutbildningar med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Antal högskoleingenjörutbildningar med konkurrens ökade fram till ht 2015 för att minska ht 2016 och plana ut ht 2017 och ht 2018. Här finns emellertid en felkälla för äldre statistik, se inledningen av detta kapitel. Liksom för civilingenjörutbildningarna har SCB och UKÄ bedömt att examinerade högskoleingenjörer har relativt goda framtida arbetsmarknadsutsikter. Under 2018 inleds också en utbyggnad av utbildningar som regeringen bedömer som samhällsviktiga, där ingenjörutbildningar ingår.

Fortsatt hög konkurrens till sjuksköterskeprogram

Figur 37: Antal sjuksköterskeprogram med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

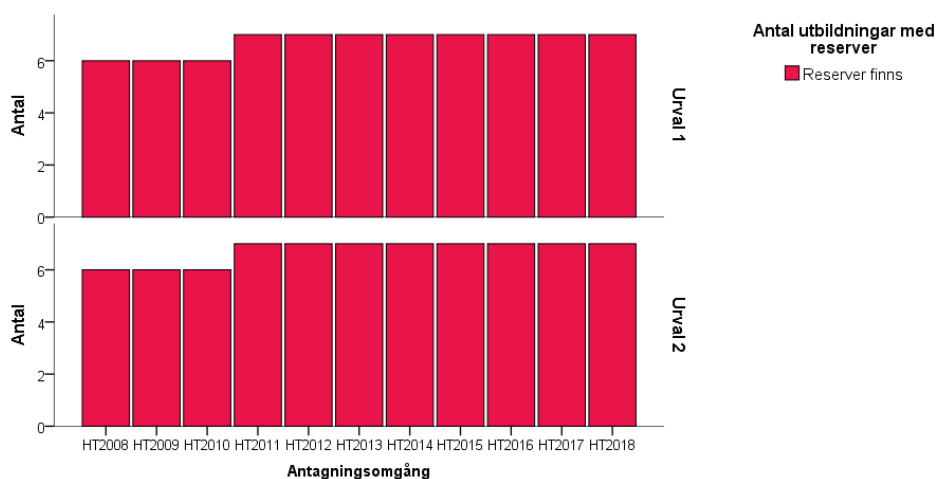
Antal sjuksköterskeutbildningar med konkurrens har legat högt under hela perioden, allra högst ht 2016. Ht 2018 syns en kraftig minskning av såväl program med konkurrens som utan. Det beror på att flertalet specialistsjuksköterskeprogram, som ht 2017 fanns i den nationella antagningsomgången, ht 2018 flyttat till en separat antagningsomgång, och inte längre räknas med här.

Om man avgränsar sig till enbart sjuksköterskeprogram på grundnivå har alla eller nästan alla haft reserver under hela perioden. Störst antal program utan reserver fanns det ht 2018 då 6 av 56 sjuksköterskeutbildningar saknade reserver såväl i det första som i det andra urvalet.

Även sjuksköterskeutbildningar tillhör gruppen av utbildningar som pekas ut som utbildningar ledande till yrken med goda framtida arbetsmarknadsutsikter, samt omfattas av en pågående utbyggnad som berör bl.a. utbildningar inom hälso- och sjukvård.

Hård konkurrens till läkarprogram

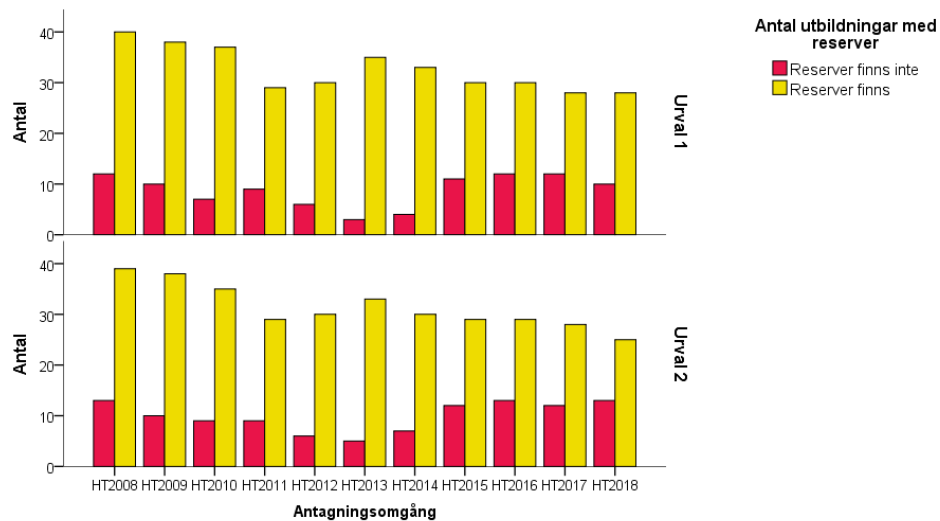
Figur 38: Antal läkarprogram med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Alla läkarprogram har haft väsentligt fler sökande än platser under hela perioden, trots att utbildningen byggts ut kraftigt. Förändringen ht 2011 beror på ett nytt lärosäte – Örebro universitet startade sin läkarutbildning då. Examinerade från läkarutbildningar bedöms ha relativt stor efterfrågan på arbetsmarknaden under det närmaste decenniet. Läkarutbildningen är också en del av en utbyggnad av utbildningar som regeringen bedömer som samhällsviktiga, som startar 2018.

Konkurrensen till socionomprogram planar ut

Figur 39: Antal socionomprogram med respektive utan konkurrens i första och andra urvalet ht 2008–ht 2018.

Antal socionomprogram med konkurrens har varierat något under perioden. Examinerade från socionomutbildningar tillhör gruppen examinerade som SCB och UKÄ bedömt att det kan komma finnas ett visst överskott av på arbetsmarknaden framöver.

Lärarutbildning – sökande, behöriga och antagna

I det här avsnittet tittar vi närmare på lärarutbildningarna. Tidigare i rapporten har vi redovisat antal sökande, antagna m.m. för lärarutbildning som en helhet. I det följande redovisar vi olika typer av lärarutbildningar separat.

Uppdelningen bygger, med ett par undantag, på vilken examen utbildningen leder till:

- förskollärare: utbildning som leder till förskollärarexamen
- grundlärare: utbildning som leder till grundlärarexamen
- ämneslärare: utbildning som leder till ämneslärarexamen, förutom (1) civilingenjör och lärare samt (2) kompletterande pedagogisk utbildning, som redovisas separat
- yrkeslärare: utbildning som leder till yrkeslärarexamen
- speciallärare: utbildning som leder till speciallärarexamen
- civilingenjör och lärare: utbildning som leder till såväl civilingenjörsexamen som ämneslärarexamen
- specialpedagog: utbildning som leder till specialpedagogexamen
- kompletterande pedagogisk utbildning: kortare utbildning som leder till ämneslärarexamen, som vänder sig till sökande som redan genomgått ämnesstudier.

Vidare redovisas grundlärare och ämneslärare även per inriktning.

Antal individer i olika kategorier

De olika lärarutbildningarna summeras på fyra olika sätt:

- antal sökande
- antal förstahandssökande
- antal behöriga sökande
- antal antagna.

Antalen avser antal individer per antagningsomgång och typ av lärarutbildning vid aktuellt tillfälle.

Notera att en och samma individ kan räknas på flera ställen under en antagningsomgång. En sökande som exempelvis söker en förskollärarutbildning och en grundlärarutbildning en viss antagningsomgång räknas som sökande på båda ställena, och även som behörig sökande, om hen är behörig till båda utbildningarna.

Ålders- och könsfördelning

I slutet av avsnittet tittar vi närmare på antagna per ålderskategori, samt på de olika lärarutbildningarnas könsfördelning.

Statistik från andra urvalet

All statistik i det här avsnittet avser läget vid det andra urvalet i respektive antagningsomgång, och inkluderar eventuella sena anmälningar till och med det tillfället. Sökande till inställda utbildningar är inte medräknade.

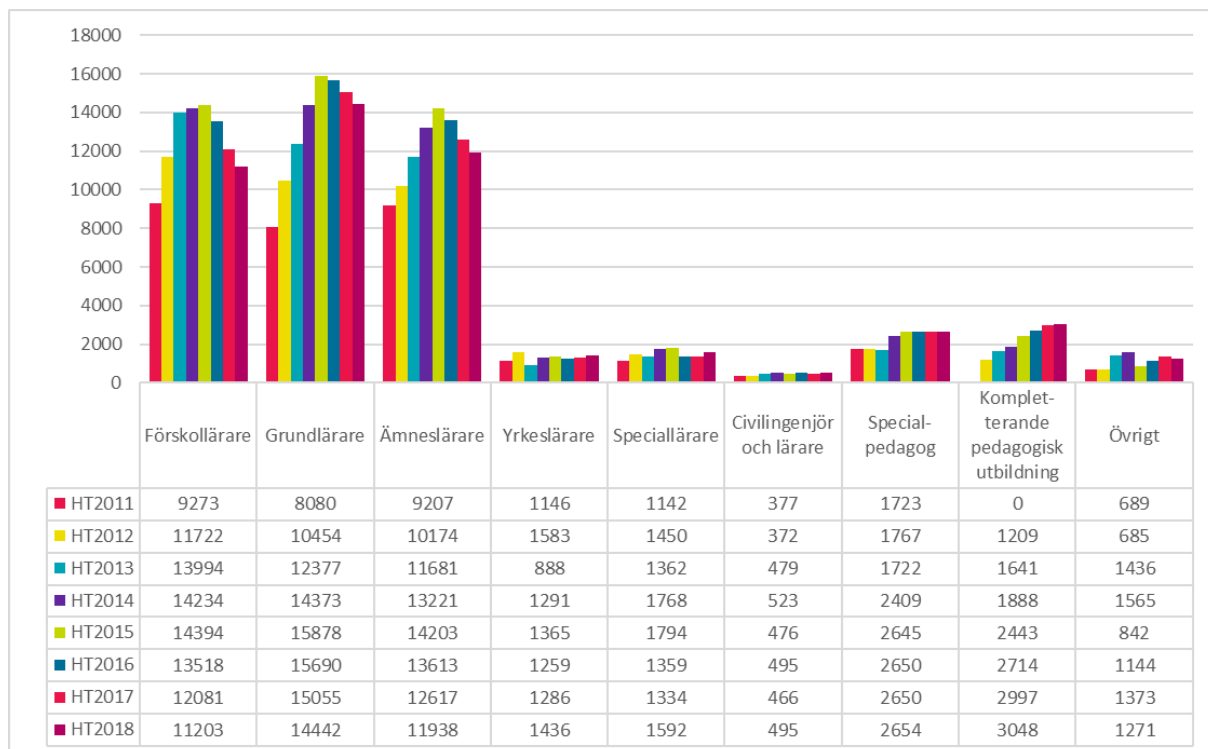
Data från 2011 och framåt

Dagens examensordning för lärarutbildning infördes 2011, innan dess hade lärarutbildningarna ett annat upplägg som bara delvis går att jämföra med dagens struktur. Därför tar vi här med data från ht 2011 till ht 2018.

Statistik per examen m.m.

Sökande

Figur 40: Antal sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

Förskollärare, grundlärare och ämneslärare är de tre utbildningar som har flest sökande. De följer samma huvudsakliga trend: väsentligt fler sökande fram till ht 2015, därefter minskningar år för år.

Av dessa tre är det förskollärare som minskat kraftigast; antal sökande ht 2018 ligger strax under antalet ht 2012. Jämfört med ht 2011 är det emellertid fortfarande fler sökande ht 2018.

Även grundlärare har fått färre sökande sedan ht 2015, men minskningen är mindre brant än för förskollärare. Ämneslärare har också minskat relativt mycket sedan ht 2015 och har ht 2018 ungefär samma antal sökande som ht 2013.

Antal sökande till yrkeslärarutbildningar har varierat under perioden. Efter en minskning från ht 2015 till ht 2016 har antal sökande ökat varje år.

Antal sökande till speciallärarutbildningar har också varierat under perioden. Från ht 2017 till ht 2018 ser vi en relativt stor ökning.

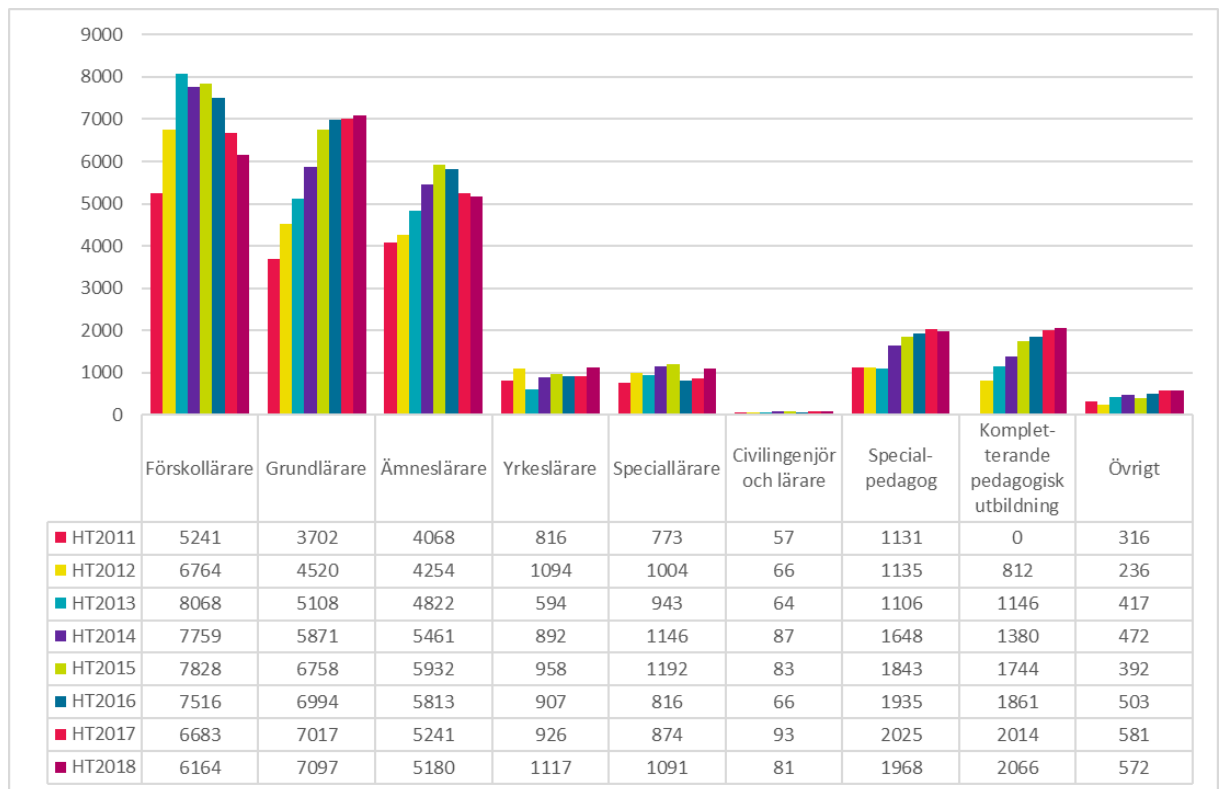
Utbildningar som både leder till civilingenjörsexamen och lärarexamen fick fler sökande i början av perioden. Sedan ht 2016 har antal sökande legat relativt konstant.

Antal sökande till specialpedagogutbildningar ökade ht 2014–ht 2015 och har legat relativt konstant sedan dess.

Kompletterande pedagogisk utbildning har fått fler sökande varje år under hela perioden.

Förstahandssökande

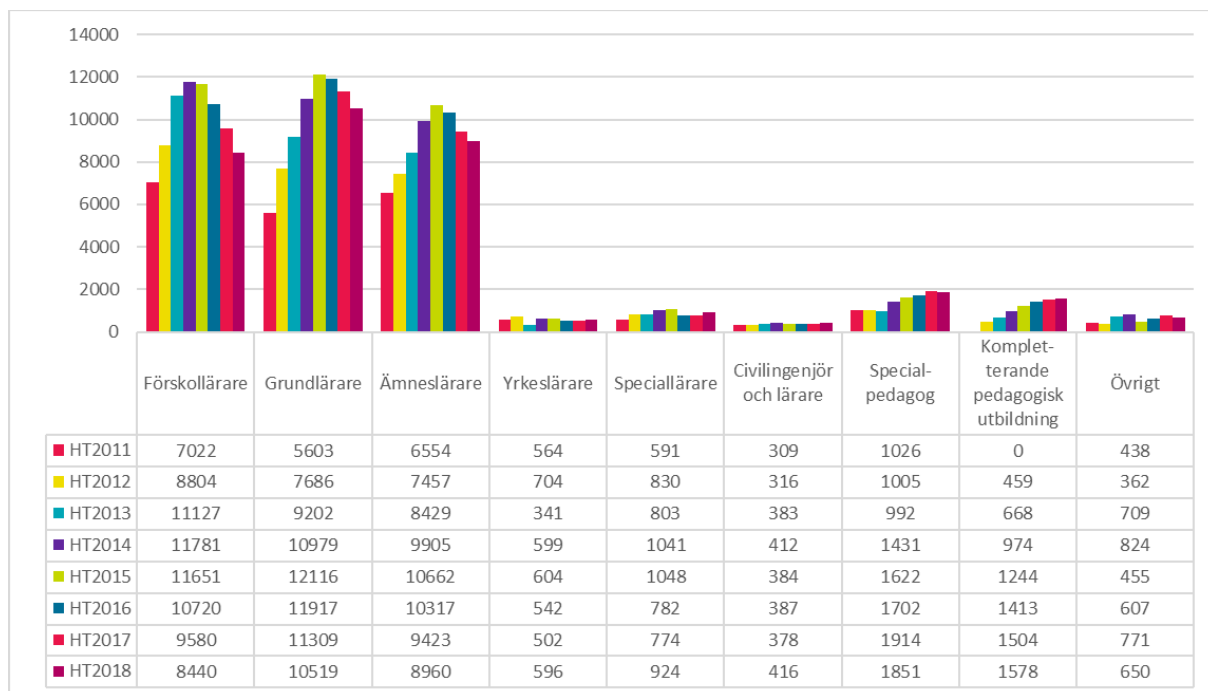
Figur 41: Antal förstahandssökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

Antal förstahandssökande har följt ungefär samma trender som antal sökande totalt. Undantag är grundlärare, där antal förstahandssökande fortsatt att öka under hela perioden, även när antal sökande totalt minskat. Förskollärare hade som flest förstahandssökande redan ht 2013.

Behöriga sökande

Figur 42: Antal behöriga sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

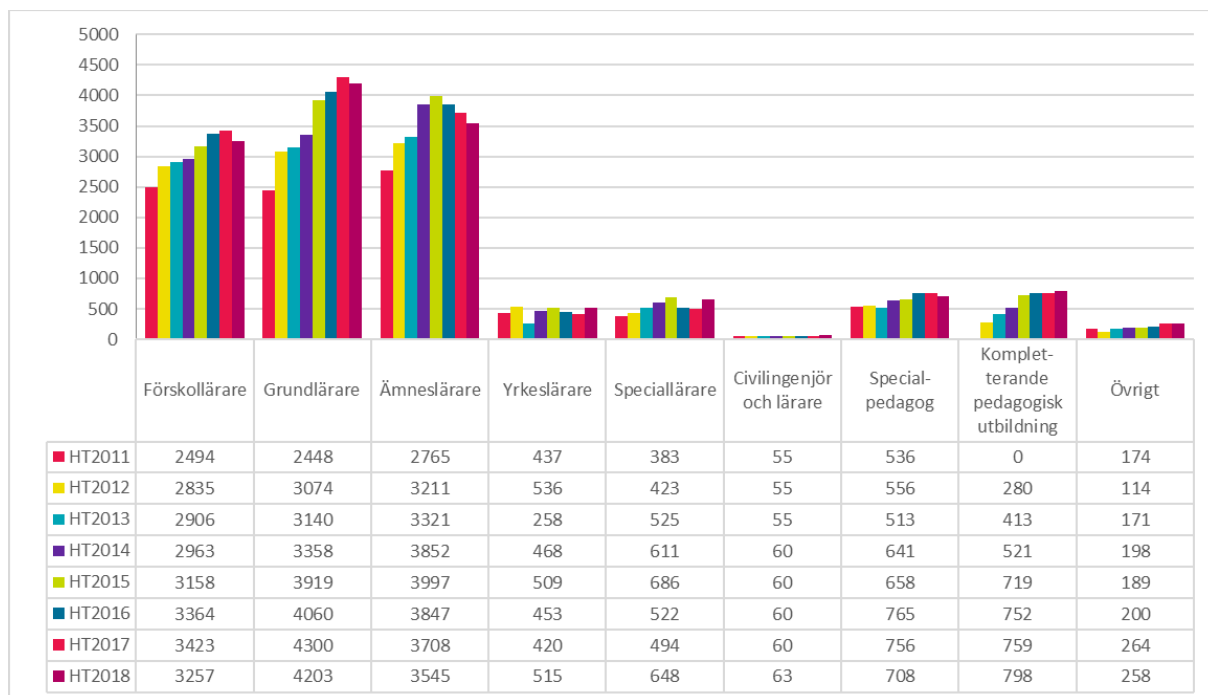
Antal behöriga sökande till de olika lärarutbildningarna följer i stort samma trender som antal sökande totalt.

Andelen behöriga sökande av alla sökande varierar mellan de olika utbildningarna:

- Förskollärare, grundlärare, ämneslärare samt civilingenjör och lärare, som i normalfallet enbart gymnasiala behörighetskrav, har en hög andel behöriga sökande. Allra högst har civilingenjör och lärare, som varierat mellan 79 och 84 procent behöriga under perioden, och förskollärare, som varierat mellan 75 och 83 procent. Grundlärare och ämneslärare ligger något lägre, 69–76 procent respektive 71–76 procent.
- Yrkeslärare, som kräver dokumenterad tidigare yrkeslivserfarenhet, har en lägre andel behöriga. Andelen har varierat mellan 38 och 49 procent under perioden.
- Utbildning till speciallärare, specialpedagog samt kompletterande pedagogisk utbildning, som alla kräver tidigare akademiska förkunskaper, har också en lägre andel behöriga än exempelvis ämneslärare. Andelen behöriga har under perioden varierat mellan 52 och 59 procent (speciallärare), mellan 57 och 72 procent (specialpedagog) och mellan 38 och 52 procent (kompletterande pedagogisk utbildning).

Antagna

Figur 43: Antal antagna till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

Antal antagna följer inte riktigt samma trender som antal sökande och behöriga sökande.

Förskollärare och grundlärare har fått större antal antagna varje år från ht 2011 till ht 2017, men minskat något ht 2018. Ämneslärare ökade till ht 2015 och har därefter minskat år för år. Allt tre har emellertid väsentligt fler antagna ht 2018 än i början av perioden.

Antal antagna till yrkeslärarutbildningar har varierat under perioden, speciallärare och specialpedagoger likaså. Kompletterande pedagogisk utbildning har fått fler antagna varje år under perioden.

Yrkeslärare, speciallärare och kompletterande pedagogisk utbildning har fått fler antagna ht 2018 jämfört med året innan, till skillnad från övriga lärarutbildningar, som minskat.

Andelen av de behöriga sökande som antas varierar kraftigt mellan de olika utbildningarna, och även inom respektive utbildning under perioden. Här finns emellertid många olika faktorer som påverkar om man antas eller inte.

- Var på anmälan den aktuella anmälan står – blir man antagen till sitt förstahandsval stryks man i regel från lägre prioriterade alternativ.¹⁰
- Hur många platser utbildningen har – vid fler behöriga sökande än antal som antas blir sökande i stället reserver.

Av de behöriga sökande till förskollärare, grundlärare och ämneslärare har cirka 40 procent antagits ht 2018. Andelen har varit både högre och lägre under perioden. De senaste fyra åren (ht 2015 och framåt) har andelen som antas ökat för alla tre utbildningar. Denna till synes låga siffra kan sannolikt förklaras av att många som sökt exempelvis en grundlärarutbildning har gjort det i andra hand, tredje hand o.s.v. men antas till en högre prioriterad utbildning. Den utbildning som den sökande antas till kan vara en annan lärarutbildning eller något helt annat program eller någon kurs.

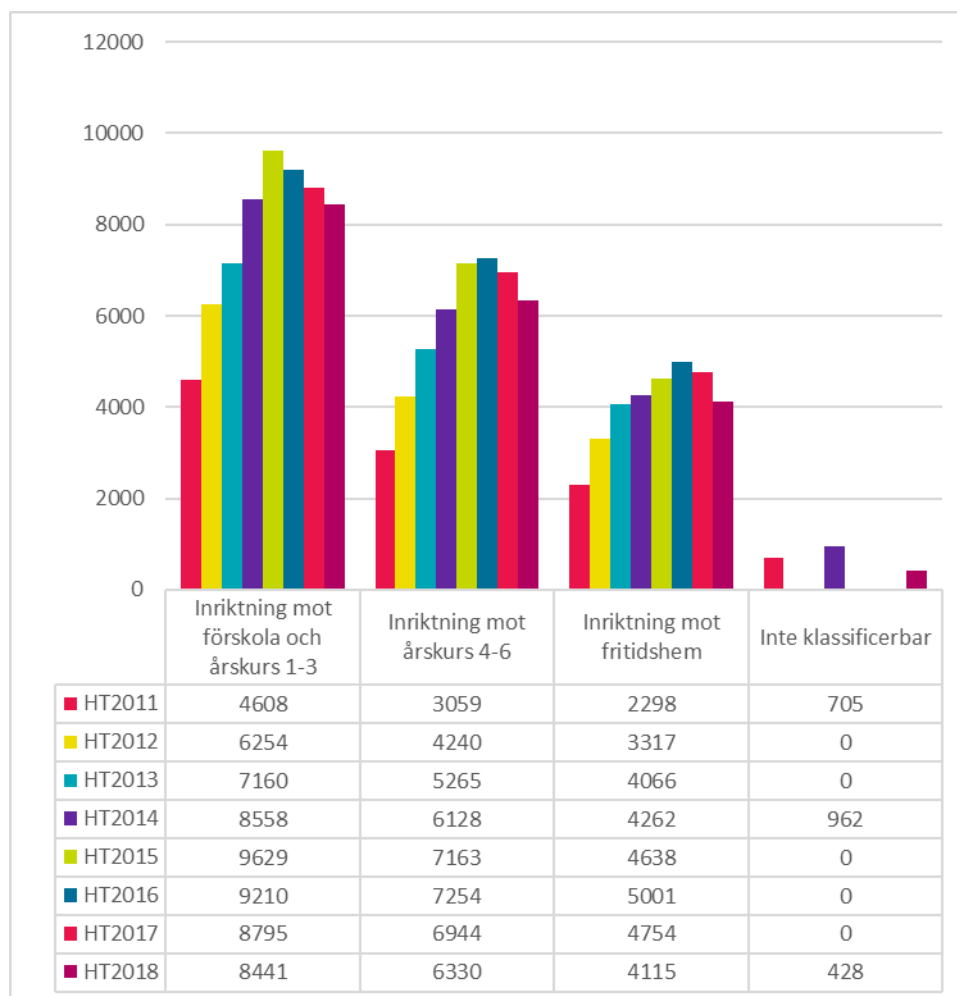
Av de olika lärarutbildningarna är det yrkeslärarna som antas i allra högst grad, hela 86 procent av behöriga sökande antogs ht 2018. Det kan sannolikt förklaras av att de behöriga sökande till yrkeslärarutbildningen, som ju redan har ett yrke de är verksamma inom, i relativt få fall även söker andra utbildningar på högskolan.

¹⁰ En sökande kan bli antagen till upp till 45 hp per termin. Lärarutbildningar går oftast på helfart (30 hp per termin) – bara en sådan ryms inom 45 hp.

Statistik per inriktning – grundlärare

Sökande

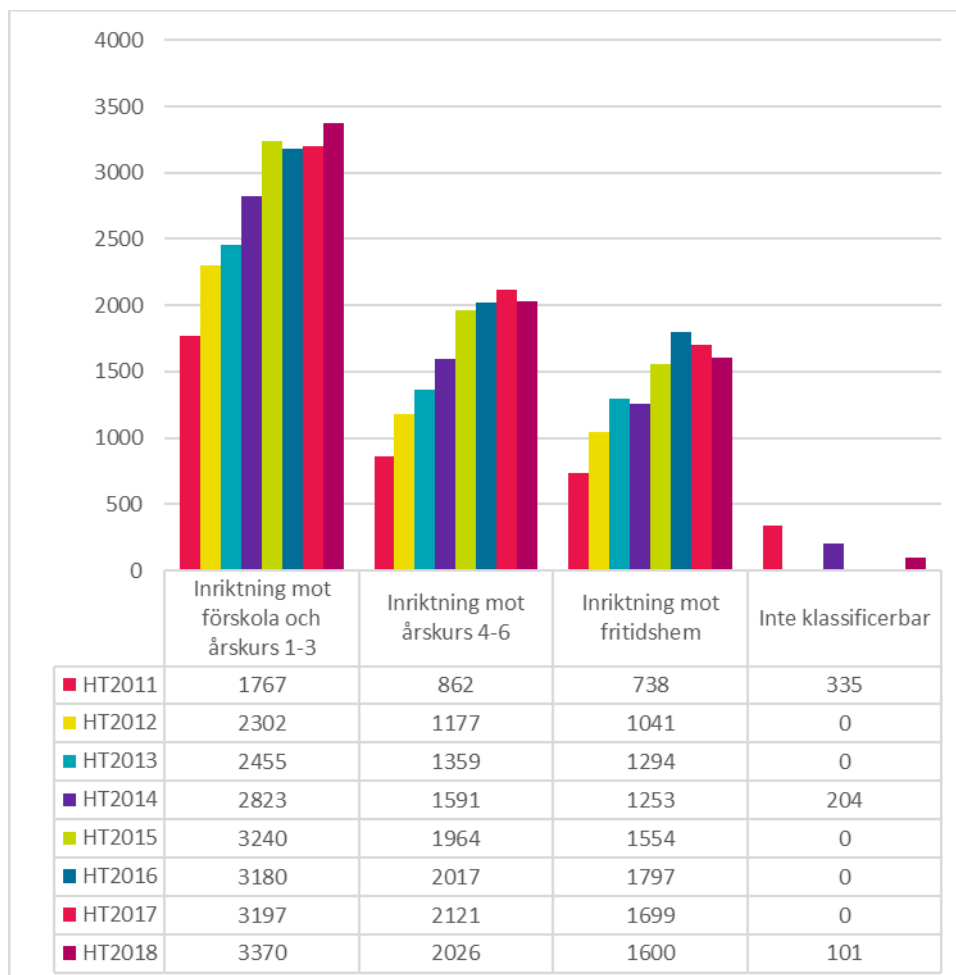
Figur 44: Antal sökande till grundlärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011-ht 2018.

Antal sökande till grundlärarutbildningens olika inriktningar följer i stort lika trender – i början av perioden ökar antal sökande kraftigt för att sedan minska. Inriktningarna mot årskurs 4–6 samt mot fritidshem hade som flest sökande ht 2016. Inriktningen mot förskola och årskurs 1–3 hade som flest sökande ht 2015.

Förstahandssökande

Figur 45: Antal förstahandssökande till grundlärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

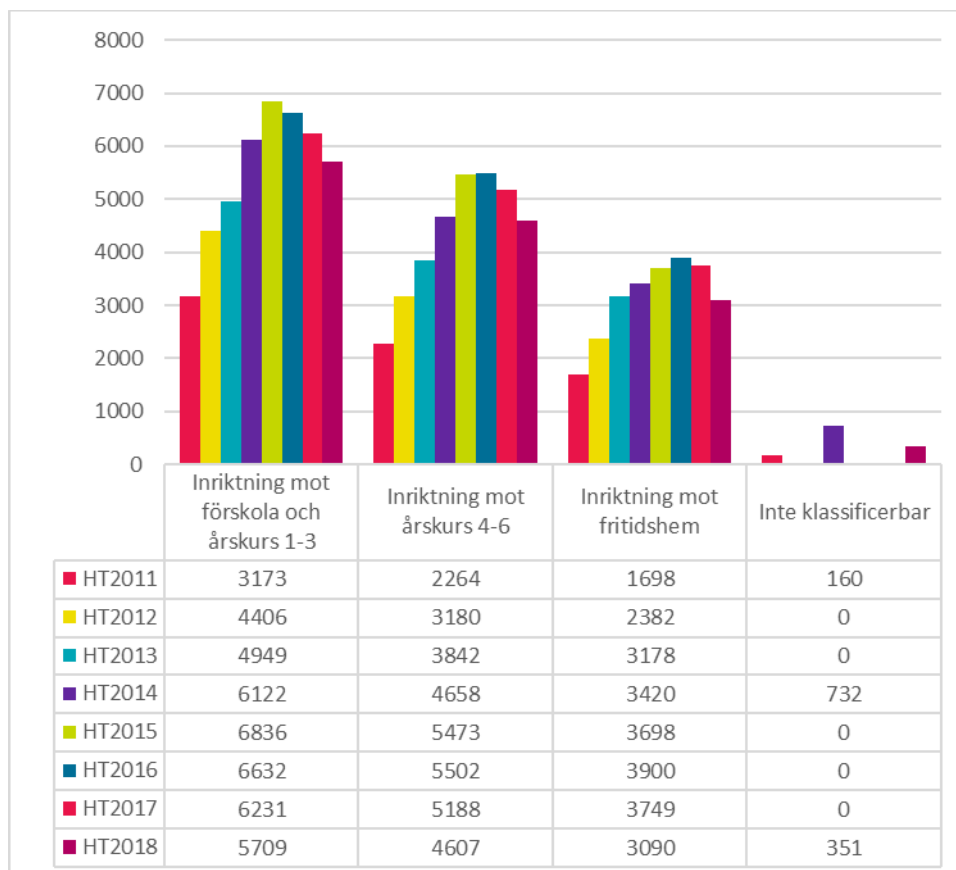

Om vi tittar på sökande som har valt grundlärarutbildningen i första hand är trenderna delvis annorlunda, mest för inriktningen mot förskola och årskurs 1–3. Antalet förstahandssökande var ganska lika ht 2015–ht 2017, för att sedan öka ht 2018, till skillnad från antal sökande totalt till inriktningen, som minskat sedan ht 2015.

Inriktningen mot årskurs 4–6 har fått färre förstahandssökande ht 2018 jämfört med ht 2017, det år då antalet sökande var som störst under perioden. Förstahandssökande till inriktningen mot fritidshem följer i stort sett samma trend som antal sökande totalt.

Behöriga sökande

Figur 46: Antal behöriga sökande till grundlärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

Antal behöriga sökande till de olika inriktningarna följer samma trend som för antal sökande totalt – först en stor ökning och sedan en minskning. Flest behöriga sökande fanns ht 2015 (inriktning mot förskola och årskurs 1–3) respektive ht 2016 (inriktningarna mot årskurs 4–6 samt mot fritidshem).

Antagna

Figur 47: Antal antagna till grundlärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011-ht 2018.

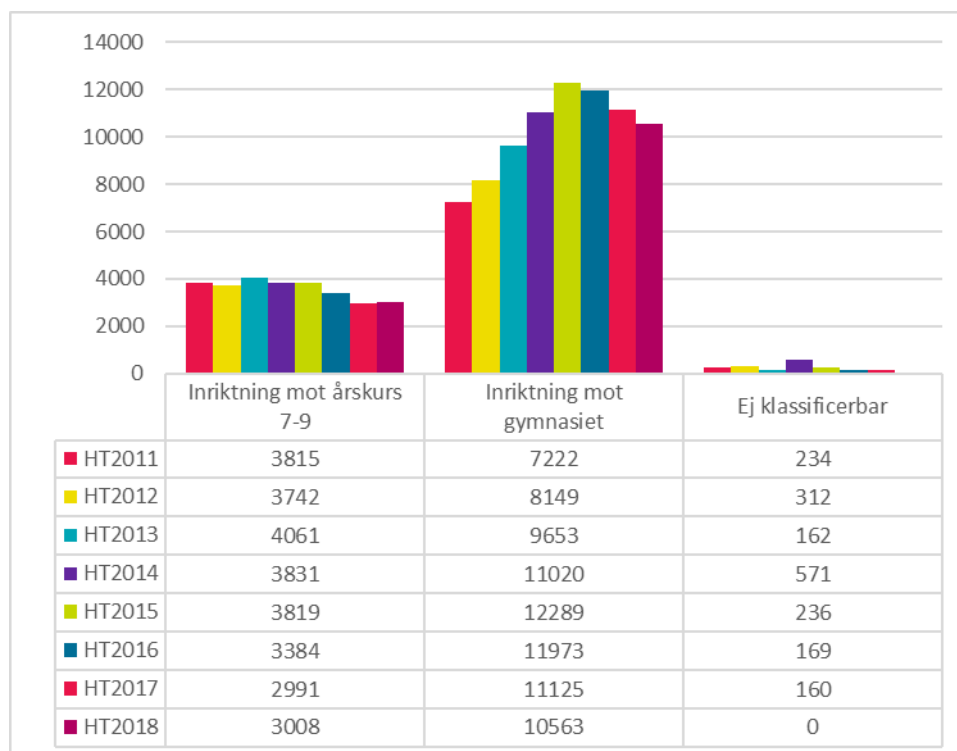
Antal antagna till de olika inriktningarna ökade varje år mellan ht 2011 och ht 2017, med undantag för inriktningen mot förskola och årskurs 1-3, som minskade något ht 2016, och inriktningen mot fritidshem som minskade något ht 2013.

Från ht 2017 till ht 2018 minskade antal antagna till alla tre inriktningarna, men antalet som antas är fortfarande väsentligt högre än i periodens början.

Statistik per inriktning – ämneslärare

Sökande

Figur 48: Antal sökande till ämneslärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

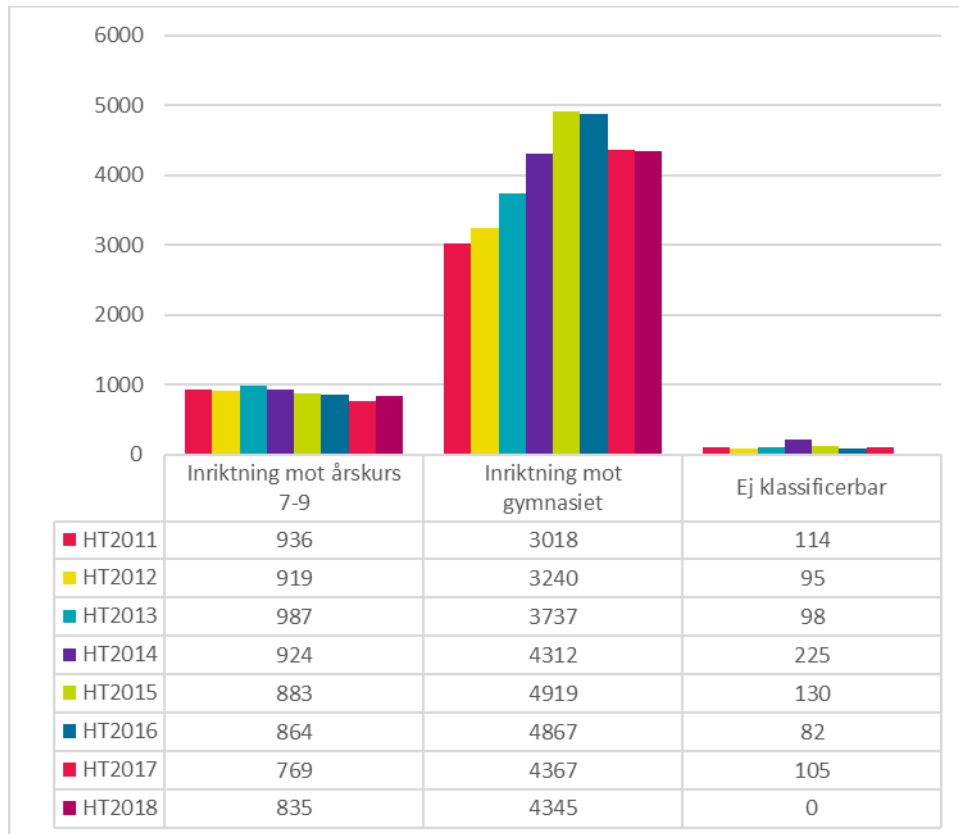

Antal sökande till ämneslärarutbildningens inriktning mot årskurs 7–9 avviker från de flesta andra lärarutbildningar, då den har färre sökande ht 2018 än ht 2011. Antal sökande till inriktningen var likartade mellan ht 2011 och ht 2015, för att därefter minska ht 2016 och ht 2017, och åter öka något ht 2018.

Inriktningen mot gymnasiet följer närmare trenderna för grundlärarutbildningen och förskollärarutbildningen. Från ht 2011 till ht 2015 blev de sökande fler, men därefter något färre.

Förstahandssökande

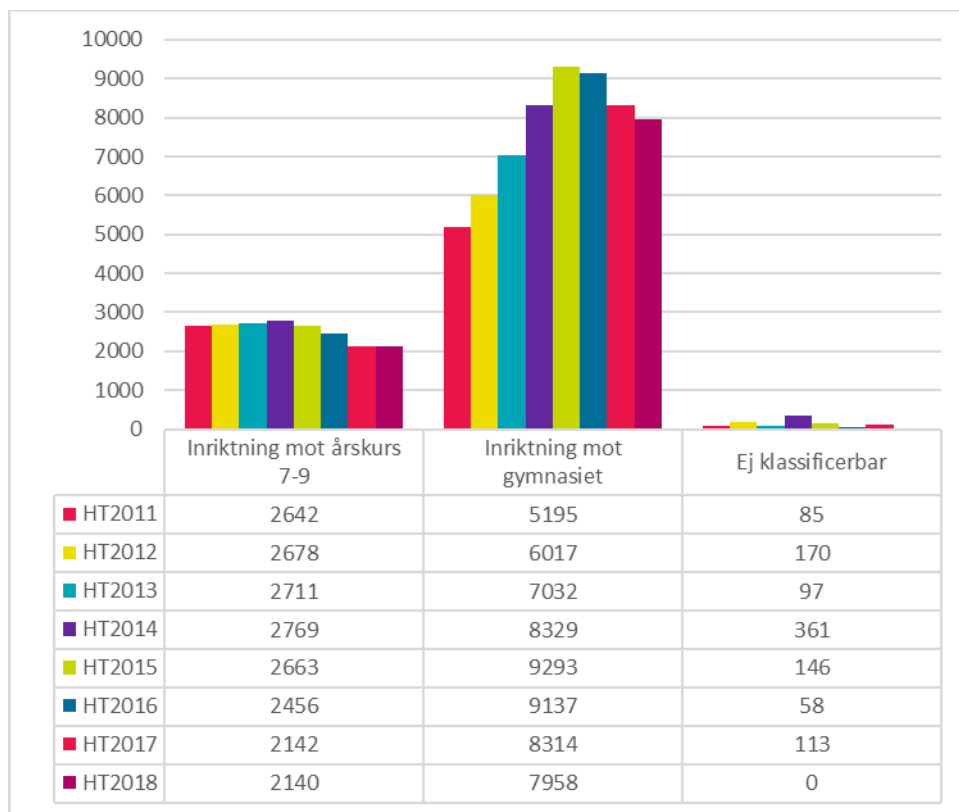
Figur 49: Antal förstahandssökande till ämneslärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

Antal förstahandssökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antal sökande totalt.

Behöriga sökande

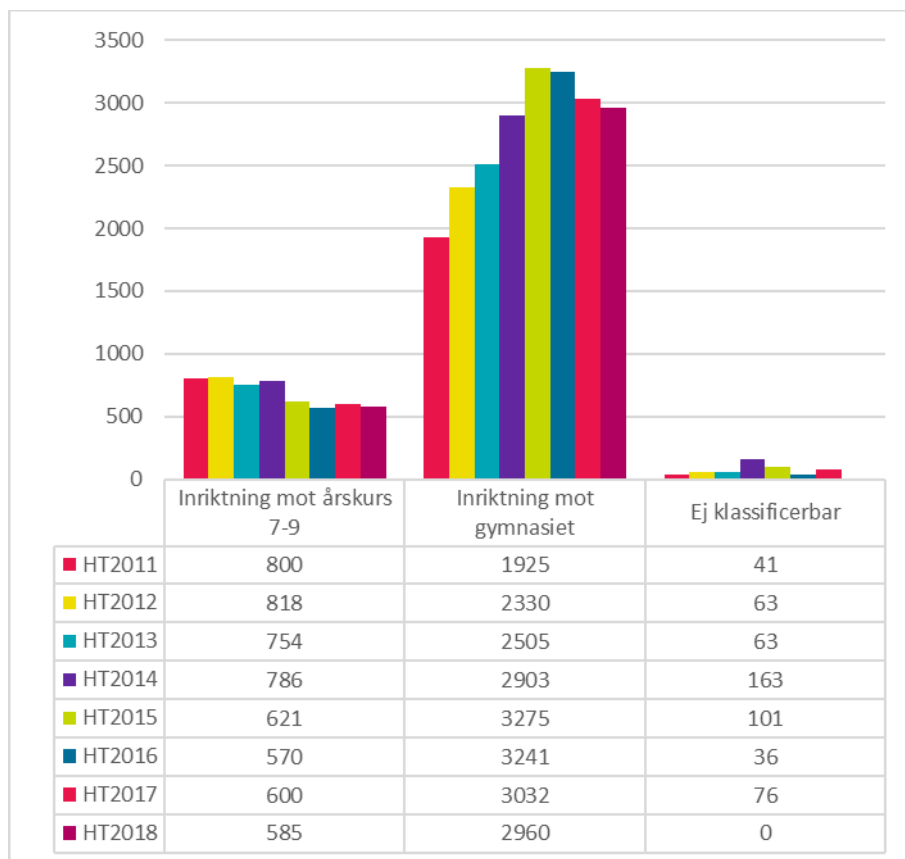
Figur 50: Antal behöriga sökande till ämneslärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

Även antal behöriga sökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antal sökande totalt.

Antagna

Figur 51: Antal antagna till ämneslärarutbildningar, per inriktning, vid andra urvalet ht 2011–ht 2018.

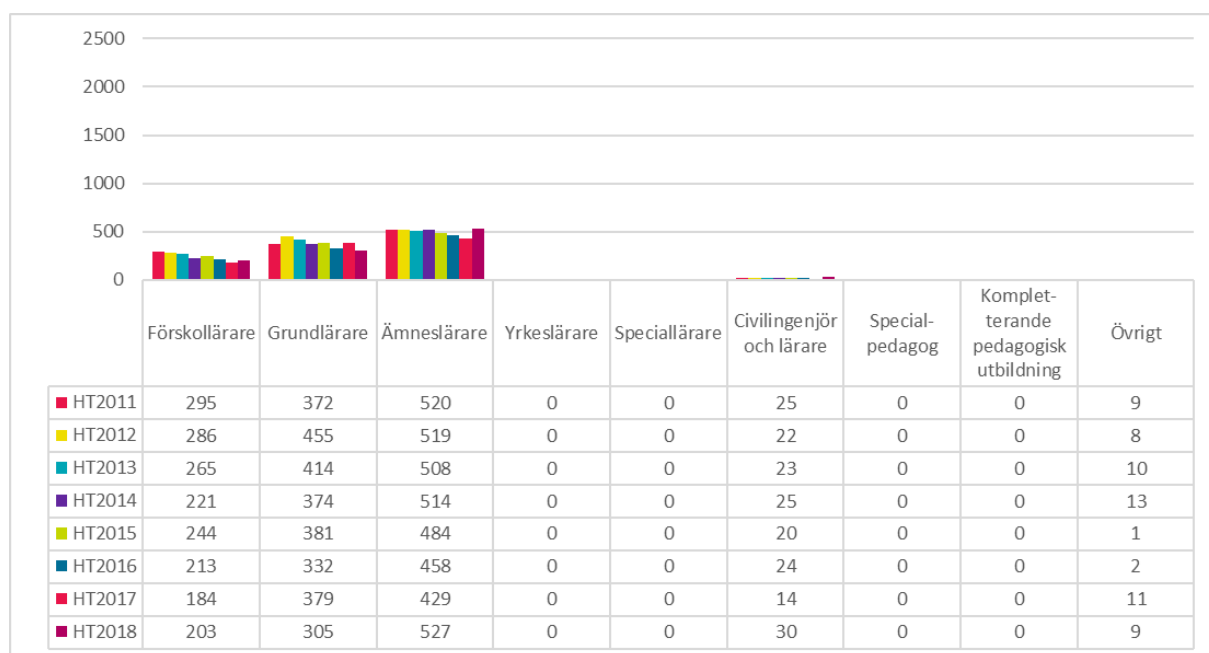

Antal antagna till inriktningen mot årskurs 7–9 låg ht 2011–ht 2014 relativt stilla. Allra flest antogs ht 2012. Mellan ht 2014 och ht 2015 skedde en minskning, och därefter har antalet antagna legat relativt konstant.

Inriktningen mot gymnasiet följer samma trend för antal antagna som antal sökande: en kraftig ökning fram till ht 2015, därefter färre antagna, men fortfarande väsentligt fler än i periodens början.

Statistik per åldersgrupp och examen m.m.

Figur 52: Antal antagna till lärarutbildningar per examen (motsvarande), åldersgruppen 19 år eller yngre, vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

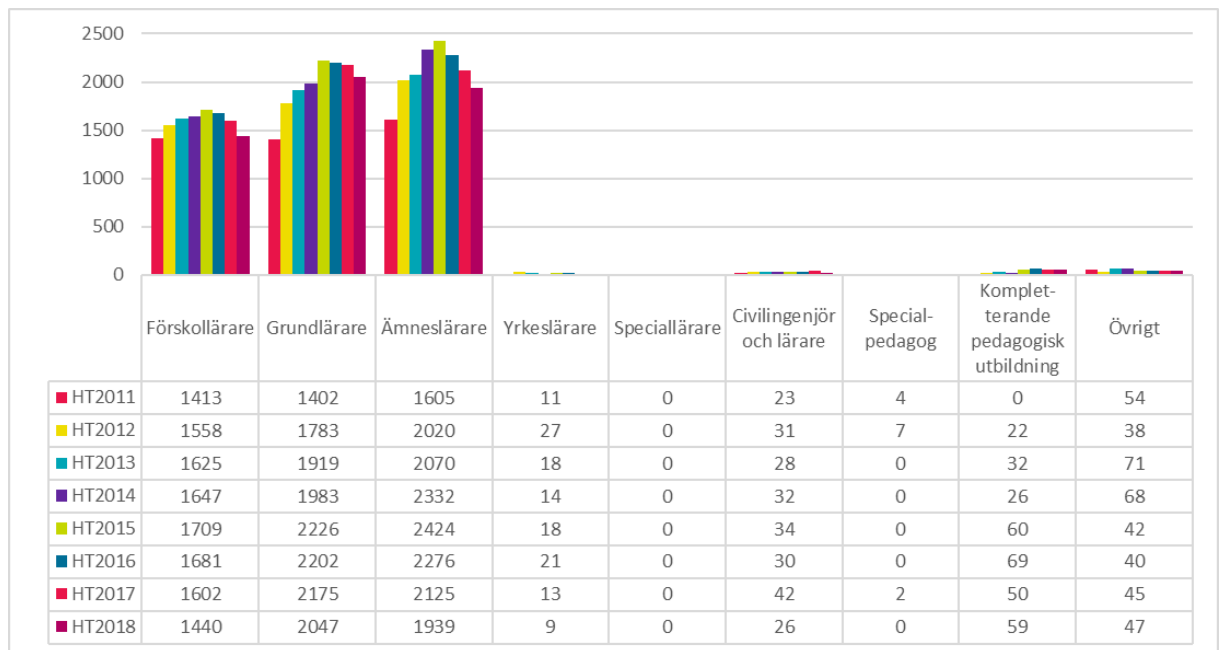
Antal antagna till de olika lärarutbildningarna i den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, har varierat under perioden. Förskollärare, grundlärare, och ämneslärare fick färre antagna från ht 2011 till ht 2017, om än med vissa variationer under perioden. Från ht 2017 till ht 2018 har antal antagna förskollärare och ämneslärare ökat bland de yngsta sökande.

Utvecklingen bland de yngsta antagna de senaste åren följer ganska väl den demografiska utvecklingen – antalet nittonåringar har minskat de senaste åren men blivit något fler 2017¹¹.

Flera typer av lärarutbildning har inga antagna alls här, vilket beror på att utbildningarna har behörighetskrav, t.ex. krav på högskoleutbildning eller yrkeslivserfarenhet som de yngsta sökande inte hunnit skaffa sig.

¹¹ Statistiska centralbyrån, Folkmängd efter ålder och år, <http://www.statistikdatabasen.scb.se/sq/57311>.

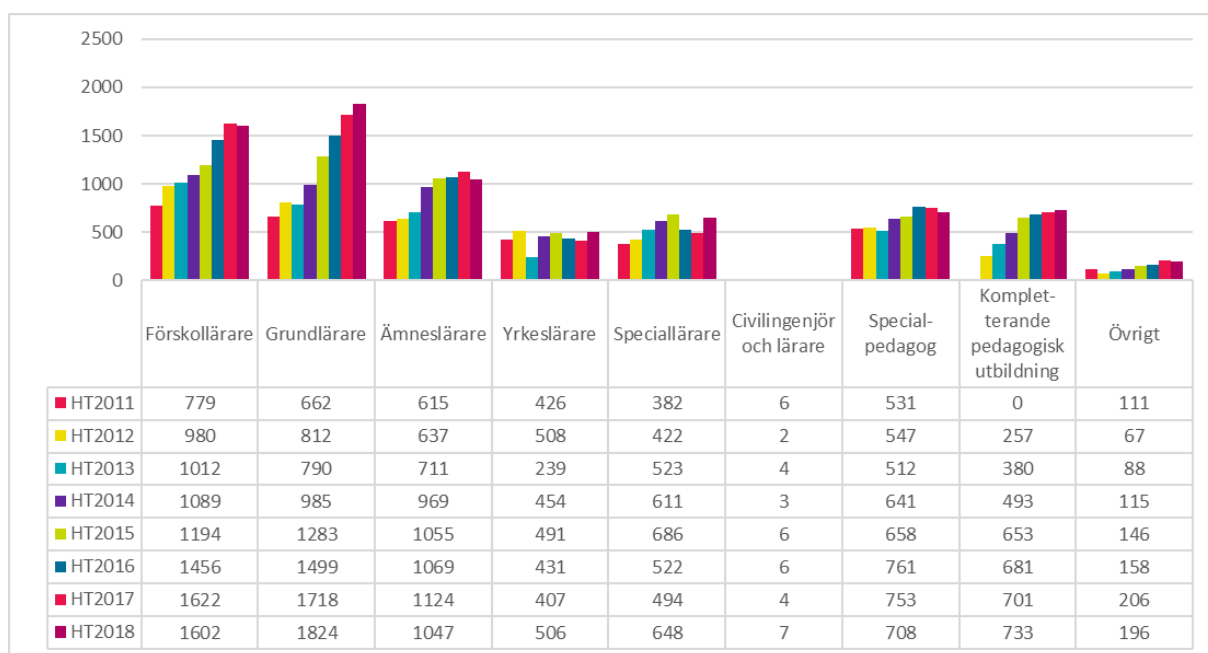
Figur 53: Antal antagna till lärarutbildningar per examen (motsvarande), åldersgruppen 20–24 år, vid det andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

I den mellersta åldersgruppen, sökande som är 20–24 år, liknar trenderna fram till ht 2015 dem för samtliga antagna. Därefter sker en minskning, som för förskollärare och grundlärare börjar tidigare i denna åldersgrupp (ht 2016) än för de antagna totalt (ht 2018). För ämneslärare är trenden för denna åldersgrupp relativt lik trenden för de antagna totalt.

Till skillnad från den yngsta åldersgruppen finns här antagna till yrkeslärare, specialpedagoger och kompletterande pedagogisk utbildning, men de största antalen antagna till dessa utbildningar återfinns i nästa åldersgrupp.

Figur 54: Antal antagna till lärarutbildningar per examen (motsvarande), åldersgruppen 25 år eller äldre, vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

I den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, ser vi delvis andra trender.

Antagna till förskolläraryrkesutbildningar i åldersgruppen minskade från ht 2017 till ht 2018, men mindre än för samtliga antagna. Grundlärare har fortsatt att öka ht 2018 trots att antal antagna totalt minskat.

Ämneslärare i åldersgruppen fick fler antagna ht 2016 och ht 2017 när antal antagna totalt minskade jämfört med året innan. Däremot blev det färre antagna ht 2018 jämfört med året innan, likt trenden för alla antagna till ämneslärarutbildning.

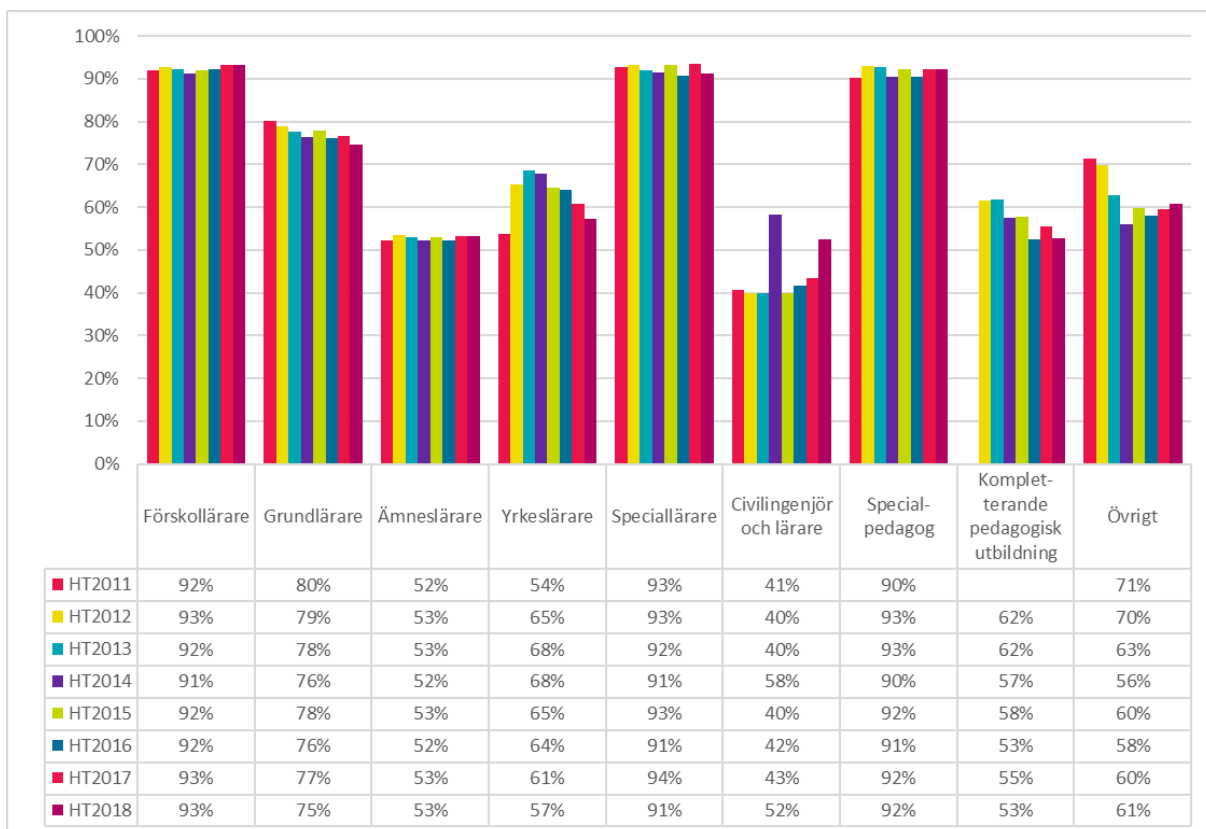
Yrkeslärare, speciallärare, specialpedagoger och kompletterande pedagogisk utbildning har nästan alla sina antagna i denna åldersgrupp, så trenderna här följer trenderna bland alla antagna.

Könsfördelning per examen m.m.

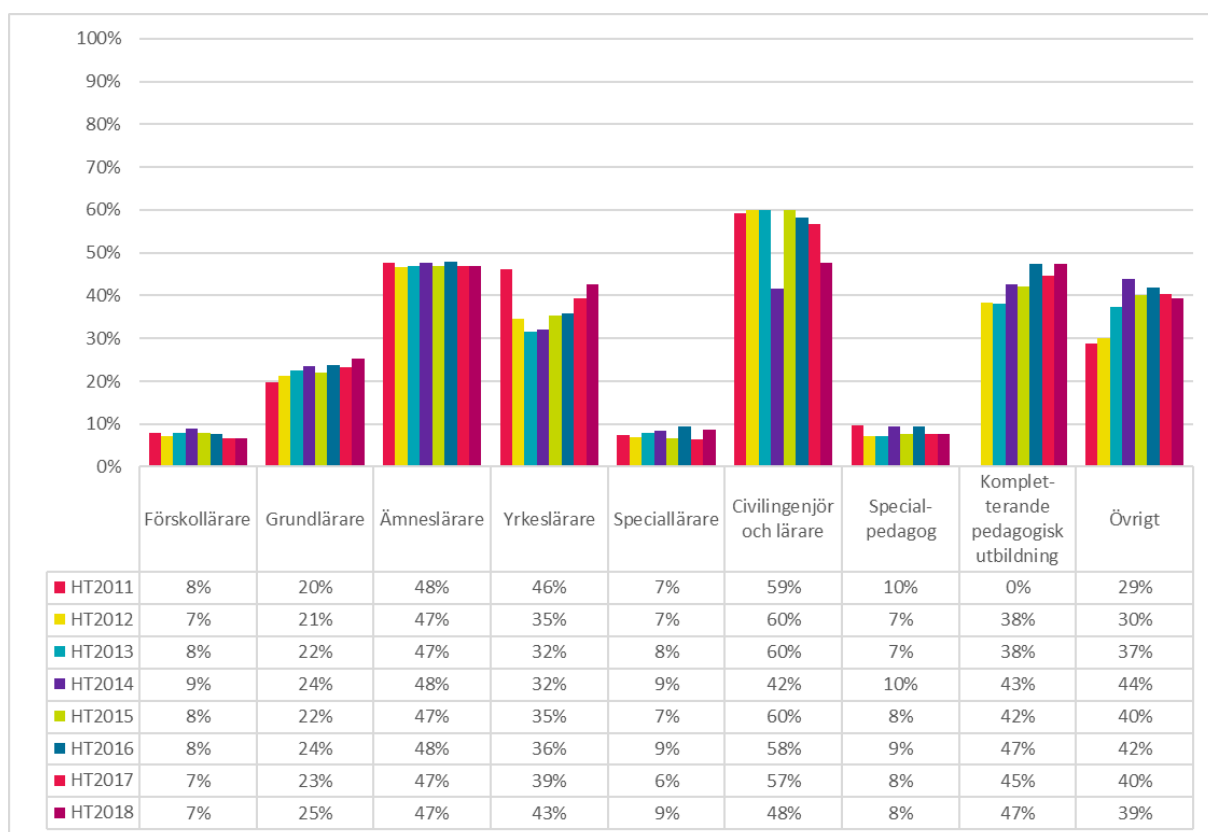
Här tittar vi närmare på könsfördelningen för de olika lärarutbildningarna. Figurerna nedan beskriver hur många procent av de antagna som var kvinnor respektive män i de olika antagningsomgångarna. Högre staplar betyder alltså inte fler antagna, utan större andel antagna av det ena eller andra könet.

Det finns även en mindre andel sökande som saknar svenskt personnummer, där vi inte har en säker uppgift om vilket kön den sökande tillhör. Dessa är inte medräknade här.

Figur 55: Andel antagna kvinnor till lärarutbildningar per examen (motsvarande), vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

Figur 56: Andel antagna män till lärarutbildningar per examen (motsvarande), vid andra urvalet, ht 2011–ht 2018.

Andelen antagna kvinnor är högst bland förskollärare, speciallärare och specialpedagoger; dessa tre utbildningar har haft mer än 90 procent kvinnor bland sina antagna under hela perioden. Även grundlärare har en stor andel kvinnor, men där har könsfördelningen jämnats ut något. Motsvarande gäller för yrkeslärare.

Ämneslärare har haft en jämn könsfördelning under hela perioden; andelen män som antagits har legat mellan 47 och 48 procent.

Även kompletterande pedagogisk utbildning har de senaste tre åren haft en liknande jämn könsfördelning, men tidigare under perioden var andelen män lägre.

Civilingenjör och lärare har haft en majoritet män som antas de flesta år. Den relativt stora avvikelserna ht 2014 torde bero på att utbildningen har i sammanhanget mycket få sökande – ett fåtal personer kan ge procentuellt stora förändringar.

Distansutbildning – sökande, behöriga, antagna och reserver

I det här avsnittet studerar vi utbildning som ges på distans och jämför med övriga utbildningar, alltså utbildningar med traditionell undervisning. I några fall görs även jämförelser med en rapport som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) nyligen publicerat¹². Notera emellertid att UKÄ:s rapport summerar per läsår medan vi här tittar specifikt på höstterminernas antagningsomgångar. Vidare tittar UKÄ delvis på en annan period än vi gör i denna rapport – UKÄ redovisar läsåren 2007/08–2016/17, här redovisas ht 2008–ht 2018.

Begreppen distansundervisning och normal undervisning

Enligt UKÄ:s begreppsmanual är distansutbildning ”utbildning baserad på undervisning där lärare och studenter den mesta av tiden är rumsligt och tidsmässigt åtskilda”.¹³ Övriga utbildningar brukar kallas utbildning med normal undervisning eller campusutbildning.

I UHR:s statistikdatabas och i antagningssystemet NyA finns fyra undervisningsformer:

- normal undervisning
- distansundervisning
- internetbaserad distansundervisning
- ingen undervisning.

Under den period som beskrivs i denna rapport, 2008 och framåt, används inte längre undervisningsformen ”internetbaserad distansundervisning”. Begreppet kan förekomma i äldre statistik.

Undervisningsformen ”ingen undervisning” förekommer men har mycket få sökande; noll individer de flesta antagningsomgångar, upp till ett tiotal i andra. I detta avsnitt räknas dessa utbildningar inte med.

Det är inte alltid lätt att avgöra vad som är ”normal undervisning” och vad som är ”distans”. UKÄ beskriver i sin rapport att lärosäten även använder andra begrepp, till exempel ”halvdistan”. Uppsala universitet skriver i sitt enkätsvar till UKÄ att ”skillnaden mellan campusutbildning och distansutbildning blivit mindre påtaglig,

¹² Distansutbildning i svensk högskola. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Universitetskanslersämbetet, Rapport 2017:18.

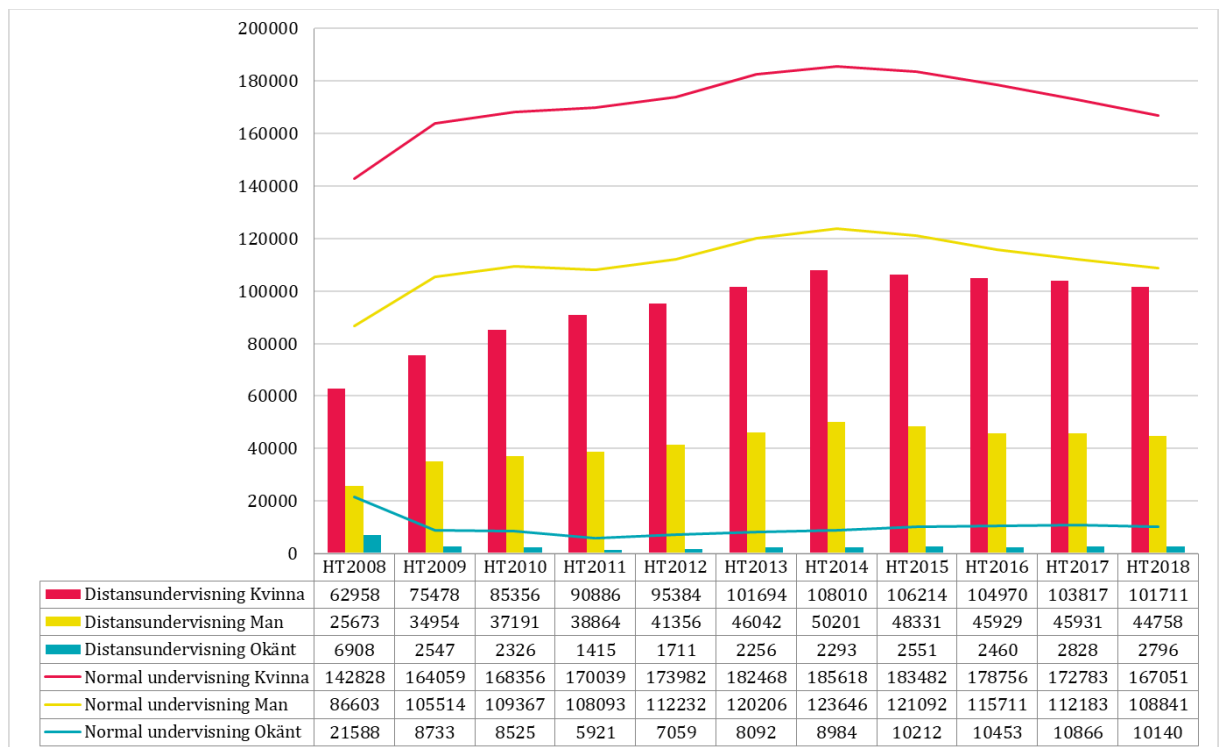
¹³ Grundläggande begrepp vid redovisning av officiell statistik inom högskolesektorn, Universitetskanslersämbetet, juni 2015, uppdaterad september 2016.

eftersom det blivit så vanligt att campusutbildning innehåller större eller mindre inslag av e-lärande [...] och alltså kan sägas innehålla inslag av distansutbildning.”¹⁴

De uppgifter UHR har tillgängliga är hur respektive lärosäte definierat sina utbildningar i antagningsystemet NyA, och det är utifrån detta nedanstående statistik har delats upp.

Sökande

Figur 57: Antal sökande vid sista anmälningdag, ht 2008–ht 2018, per undervisningsform och kön.

Sökande som anmält sig till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av sökande till utbildning med distansundervisning och sökande till utbildning med normal undervisning är därför större än antal sökande totalt.

Antalet sökande vid sista anmälningdag till utbildningar med distansundervisning ökade kraftigt från ht 2008 till ht 2014 för att därefter minska något. Topppnoteringen är ht 2014 då det fanns 160 504 sökande till minst en distansutbildning. Andelen av det totala antalet sökande som anmält sig till någon distansutbildning ökade också, från ht 2008 (32 procent) till ht 2014 (41 procent). Sedan dess har andelen legat kvar på 41 procent.

¹⁴ Distansutbildning i svensk högskola. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Universitetskanslersämbetet, Rapport 2017:18, sidan 11.

Av UKÄ:s rapport framgår att utbildningsutbudet, det vill säga antal kurser och program att söka, ökade fram till läsåret 2010/11 för att därefter successivt minska. Detta verkar inte direkt ha påverkat de sökandes beteende – antalet anmälningar till distansutbildning fortsatte att öka till ht 2014.

Även antal sökande till utbildningar med normal undervisning ökade under perioden. Andelen sökande som anmält sig till någon utbildning med normal undervisning har minskat under hela perioden. Andelen var 85 procent ht 2008, 81 procent ht 2014 och har planat ut kring 79–81 procent fram till idag.

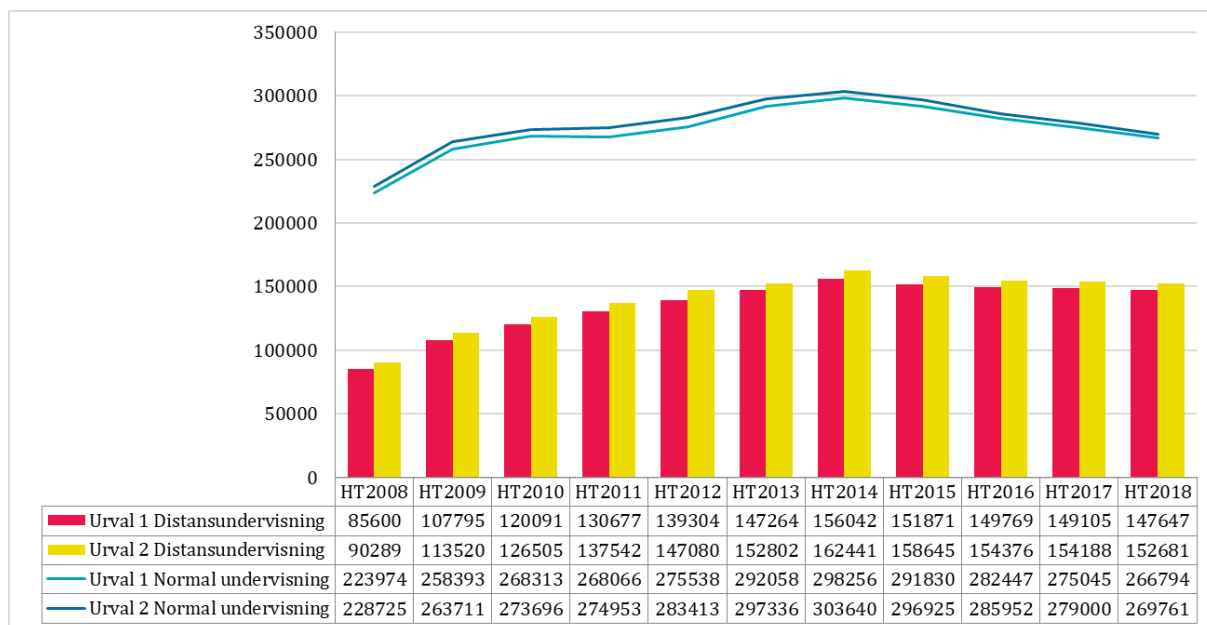
Många sökande anmäler sig till utbildningar såväl med distansundervisning som med normal undervisning. Andelen av det totala antalet sökande som sökt minst en distansutbildning och minst en normal utbildning ökade från ht 2008 (17 procent) till ht 2014 (21 procent) för att därefter variera mellan 20 och 21 procent.

Större andel kvinnor söker distansutbildningar

Liksom för antal sökande totalt är det väsentligt fler kvinnor än män som söker distansutbildningar. Under perioden har andelen kvinnor varit 68–71 procent och andelen män 29–32 procent. Andelen kvinnor som sökt distansutbildningar har de senaste åren legat kring sju procentenheter över andelen kvinnor som sökt totalt, medan andelen män som sökt distansutbildning har legat kring sju procentenheter under andelen män som sökt totalt. Andelen sökande utan svenskt personnummer till distansutbildningar har legat kring två procent, jämfört med cirka tre procent för sökande totalt.

Behöriga sökande

Figur 58: Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per undervisningsform.

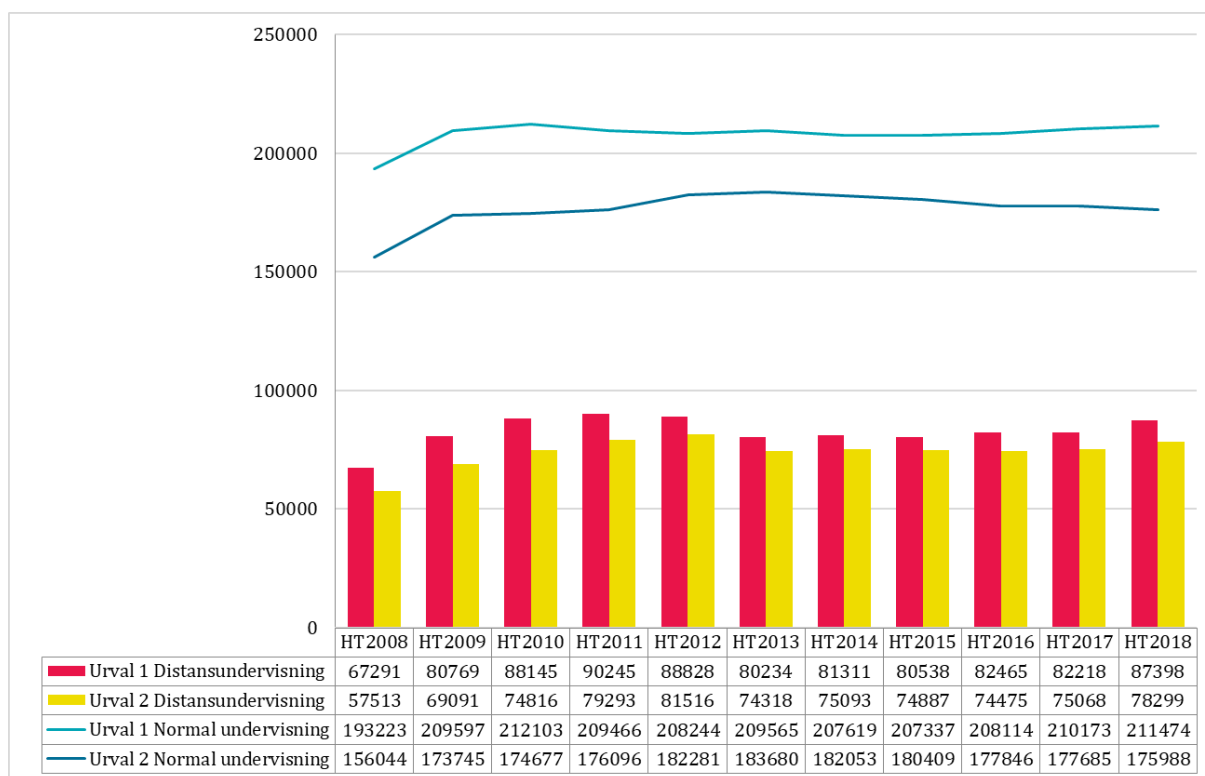

Behöriga till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av behöriga sökande till utbildningar med distansundervisning och behöriga sökande till utbildningar med normal undervisning är därför större än antal behöriga totalt.

Antalet behöriga sökande följer samma trend som antalet sökande totalt för de olika undervisningsformerna. Såväl distansutbildning som utbildning med normal undervisning hade som flest behöriga sökande ht 2014, och därefter har antalet behöriga sökande minskat något.

Antagna

Figur 59: Antal antagna vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per undervisningsform.

Antagna till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av antagna till utbildningar med distansundervisning och antagna till utbildningar med normal undervisning är därför större än antal antagna totalt.

Antal antagna totalt i första urvalet hade en topp ht 2011, minskade till ht 2015, och har därefter ökat igen. Samma trend gäller för distansundervisning, även om toppnoteringen för antagna totalt var ht 2018, medan rekordet för distansutbildning var ht 2011. I det andra urvalet gäller samma trend, men där var det flest antagna ht 2012, såväl för distansutbildning som för samtliga utbildningar.

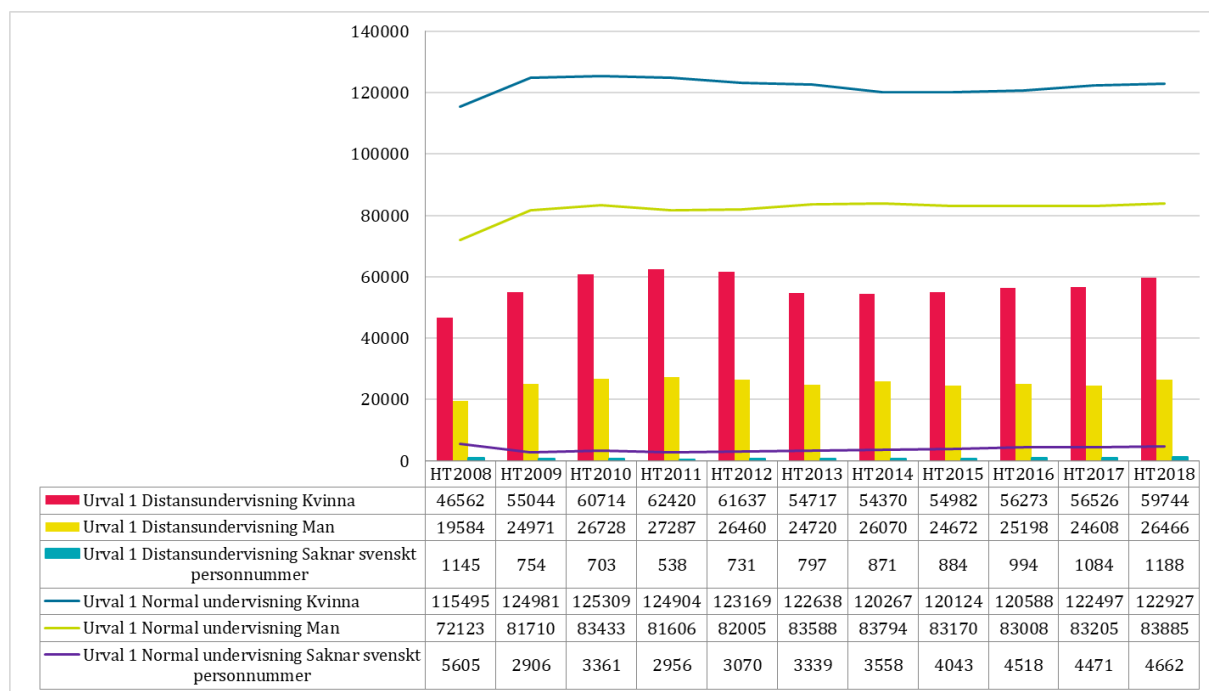
Från ht 2017 till ht 2018 ökade antalet antagna till distansutbildningar i andra urvalet medan antalet antagna till utbildningar med normal undervisning minskade något. Antagna totalt i det andra urvalet ökade något. Denna ökning beror alltså på att just distansutbildning har ökat.

UKÄ skriver i sin rapport att antalet registreringar på distanskurser och –program var som högst läsåret 2010/11, då även utbudet var som störst.¹⁵ Antalet antagna i det andra urvalet var visserligen något större ht 2012 än ht 2011, alltså ett år senare. Det kan sannolikt förklaras dels av att minskningen i antal registreringar från 2010/11 till 2011/12 var relativt blygsam, cirka två procent, dels för att det finns en viss tröghet i förhållandet mellan antalet antagna och registrerade.

¹⁵ Distansutbildning i svensk högskola. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Universitetskanslersämbetet, Rapport 2017:18, sidan 22.

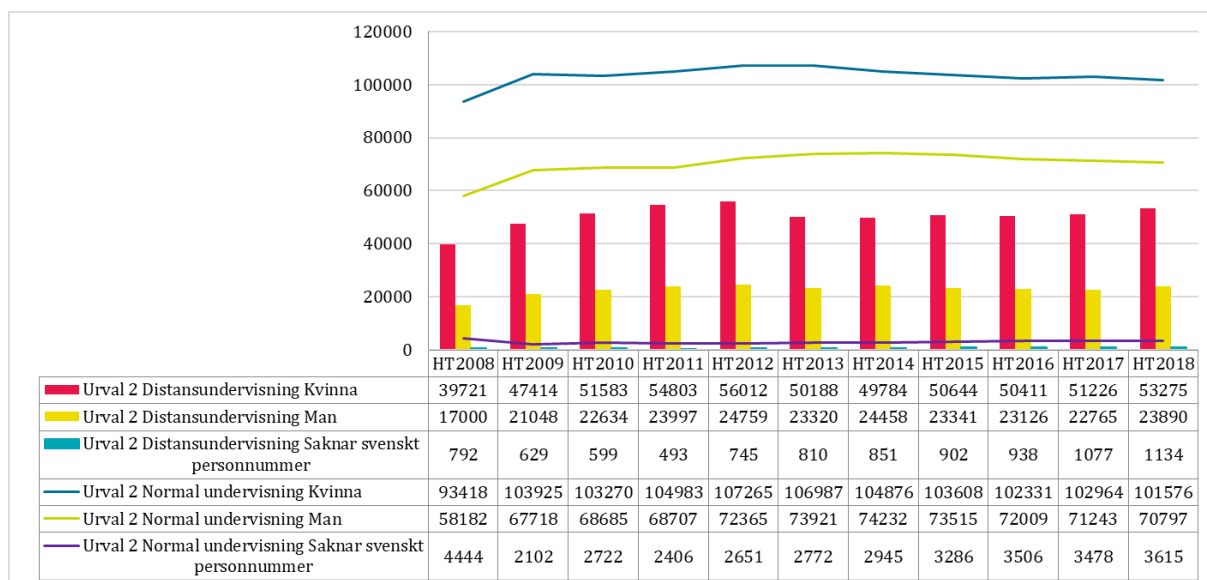
Exempelvis, en sökande som antas till ett treårigt program en viss termin, registreras i normalfallet på kurser inom programmet de närmaste sex terminerna.

Figur 60: Antal antagna vid första urvalet ht 2008–ht 2018, per undervisningsform och kön.

Antagna till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av antagna till utbildningar med distanseundervisning och antagna till utbildningar med normal undervisning är därför större än antal antagna totalt.

Figur 61: Antal antagna vid andra urvalet ht 2008–ht 2018, per undervisningsform och kön.

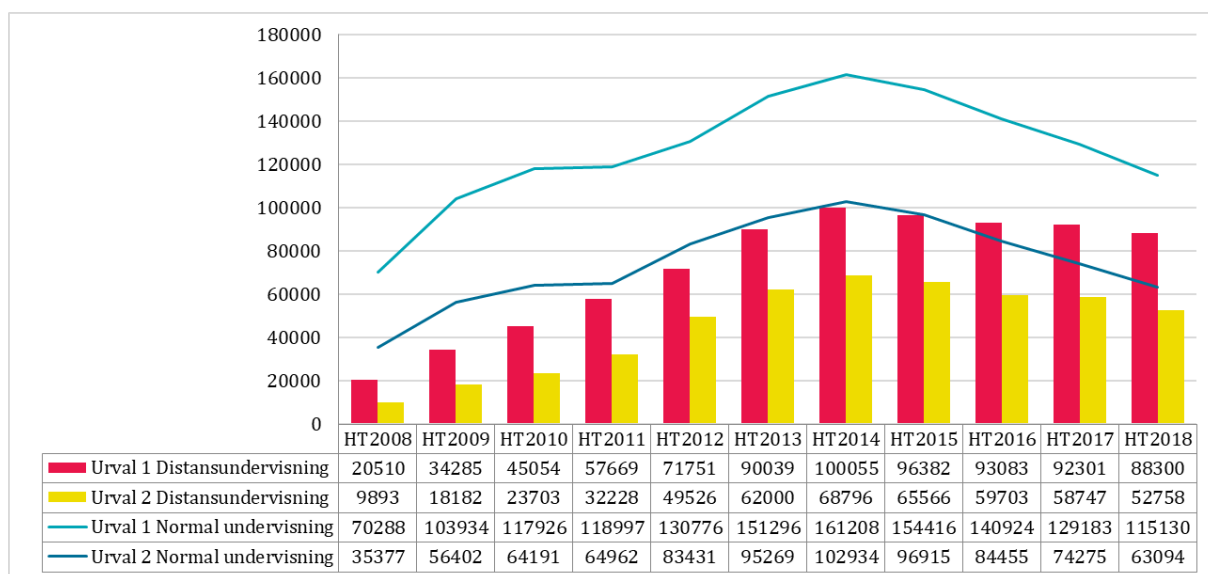

Antagna till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av antagna till utbildningar med distansundervisning och antagna till utbildningar med normal undervisning är därför större än antal antagna totalt.

Liksom för antal antagna totalt är det väsentligt fler kvinnor än män som antas till distansutbildning. Under perioden har andelen kvinnor som antogs till distansutbildningar i det första urvalet varit 68–70 procent och andelen män 30–32 procent. Andelen kvinnor som antagits till distansutbildningar har de senaste åren legat mellan sju och åtta procentenheter över andelen kvinnor som antagits totalt, medan män som antagits till distansutbildningar legat sju–åtta procent under. Andelen sökande utan svenskt personnummer som antagits till distansutbildningar har legat mellan 0,9 och 1,7 procent, jämfört med mellan 1,2 och 2,6 procent för antagna totalt.

Reserver

Figur 62: Antal reserver vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2018, per undervisningsform.

Reserver till utbildningar med båda undervisningsformerna räknas i båda grupperna. Summan av reserver till utbildningar med distansundervisning och reserver till utbildningar med normal undervisning är därför större än antal reserver totalt.

Vissa sökande till distansutbildningar förväntar sig att det finns obegränsat med platser – det finns ju inget klassrum som kan bli fullsatt. Men även om många distansutbildningar, liksom andra utbildningar, kan ta emot alla behöriga sökande, är det vanligt att det blir fullt och att sökande reservplaceras.

Antal reservplacerade ökade från ht 2008 till ht 2014 för båda undervisningsformerna, men särskilt för distansutbildningar, där antalet reserver i det första urvalet nästan femdubblades. Efter ht 2014 har antalet reserver minskat. Minskningen för utbildningar med normal undervisning har varit brantare än för distansutbildning.

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I det andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller som har tackat nej efter det första urvalet stryks och ingår inte i det andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reserv-placerade i samband med det andra urvalet utgörs antalet som redovisas av det samlade antalet från både det första och det andra urvalet.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Ett antal undantag från kravet att betala anmälningavgift finns, nämligen för

- sökande som har permanent uppehållstillstånd i Sverige
- sökande som har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- sökande som är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige
- sökande som är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige för andra skäl än studier
- sökande som studerar inom ramen för ett sådant utbytesprogram som regeringen beslutat att anmälningavgift inte ska tas ut för
- sökande som är registrerad student vid ett svenskt lärosäte när ansökan sker
- sökande som är student vid ett utländskt lärosäte och som nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till den sökta utbildningen benämns behöriga. Det avser både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses en person som sökt en viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I det första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan per antagningsomgång antas till utbildningar om max 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om max 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i det andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar i nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng, och 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för max 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för max 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Det är lärosätet som avgör om det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning, och i så fall i vilket läge (före urval, efter första eller andra urvalet). Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.

Kurs

Kurs definieras som högskoleutbildning som har en avgränsad omfattning, fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående från program. En kurs är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är ett program.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av Universitets- och högskolerådet på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) samt internationella kurser vårtermin (IK vt). I MASTER ht och vt ingår master- och magisterutbildningar. I internationella kurser ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå, samt program på grundnivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till den sökta utbildningen benämns obehöriga. Det kan avse både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till en programutbildning inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men där de ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Lärosätena har möjlighet att låta kurser och program vara öppna för anmälan efter sista anmälningdag. Det kan gälla någon enskild utbildning eller alla. En sen anmälan avser här den som anmält sig efter sista anmälningdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan kan också uppstå när sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet,

även om deras anmälan då räknas som sen anmälan. En sådan sen anmälan brukar kallas återanmälan.

Sista anmälningdag

Den dag anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet. Hur många av de sökande med sena anmälningar som erbjuds plats i första eller andra urvalet framgår inte av den statistik som redovisas.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller ej och oavsett om de är behöriga eller ej.

Virtuella organisationen (VO)

Den gemensamma handläggningen av utländska meriter görs av en virtuell organisation, där såväl handläggare vid universitet och högskolor som handläggare vid UHR deltar.

Bilaga 2: Statistiken i våra databaser

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och därmed är även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. Man kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet – det sker efteranmälningar och efterantagning till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas statistikuppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas till vilken vid vissa specifika tidpunkter information förs över från antagningssystemet.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information kring anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla dessa uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom databasen uppdateras varje dag innebär detta att det aldrig är möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är jämförbara.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statistiska och repeterbara siffror. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av UHR.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via UHR. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urval

och andra urval. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är inte i första hand till för att göra statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.

Utbildning, utbyte och utveckling – för alla som vill vidare

Universitets- och högskolerådet, UHR, är en statlig myndighet med ett brett uppdrag inom utbildningsområdet. Vi finns i Stockholm och i Visby.

- Vi samordnar antagningen till högskolor och universitet.
- Vi erbjuder möjligheter till internationellt utbyte, kompetensutveckling och praktik utomlands för studenter och personal inom utbildningssektorn.
- Vi ger stöd och information till alla som vill läsa vidare på universitet eller högskola.
- Vi förvaltar och utvecklar IT-system på uppdrag av universitet och högskolor.
- Vi bedömer utländska utbildningar så att personer med en utländsk examen kan söka jobb eller söka en högre utbildning i Sverige.
- Vi arbetar för en breddad rekrytering till högskolan och för att motverka diskriminering inom högskolan.
- Vi ansvarar för högskoleprovet.

